

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
uyğun Konsolidə edilmiş Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorun Rəyi**
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	2
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ	3
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	7
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat	8
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	9
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	10
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR:	
1. Ümumi məlumat	11
2. Əhəmiyyətli uçot siyasətlərinin qısa xülasəsi.....	12
3. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr	24
4. Əhəmiyyətli uçot siyasətlərində dəyişikliklər	27
5. Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar.....	27
6. Kapitalın idarə edilməsi	28
7. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	29
8. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər.....	29
9. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	30
10. İnvestisiya qiymətli kağızları	41
11. Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	44
12. Digər maliyyə aktivləri	45
13. Digər aktivlər	45
14. Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	46
15. Müştəri hesabları.....	47
16. Müddətli borc vəsaitləri	47
17. İcarə öhdəlikləri	49
18. Digər öhdəliklər	50
19. Buraxılmış borc qiymətli kağızları	50
20. Səhm kapitalı	51
21. Faiz gəlirləri və xərcləri	52
22. Ehtimal olunan kredit zərərlərinin bərpası/(ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat).....	53
23. Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri.....	53
24. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə yaranmış xalis gəlirlər	54
25. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	54
26. Mənfəət vergisi.....	54
27. Səhm üzrə mənfəət/(zərər)	57
28. Səqmentlər üzrə təhlil	57
29. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi	60
30. Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	78
31. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	80
32. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar.....	80
33. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr.....	82

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

Aşağıdakı hesabat müvafiq olaraq müəssisənin rəhbərliyinin və müstəqil auditorun "Unibank Kommersiya Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ("Bank") və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə "Qrup" adlandırılır) konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı öhdəliklərinin müəyyən olunması məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə konsolidə edilmiş əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS Mühasibatlıq Standartları) uyğun olaraq düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibatlıq Standartlarına müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı; və
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibatlıq Standartlarına uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 22 may 2024-cü il tarixində Qrupun Rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə heyəti tərəfindən:

Fərid Abuşov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

Faiq Zeynalov

Baş maliyyə direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“KPMG Audit Azərbaycan” MMC
Port Bakı Cənub Qülləsi
Neftçilər prospekti 153
Bakı, Azərbaycan AZ1010
+994 12 404 89 10

Müstəqil auditorların hesabatı

“Unibank Kommersiya Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və Müşahidə Şurasına

Rəy

Biz “Unibank Kommersiya Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsinin (“Qrup”) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdan və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesablardan, eləcə də əhəmiyyətli mühasibat uçotu siyasətləri və sair izahedici məlumatları əhatə edən qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim rəyimizə görə, əlavə edilən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurasının dərc etdiyi MHBS Mühasibatlıq Standartlarına (MHBS Mühasibatlıq Standartları) uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Həmin standartlara əsasən bizim məsuliyyətimiz hesabatımızın “Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorların məsuliyyəti” bölməsində təqdim edilir. Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etik Standartlar Şurasının Peşəkar Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) (*IESBA Məcəlləsi*) və Azərbaycan Respublikasında konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə tətbiq olunan etik tələblərə əsasən Qrupdan müstəqillik və bu tələblər və IESBA Məcəlləsi üzrə digər etik öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri, bizim peşəkar mühakiməmizə görə, cari dövrün konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini zamanı ən əhəmiyyətli saydığımız məsələlərdir. Bu məsələlərə bütövlükdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini və müvafiq rəyin formalaşdırılması kontekstində baxılmışdır. Biz bu məsələlərlə bağlı sözügedən kontekstdən kənar rəy bildirmirik.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair 9-cu və 29-cu qeydə baxmağınız xahiş olunur.

Əsas audit məsələsi

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar cəmi aktivlərin 61%-ni təşkil edir və müntəzəm əsasla qiymətləndirilən və istifadə edilmiş mülahizələrdən asılı olan ehtimal olunan kredit zərərləri (“EOKZ”) üzrə ehtiyat çıxılmaqla qeydə alınır.

Ehtimal olunan kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün Rəhbərliyin müşahidə edilən tarixi məlumatları, cari iqtisadi şəraiti və mövcud proqnoz məlumatlarını nəzərə alaraq, defolt ehtimalını (PD), defolt vəziyyətində riskə məruz qalmanı (EOD) və defolt zamanı yaranan zərəri (LGD) müəyyən etmək üçün əhəmiyyətli mülahizələr və qiymətləndirmə üsulları tətbiq etməsi tələb olunur. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə EOKZ-nin fərdi əsasla hesablanması üçün borcalanların cari və proqnozlaşdırılan maliyyə göstəricilərini və realizasiya oluna bilən girovdan gözlənilən gəlirləri nəzərə alaraq, hesablanmış gələcək pul axınlarının ssenari təhlili tələb olunur.

Müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı kredit zərəri üzrə ehtiyat qalıqların Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətinə münasibətdə əhəmiyyətli olması, fırlıdaqçılıq riski və MHBS 9 *Maliyyə alətləri* standartı əsasında EOKZ-nin qiymətləndirilməsi ilə bağlı mürəkkəblik və mülahizə ilə əlaqədar olaraq, əsas audit məsələsidir.

Audit komandamızın məsələnin həllinə yanaşması

Biz MHBS 9 *Maliyyə alətləri* standartının tələblərinə riayət etmək məqsədilə EOKZ-nin hesablanması ilə bağlı Qrupun metodologiya və siyasətlərinin əsas aspektlərini təhlil etmək üçün maliyyə risklərinin idarə edilməsi üzrə mütəxəssislərimizi cəlb etdik.

Biz EOKZ üzrə ehtiyatın hesablanması ilə bağlı rəhbərliyin irəli sürdüyü peşəkar mülahizə və mühakimələrin adekvatlığını təhlil etmək məqsədilə aşağıdakı prosedurları icra etdik:

- Biz EOKZ-də mümkün dəyişikliklərin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına mühüm təsirə malik ola bildiyi hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə, maliyyə və qeyri-maliyyə məlumatlarını, eləcə də Qrupun tətbiq etdiyi mülahizələr və peşəkar mühakimələri təhlil etməklə, müvafiq Mərhələlərin Qrup tərəfindən düzgün təyin edilib-edilmədiyini test etdik.

- Biz əsas statistik modelləri, istifadə edilmiş əsas giriş məlumatlarını və mülahizələri qiymətləndirdik və proqnostik məlumatların EOKZ-nin hesablanmasında tətbiqini dəyərləndirdik. Biz müxtəlif ssenariləri və proqnostik məlumatları nəzərə almaq üçün düzəlişin ümumi adekvatlığını təhlil etdik və borcalanların cari və gələcək iqtisadi vəziyyətini və əməliyyat şəraitini nəzərə alaraq onu öz qiymətləndirməmizlə müqayisə etdik.

- Biz hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər nümunəsi üzrə PD, LGD və EAD-nin hesablanması üçün ilkin məlumatları dəstəkləyici sənədlərlə müqayisə etməklə, onların düzgünlüyünü test etdik.

- Biz EOKZ-nin fərdi əsasla qiymətləndirildiyi hüquqi şəxslərə verilmiş 3-cü Mərhələdə olan kreditlər nümunəsi üzrə Qrupun gələcək pul axınlarını, o cümlədən realizasiya oluna bilən girovdan gözlənilən gəlirləri və onların gözlənilən satış şərtlərini proqnozlaşdırmaq üçün istifadə etdiyi mülahizələri öz anlayışımız və ictimaiyyətə açıq olan bazarla bağlı məlumatlar əsasında qiymətləndirdik.

- Biz fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə PD, LGD və EAD-nin hesablanması üçün ilkin məlumatların düzgünlüyünü, gecikmə hallarının və kredit ödənişlərinin əsas sistemlərdə vaxtında qeydə alınmasını və kreditlərin müvafiq Mərhələlərə bölünməsinə test etdik. Biz seçim əsasında ilkin məlumatları dəstəkləyici sənədlərlə üzləşdirdik.

- Biz fiziki və hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə nəzarət vasitələrinin dizaynı və fəaliyyət səmərəliliyini informasiya risklərinin idarə edilməsinə mütəxəssislərinin cəlb edilməsi vasitəsilə, EOKZ-nin hesablanması modellərinə daxil edilən ilkin məlumatların tamlığı və dəqiqliyini, gecikmə hallarının və kredit ödənişlərinin əsas sistemlərdə vaxtında qeydə alınmasını test etdik.

	- Biz həmçinin konsolidə edilmiş maliyyə məlumatlarındakı açıqlamaların Qrupun kredit riskinə məruz qalmasını düzgün əks etdirib-etdirmədiyini qiymətləndirdik.
--	---

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və İdarəetməyə Məsul Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibatlıq Standartlarına uyğun hazırlanmasına və düzgün təqdimatına, dələduzluq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflərin müşahidə olunmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün öz qənaətinə əsasən zəruri saydığı daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərliyin Qrupu likvidasiya etmək və ya əməliyyatları dayandırmaq niyyətinin olduğu və ya qeyd edilən tədbirlərdən başqa real alternativinin olmadığı hallar istisna olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məsələlərin açıqlanması və hesabatların fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetməyə məsul şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında, dələduzluq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflərə yol verilməyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi əhatə edən auditor hesabatını təqdim etməkdən ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur, lakin bu BAS əsasında aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrifi hər zaman aşkar edəcəyinə zəmanət vermir. Təhriflər dələduzluq və ya səhv nəticəsində yaranabilir və istifadəçilərin bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara ayrı-ayrılıqda, yaxud ümumilikdə təsir edə bilməsi əsaslı şəkildə ehtimal edildiyi halda əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS əsasında aparılmış audit çərçivəsində biz bütün audit müddətində peşəkar mühakimə yürüdür və peşəkar inamsızlığımızı qoruyub saxlayırıq. Biz həmçinin:

— Dələduzluq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli təhrifləri riskini aşkar edir və qiymətləndirir, həmin risklərə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlayır və icra edir, rəyimizi bildirmək üçün yetərli və müvafiq audit sübutunu əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhrifin aşkarlanmaması riski səhv nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhrifin aşkarlanmaması riskindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq gizli sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, məlumatın təhrifli təqdimatı və ya daxili nəzarətə əməl olunmamasından ibarət ola bilər.

— Auditlə bağlı daxili nəzarətə Qrupun daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyinə dair rəyin bildirilməsi üçün deyil, şəraitə uyğun zəruri audit prosedurlarının planlaşdırılması məqsədilə baxırıq.

— İstifadə edilmiş uçot siyasətinin məqsədəuyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən aparılmış uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli açıqlamaların kafiliyini qiymətləndiririk.

— Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun fasiləsiz aparılma prinsipinin istifadə edilməsinin məqsədəuyğunluğunun və əldə edilmiş audit sübutları əsasında Qrupun fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını əhəmiyyətli dərəcədə şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olması qənaətinə gəldiyimiz halda, audit hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli açıqlamalara diqqət cəlb etməliyik, bu cür açıqlamalar qeyri-dəqiq olduğu halda isə fərqli rəy verməliyik. Gəldiyimiz nəticələr audit hesabatımızın hazırlandığı tarixədək əldə edilmiş sübutlara əsaslanır. Bununla belə, sonrakı hadisələr və ya şərait Qrupu fasiləsiz fəaliyyətini dayandırmağa məcbur edə bilər.

— Açıqlamalar da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə maliyyə hesabatlarında əsas əməliyyatların və hadisələrin ədalətli şəkildə əks etdirilib-etdirilməməsini dəyərləndiririk.

— Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları haqqında rəy bildirmək üçün Qrup daxilində müəssisələr və ya kommersiya fəaliyyəti haqqında maliyyə məlumatına dair yetərli müvafiq audit sübutu əldə edirik. Biz qrup auditinin istiqaməti, belə audite nəzarət və nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyıraq. Biz öz audit rəyimizə görə müstəsna məsuliyyət daşıyıraq.

Biz, digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşdırılan həcmi və müddəti və mühüm audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlarla bağlı idarəetməyə məsul şəxsləri məlumatlandırırıq.

Biz həmçinin idarəetməyə məsul şəxslərə müstəqilliklə bağlı etik tələblərə cavab verdiyimizə dair hesabat təqdim edir və müstəqilliyimizə və uyğun olduqda, təhlükələri aradan qaldırmaq üçün gördüyümüz tədbirlərə və tətbiq edilmiş təhlükəsizlik tədbirlərinə təsir göstərəcəyi düşünülə bilən bütün əlaqələrimiz və digər məsələlər barədə onları məlumatlandırırıq.

İdarəetməyə məsul şəxslərə bildirilən məsələlər arasında biz cari dövrün konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli olanları və bu səbəbdən, əsas audit məsələlərini təşkil edənləri müəyyən edirik. Qanun və ya normativ aktların məsələnin açıqlanmasını qadağan etdiyi və ya çox nadir hallarda açıqlamanın mənfəi nəticələrinin ictimai maraqlara zərərinin xeyrindən çox olması əsaslı olaraq gözlənilməli üçün məsələnin hesabatda göstərilməməli olduğuna qərar verdiyimiz hallar istisna olmaqla, biz belə məsələləri öz audit hesabatımızda təsvir edirik.

Hazırkı müstəqil auditorlar hesabatının hazırlanması ilə nəticələnmiş audit tapşırığının rəhbəri:

Nəşibə Muradxanova

KPMG Audit Azərbaycan MMC

Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNƏ

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	286,965	254,951
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	24,129	19,520
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	992,992	845,114
İnvestisiya qiymətli kağızları	10	76,005	73,678
Bina və avadanlıqlar	11	99,989	90,403
Qeyri-maddi aktivlər	11	21,283	16,167
Törəmə maliyyə aktivləri		-	1,463
Digər maliyyə aktivləri	12	91,283	63,499
Digər aktivlər	13	38,580	32,771
CƏMİ AKTİVLƏR		1,631,226	1,397,56
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	14	21,186	76,302
Müştəri hesabları	15	1,235,237	1,009,192
Müddətli borc vəsaitləri	16	92,352	95,690
Törəmə maliyyə öhdəlikləri		1,562	936
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	26	7,524	334
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	19	61,248	55,798
İcarə öhdəliyi	17	10,137	8,271
Digər öhdəliklər	18	56,509	36,565
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		1,485,755	1,283,088
KAPİTAL:			
Bankın sahiblərinə məxsus kapital:			
Səhmdar kapitalı	20	138,200	138,200
Səhm mükafatı	20	484	484
Digər ehtiyatlar		(2,693)	(2,615)
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(Yığılmış zərər)		9,480	(21,591)
CƏMİ KAPİTAL		145,471	114,478
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		1,631,226	1,397,566

İdarə heyəti tərəfindən:

Fərid Abuşov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

Faiq Zeynalov

Baş maliyyə direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd olunmadığı halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023- cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2022- ci il tarixində başla çatmış il üzrə
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəliri	21	206,499	159,679
Faiz xərci	21,32	(71,789)	(55,761)
Faiz qazanan aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərindən əvvəl xalis faiz gəliri	21	134,710	103,918
Faiz qazanan aktivlər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	22	(34,938)	(12,350)
Xalis faiz gəliri		99,772	91,568
Haqq və komissiya gəliri	23	93,605	58,357
Haqq və komissiya xərci	23	(58,306)	(55,325)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	24	11,337	1,919
Törəmə maliyyə alətləri üzrə xalis zərər		(514)	(183)
Digər aktivlər üzrə dəyərsizləşmənin bərpası/(zərəri)	13	267	(2,410)
Zəmanətlər və kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərinin xərci	22	(480)	(926)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	24	(111,074)	(97,423)
Digər əməliyyat gəlirləri, xalis		8,188	5,618
Gəlir vergisindən əvvəlki mənfəət		42,795	1,195
Mənfəət vergisi xərci	26	(11,724)	(6,255)
İl üzrə mənfəət/(zərər)		31,071	(5,060)
DİGƏR MƏCMU GƏLİR			
Sonradan mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdiriləcək maddələr			
Borc investisiya qiymətli kağızları üzrə ədalətli dəyər gəliri/(zərəri)	10	252	(3,037)
Birbaşa digər məcmu gəlirdə qeydə alınmış mənfəət vergisinin bərpası	26	(330)	607
İl üzrə digər məcmu zərər		(78)	(2,430)
İL ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)		30,993	(7,490)
Hər səhmə düşən gəlir/(zərər), əsas və azaldılmış (AZN)	27	0.61	(0.10)

İdarə heyəti tərəfindən:

Fərid Abuşov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

Faiq Zeynalov

Baş maliyyə direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Səhm mükafatı	Digər ehtiyatlar	Bölüşdürülməmiş mənfiyyət/(Yığılmış zərər)	Cəmi kapital
1 yanvar 2022-ci il	130,686	484	(185)	(16,531)	114,454
Buraxılmış səhmlər (Qeyd 20)	18,700	-	-	-	18,700
Geri alınmış səhmlər (Qeyd 20)	(11,186)	-	-	-	(11,186)
İl üzrə zərər	-	-	-	(5,060)	(5,060)
İl üzrə digər məcmu zərər (Qeyd 10)	-	-	(2,430)	-	(2,430)
31 dekabr 2022-ci il	<u>138,200</u>	<u>484</u>	<u>(2,615)</u>	<u>(21,591)</u>	<u>114,478</u>
İl üzrə xalis mənfiyyət	-	-	-	31,071	31,071
İl üzrə digər məcmu zərər (Qeyd 10)	-	-	(78)	-	(78)
31 dekabr 2023-cü il	<u>138,200</u>	<u>484</u>	<u>(2,693)</u>	<u>9,480</u>	<u>145,471</u>

İdarə heyəti tərəfindən:

Fərid Abuşov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

Faiq Zeynalov

Baş maliyyə direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLIYYAT FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Alınmış faizlər		212,283	158,008
Ödənilmiş faizlər		(66,946)	(53,017)
Alınmış haqq və komissiyalar		93,605	58,357
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(58,306)	(55,325)
Xarici valyuta üzrə xalis gəlir		12,000	2,088
Əldə olunmuş digər əməliyyat gəliri, xalis		8,545	5,597
Ödənilmiş inzibati və digər əməliyyat xərcləri		(103,973)	(87,014)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(41)	(410)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin hərəketi		97,167	28,284
Əməliyyat aktivləri üzrə (artma)/azalma:			
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər		(4,975)	(7,541)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		(188,400)	(205,685)
Digər maliyyə aktivləri		(27,782)	(28,953)
Digər aktivlər		1,501	(2,246)
Əməliyyat öhdəlikləri üzrə artma/(azalma):			
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər		(55,089)	29,314
Müştəri hesabları		219,014	285,221
Digər öhdəliklər		12,901	27,519
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		54,337	125,913
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
İnvestisiya qiymətli kağızlarının alınması		(281,352)	(34,910)
İnvestisiya qiymətli kağızlarından daxilolmalar		280,008	21,004
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması		(26,976)	(22,160)
Bina və avadanlıqların silinməsi üzrə daxilolmalar		2,206	107
İnvestisiya fəaliyyətləri üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(26,114)	(35,959)
MALIYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Müddətli borc vəsaitləri üzrə daxilolmalar	16	22,910	23,298
Müddətli borc vəsaitlərinin ödənilməsi	16	(27,085)	(25,220)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	19	25,656	43,218
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ödənilməsi	19	(20,442)	(13,744)
İcarə öhdəliklərinin əsas hissəsinin ödənilməsi	17	(1,531)	(1,202)
Törəmə maliyyə aktivləri	19	1,575	(793)
Adi səhmlərin buraxılması	20	-	18,700
Adi səhmlərin geri alınması	20	-	(763)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətləri üzrə əldə olunan xalis pul vəsaitləri		1,083	43,494
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə xalis artım		2,708	2,618
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	32,014	136,066
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	254,951	118,885
		286,965	254,951

İdarə heyəti tərəfindən:

Fərid Abuşov

İdarə Heyətinin Sədri
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

Faiq Zeynalov

Baş maliyyə direktoru
Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 may 2024-cü il

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

1. ÜMUMİ MƏLUMAT

“Unibank Kommersiya Bankı” ASC (“Bank”) və onun törəmə müəssisəsi (birlikdə “Qrup”) üçün 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurasının dərc etdiyi MHBS Mühasibatlıq Standartlarına (“MHBS Mühasibatlıq Standartları”) uyğun hazırlanmışdır.

Bank Azərbaycan Respublikasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Bank Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış səhmdar cəmiyyətidir. 31 dekabr 2023-cü il tarixində Bankın son nəzarətçi tərəfi cənab Eldar Qəribovdur (31 dekabr 2022-ci il: cənab Eldar Qəribov) (20 sayılı Qeydə bax).

23 yanvar 2008-ci ildə Bank tam sahibi olduğu müəssisəsini, “Unicapital” Açıq Səhmdar Cəmiyyətini (“Unicapital”) Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatından keçirmişdir. Unicapital öz fəaliyyətinə 2008-ci ilin fevral ayında başlamışdır. Şirkətin əsas fəaliyyəti müştərilər adından səhm portfelinin idarə edilməsi və Azərbaycan Respublikası qiymətli kağızlar bazarında investisiya xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir.

Əsas fəaliyyət. Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında kommersiya və pərakəndə bankçılıq əməliyyatlarının aparılmasından ibarətdir. Bank 1992-ci ildən Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bank 29 dekabr 2006-cı il tarixli “Əmanətlərinin sığortalanması haqqında Qanun”da nəzərdə tutulan əmanətlərin sığortalanması üzrə dövlət proqramında iştirak edir. Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu aşağıdakı meyarlara cavab verən fərdi depozitlərin 100% ödənilməsinə zəmanət verir:

“Əmanətlərin sığortalanması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, sığortalanmış əmanət, əmanətçinin xidmət göstərdiyi iştirakçı bankda sığorta hadisəsi baş verdiyi təqdirdə qorunan əmanətin Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən ödəniləcək hissəsidir. 1 iyun 2020-ci il tarixindən etibarən milli valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik maksimum faiz dərəcəsi 12%, xarici valyutada isə 2.5% müəyyən edilmişdir. 19 yanvar 2016-cı il tarixli və sonuncu dəfə 18 dekabr 2020-ci il tarixində düzəliş edilmiş “Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında” başqa bir qanuna əsasən, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun Qəyyumlar Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş illik faiz dərəcəsi daxilində qorunan bütün əmanətlər məbləğindən asılı olmayaraq, 5 aprel tarixinədək tam sığortalanır. Sığorta hadisəsi baş verdiyi təqdirdə, 5 aprel 2021-ci il tarixindən etibarən hər əmanətçi əmanət müqaviləsinin tam məbləği üzrə Əmanətlərin Sığortalanması Fondundan 100 min AZN-dən çox olmayan təzminat almaq hüququna malikdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində Bankın Azərbaycan Respublikasında 30 filialı olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: 29 filial).

Bankın hüquqi ünvanı: R. Behbudov küçəsi 79, AZ1014, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

Biznes mühiti

Qrupun əməliyyatları əsasən Azərbaycanda yerləşir. Bununla da, Qrup Azərbaycanın inkişafda olan bazar iqtisadiyyatının xüsusiyyətləri ilə səciyyələnən iqtisadi və maliyyə mühitinin təsirlərinə məruz qalır. Hüquqi, vergi və normativ baza və rejimlərin inkişafı davam edir, lakin onların müddəaları həm fərqli şərh olunur, həm də tez-tez dəyişdirilir. Bütün bunların və sair hüquqi və vergi maneələri nəticəsində Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müəssisələr müxtəlif çətinliklərlə üzləşirlər.

Azərbaycan iqtisadiyyatı neft və qazın qiymətlərinə qarşı çox həssasdır. Son illərdə Azərbaycan hökuməti daha balanslaşdırılmış iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq məqsədilə böyük iqtisadi və sosial islahatları davam etdirmişdir.

2022-ci ilin fevralında Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında yaranan hərbi münaqişə ilə əlaqədar, bir sıra ölkələr Rusiya Federasiyasına qarşı sanksiyalar tətbiq etmişdir. Münaqişə təkə iki ölkənin iqtisadi fəaliyyətinə deyil, həmçinin global iqtisadiyyata da təsir etməkdədir. Sanksiyalar nəticəsində dünyanın bir çox ölkələrində əmtəə və ərzaq məhsulları bahalaşmış, resursların təchizi arasında

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

qurulmuş əlaqələr pozulmuşdur. İnflyasiya da qiymətlərə öz təsirini göstərir və analitiklər dünya sənayesi üçün də iqtisadi nəticələri proqnozlaşdırmaqdadırlar.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında Azərbaycandakı biznes mühitinin Qrupun fəaliyyətinə və maliyyə vəziyyətinə təsiri Qrup rəhbərliyi tərəfindən qiymətləndirilir. Gələcəkdə biznes mühiti rəhbərliyin cari qiymətləndirməsindən fərqlənə bilər.

2. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN QISA XÜLASƏSİ

Qrup aşağıdakı uçot siyasətlərini hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks olunmuş bütün dövrlərə ardıcıl qaydada tətbiq etmişdir.

Bununla yanaşı, Qrup 1 yanvar 2023-cü il tarixindən etibarən Uçot siyasətlərinin açıqlanması (MUBS 1-ə düzəlişlər və MHBS Praktik tövsiyələr 2) qəbul etmişdir. Düzelisələr “əsas” deyil, “əhəmiyyətli” uçot siyasətlərinin açıqlanmasını tələb edir. Düzelisələr uçot siyasətlərinin özündə hər hansı dəyişikliklə nəticələnməyə də, müəyyən hallarda açıqlanan uçot siyasəti haqqında məlumatlara təsir göstərmişdir.

Düzəlişlər, həmçinin, uçot siyasətlərinin açıqlanmasında əhəmiyyətliyin tətbiqi ilə bağlı təlimatlar təqdim etməklə, istifadəçilərin maliyyə hesabatlarında olan digər məlumatları başa düşmələri üçün lazım olan faydalı, təşkilata xas uçot siyasəti məlumatlarını təqdim etməkdə təşkilatlara kömək edir.

Rəhbərlik uçot siyasətlərini nəzərdən keçirmiş və düzəlişlərə uyğun olaraq müəyyən hallarda Qeyd 2 Əhəmiyyətli uçot siyasətlərinin qısa xülasəsində (2022: Əsas uçot siyasətlərinin qısa xülasəsi) açıqlanan məlumatlara yeniliklər etmişdir.

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ədalətli dəyər, mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (MZVƏD) və digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyerdə təsnifləşdirilən (DMGVƏD) maliyyə alətlərinin ilkin tanınmasının, satış üçün saxlanılan aktivlərin balans dəyəri ilə ədalətli dəyerdən satış xərclərinin çıxılması arasında daha az olanı ilə ölçülməsinin dəyişməsi ilə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS Mühasibatlıq Standartları) uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən tərtib edilmişdir. Həmçinin hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi ehtimalı əsasında hazırlanmışdır. Qeyd olunan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibatlıq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, Qrup uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 3-cü Qeyddə açıqlanı.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyerdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar, qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstərilirdi

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir. 31-ci Qeydə baxın.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin, hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Ticarət üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat məsrəfləri də daxil olmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyerdə qeydə alınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin tanınma zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya mövcud bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində alınıb-satılması nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri (“standart şərtlərlə həyata keçirilən” alış və satışlar) Qrupun maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar müəssisənin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə alətlərinin təsnifatı. Maliyyə aktivini amortizasiya dəyərində (“AD”), digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyerdə (“DMGVƏD”) ölçülmüş dəyerdə və ya mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerdə (“MZVƏD”) təsnif edilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Maliyyə aktivi aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, amortizasiya olunmuş dəyərində ölçülür:

- Aktiv müqavilə üzrə pul axınlarını toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən (YƏMFÖ) ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Maliyyə aktivi aşağıdakı şərtlərin hər ikisini ödədikdə və MZVƏD kimi müəyyən edilmədikdə, DMGVƏD-də ölçülür:

- Aktiv həm müqavilə üzrə pul axınlarının toplanması və həm də maliyyə aktivlərinin satılması məqsədi daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılır; və
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyənləşdirilmiş tarixlərdə ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə yalnız əsas məbləğ və faizin ödənişlərindən ibarət olan pul axınlarına təkan verir.

Amortizasiya olunmuş dəyərde qiymətləndirilən maliyyə aktivləri kimi mənfəət və ya zərərdə tanınan aşağıdakılar istisna olmaqla, sair məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərde qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə mənfəət və zərər sair məcmu gəlirlərdə tanınır:

- effektiv faiz metodu ilə faiz gəliri;
- EOKZ və əvəzləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlirlər və zərərlər.

DMGVƏD-də qiymətləndirilən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda, əvvəl digər məcmu gəlirdə tanınan gəlir və zərər cəmi kapitaldan silinərək mənfəət və ya zərəre aid edilir.

Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Qrup ədalətli dəyərdeki sonrakı dəyişiklikləri digər məcmu gəlirdə (DMG) təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçim hər bir kapital qoyuluşu üçün ayrıca edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZVƏD-də ölçülmüş kimi təsnif edilir.

Bununla yanaşı, ilkin tanıma zamanı Qrup amortizasiya olunmuş dəyərində və ya DMGVƏD-də ölçülmə tələblərinə uyğun gələn maliyyə aktivini MZVƏD kimi təsnif edə bilər, o halda ki, bu, meydana çıxacaq uçot uyğunsuzluğunu aradan qaldırsın və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltsın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi. Qrup maliyyə aktivinin saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirəcək, çünki, bu, biznesin idarə olunması və məlumatların rəhbərliyə təqdim edilməsi üsulunu daha düzgün əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınır:

- portfel üçün müəyyən edilmiş siyasətlər və məqsədlər, həmin siyasətlərin praktikada tətbiqi, o cümlədən rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin əldə edilməsinə, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırılmasına və ya aktivlərin satışı vasitəsilə pul axınlarının realizasiyasına fokuslanıb-fokuslanmaması;
- portfelin göstəriciləri necə qiymətləndirilir və Qrupun rəhbərliyinə necə çatdırılır;
- biznes modelinin (və həmin biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) performansına təsir edən risklər və bu risklərin necə idarə olunması;
- biznesin menecerləri necə mükafatlandırılır – məsələn, mükafatlandırma idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərindən və ya toplanmış pul axınlarından asılıdırımı; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların tezliyi, həcmi və müddəti, bu satışların səbəbləri və gələcək satış fəaliyyəti barədə gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti barədə məlumat ayrıca deyil, maliyyə aktivlərinin idarə olunması üzrə Qrupu məqsədinə necə nail olunmasının və pul axınlarının necə realizasiya edilməsinin ümumi qiymətləndirilməsi çərçivəsində nəzərə alınır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsi. Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün “əsas məbləğ” dedikdə, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyəri nəzərdə tutulur. “Faiz” dedikdə, pulun zaman dəyəri, müəyyən dövr ərzində ödənilməmiş əsas məbləğlə bağlı kredit riski və digər əsas kredit riskləri və xərcləri (məs. likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub-olmamasının qiymətləndirilməsində Qrup alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edəcək.

Qiymətləndirmə zamanı Qrup aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- kapitalın borca nisbətinin xüsusiyyətləri;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılma şərtləri;
- Qrupun iddiasını müəyyənləşdirilmiş aktivlərdən pul axınlarına məhdudlaşdıran şərtlər məs. reqressiv aktivlər; və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödəniş dəyişən xüsusiyyətlər – məs. faiz dərəcələrinin mütəmadi olaraq yenilənməsi.

Maliyyə alətlərinin yenidən təsnifi. Maliyyə aktivləri Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün öz biznes modelini dəyişdikdən sonra dövr ərzində istisna olmaqla, maliyyə aktivləri ilkin tanınmalarından sonra yenidən təsnifləşdirilmir. Yenidən təsnifat perspektiv təsirə malikdir.

Maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi – EOKZ üzrə kredit zərəri ehtiyatı. Qrup AD və DMGVƏD ilə ölçülmüş borc alətləri və kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə ehtimal olunan kredit zərərinə (“EOKZ”) perspektiv əsasda ölçür. Qrup EOKZ-u ölçür və hər hesabat dövrünə kredit zərəri üzrə ehtiyatı tanıyır. EOKZ ölçülməsi:

(i) mümkün nəticələrin bir sıra qiymətləndirilməsi ilə təyin olunan qərəzsiz və ehtimallı məbləğini (ii) pul vəsaitlərinin müddət dəyərini və (iii) keçmiş hadisələr, gələcək şərtlər və gələcək şəraitin proqnozları barədə hər bir hesabat dövrünün sonunda qeyri-adekvat xərc və səy olmadan mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən məlumatları əks etdirir.

AD ilə ölçülmüş borc vəsaitləri EOKZ üzrə ehtiyat çıxılmaqla maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir. Kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanətləri üçün, EOKZ üzrə ayrı ehtiyat, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında öhdəlik olaraq tanınır. DMGVƏD-də borc alətləri üçün EOKZ üzrə ehtiyat çıxılmaqla amortizasiya dəyərindəki dəyişiklik, mənfəət və ya zərər və digər qalıq dəyərindəki dəyişiklik isə DMG-də gəlirlər DMGVƏD borc alətləri üzrə zərərlər çıxılmaqla tanınır.

Qrup dəyərsizləşmə üzrə üç mərhələli model təqdim edir. Bu model ilkin tanımadan sonra kredit keyfiyyətində dəyişikliyə əsaslanır. İlkin tanımadada dəyərsizləşməyən maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnif edilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri EOKZ-un ömürlük hissəsinə bərabər olan miqdarda növbəti 12 ay ərzində mümkün olan nəticələrə və ya daha qısa müddətdə (“12 aylıq EOKZ”) müqavilə müddətinə qədər ölçülür. Əgər Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımı (“KRƏA”) ilkin tanımadan sonra müəyyən edirsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və onun EOKZ-u ömürlük əsasla, müqavilə əsasında son ödəmə müddətinə qədər, lakin, əgər varsa (“Ömürlük EOKZ”) ehtimal olunan ödənişlər nəzərə alınmaqla hesablanır. Qrupun KRƏA-nı müəyyən etdiyi haqqında 29 sayılı Qeydə nəzər salın.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əgər Qrup maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə müəyyən edirsə, aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və EOKZ Ömürlük EOKZ ilə ölçülür. Qrupun kredit dəyərsizləşməsi üzrə aktiv və defolt anlayışları 29-cu Qeyddə açıqlanır. Satın alındıqda və ya əldə edildikdə kredit dəyərsizləşməsinə uğramış aktivlər (“SƏKD”) üçün EOKZ hər zaman Ömürlük EOKZ ilə ölçülür. SƏKD aktivləri ilkin tanınma zamanı, məsələn, əldə edilmiş dəyərsizləşdirilmiş kreditlər kimi dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. 28-ci Qeyd EOKZ ölçülməsində istifadə edilən giriş, fərziyyə və qiymətləndirmə üsulları haqqında, eyni zamanda Qrupun EOKZ modellərində ehtimal edilən məlumatları necə əhatə etdiyini izah edir.

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda EOKZ üzrə ehtiyatın təqdim edilməsi. EOKZ üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda aşağıdakı kimi təqdim olunur:

- amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla;
- ilkin tanıma zamanı SƏKD aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat yaradılmır. Əvəzində, ömürlük EOKZ-nin məbləği effektiv faiz dərəcəsinin (EFD) hesablanmasına daxil edilir.
- kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri: digər öhdəliklərdə təqdim olunan ehtiyat kimi;
- maliyyə aləti həm çıxarılmış, həm də istifadə edilməmiş komponentdən ibarət olduğu halda və Qrup, kredit öhdəliyi komponenti üzrə EOKZ-ni çıxarılmış komponentdən ayrı olaraq müəyyən edə bilmədiyi halda: Qrup hər iki komponent üzrə birgə zərər ehtiyatı təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ yerinə yetirilmiş komponentin ümumi qalıq dəyərindən çıxılmaqla təqdim edilir. Çıxarılmış komponentin ümumi məbləği üzrə zərər ehtiyatının hər hansı bir hissəsi ehtiyat kimi təqdim olunur; və
- DMGVƏD-də ölçülən borc alətləri: aktivlərin qalıq məbləği onların ədalətli dəyəri olduğu üçün, heç bir zərər ehtiyatı maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır. Bununla yanaşı, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatının bir hissəsi kimi tanınır.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Qrup bütün praktiki bərpa etmə söylərini tükətdikdə və bərpa etmək üçün ağlabatan bir gözləntinin olmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tamamilə və ya qismən silinir. Silinmələr tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Qrup, müqaviləyə əsasən ödənilən məbləğləri bərpa etmək istədiyi halda, hələ də icra fəaliyyətinə məruz qalan maliyyə aktivlərini silə bilər; lakin, bərpa üçün ağlabatan gözlənti yoxdur.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Qrup maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivi satış üzrə əlavə məhdudiyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliklərinin tanınması yalnız və yalnız Qrup öz ödəniş öhdəliyini yerinə yetirdikdə, belə öhdəlik ləğv olunduqda, yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirməsi. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi yalnız Qrupun hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivi realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Bu əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisədən asılı olmamalı və (b) bütün aşağıdakı hallarda hüquqi baxımdan tətbiq oluna bilməlidir: (i) biznesin normal gedişində, (ii) defoltu zamanı və (iii) ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflas zamanı.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Repo və əks-repo müqavilələri. Satış və repo müqavilələri əsasında satılmış qiymətli kağızlar təminatlı maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi əməliyyatı kimi tanınır və bu zaman qiymətli kağızlar konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilir, kontragentə olan öhdəliklər isə repo əməliyyatları üzrə kreditor borclarına daxil edilməklə, müvafiq olaraq banklar və digər maliyyə təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərdə və ya müştərilərin cari hesabları və depozitlərində tanınır. Satış qiyməti ilə geri alış qiyməti arasındakı fərq faiz xərci kimi qeydə alınır və effektiv faiz metoduna əsasən repo müqaviləsinin müddəti ərzində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Əks repo müqavilələri əsasında alınmış qiymətli kağızlar əks repo müqavilələri üzrə debitor borcları kimi müvafiq olaraq banklardan alınacaq vəsaitlərdə və ya müştərilərə verilmiş kreditlərdə tanınır. Alış qiyməti ilə təkrar satış qiyməti arasındakı fərq faiz gəliri kimi qeydə alınır və effektiv faiz metoduna əsasən repo müqavilələrinin müddəti ərzində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Təkrar satış müqavilələri əsasında alınmış aktivlər üçüncü tərəflərə satıldıqda, qiymətli kağızları qaytarmaq öhdəliyi ticarət öhdəliyi kimi qeydə alınır və ədalətli dəyərində ölçülür.

Törəmə maliyyə alətləri. Adi fəaliyyətin gedişində, Qrup xarici valyuta və kapital bazarlarında xarici valyuta forvard sazişləri və çarpaz valyuta svopları (qarşılıqlı kreditlər) daxil olmaqla müxtəlif törəmə maliyyə alətlərinə tərəf olaraq daxil olur. Qarşı tərəflər əsasən yerli banklardır.

Ədalətli dəyərlər, əsas alətlərin cari bazar və müqavilə qiymətləri və digər amillər nəzərə alınmaqla təklif edilmiş bazar qiymətləri və ya qiymət modelləri əsasında təyin edilir. Törəmə alətlər ədalətli dəyəri müsbət olduqda aktiv, mənfəət olduqda isə öhdəlik kimi göstərilir. Qrup törəmə maliyyə alətləri üzrə xalis faiz ödənişlərini xalis əsasla “Xarici valyuta üzrə xalis gəlir”də təqdim edir. Bu alətlər nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və zərər haqqında hesabatda törəmə maliyyə alətlərindən xalis zərər bölümündə əks olunur.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə dövriyyədəki pul vəsaitləri, müxbir hesablar üzrə məhdudlaşdırılmamış pul vəsaitlər, Mərkəzi Bankda yerləşdirilmiş ilkin ödəniş müddəti 90 gündən az və ya bərabər olan müddətli depozitlər, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən 90 günədək verilmiş banknotlar və ilkin ödəmə müddəti 90 gündən az və ya bərabər olan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankındakı (“ARMB”) məcburi nağd pul qalıqları daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır, çünki: (i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təqdim edir, və (ii) onlar DMGƏD olaraq təyin edilmir.

Banklardan alınacaq vəsaitlər. Banklardan alınacaq məbləğlər, Qrupun, müxbir banklara pul köçürməsi zamanı qeydə alınır. Banklardan alınacaq vəsaitlər amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır: (i) müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılır və həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edir, və (ii) onlar MZƏD-də təyin edilmir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar Qrup tərəfindən müştərilərdən kredit əmək üçün avans şəklində nağd pul verildiyi zaman qeydə alınır. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikasına əsasən Qrup müştərilərə verilmiş kreditləri və avansları aşağıdakı qiymətləndirmə kateqoriyalarından birində təsnifləşdirir:

(i) AD: müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması üçün saxlanılan kreditlər və YƏMFÖ-ni təmsil edən həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti və könüllü olaraq MZƏD-də təyin olunmayan kreditlər və

(ii) MZƏD: YƏMFÖ sınağını keçməyən və ya MZƏD-də ölçülən AD və ya DMGƏD üzrə digər meyarlara cavab verməyən kreditlər.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar perspektiv EOKZ modelləri əsasında müəyyən edilir. 29 sayılı Qeyd Qrupun EOKZ modellərində perspektiv məlumatları necə əhatə etdiyinə dair izahat daxil olmaqla, EOKZ-nin ölçülməsində istifadə olunan giriş məlumatları, ehtimallar və qiymətləndirmə üsulları haqqında məlumat verir.

Kreditlə bağlı öhdəliklər. Borclu şəxs borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq göstərilən ödəmə müddətində ödəniş edə bilmədiyi üçün, maliyyə zəmanəti müqavilələri emitentin sahibinə zərərin ödənilməsi üçün müəyyən ödənişlər etməsinə tələb edən müqavilələrdir. Bu cür maliyyə zəmanətləri

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

kreditlər, overdraftlar və digər bank xidmətlərini təmin etmək üçün müştərilərin adından banklara, maliyyə qurumlarına və digər şəxslərə verilir.

Maliyyə zəmanəti müqavilələri ilk öncə ədalətli dəyərdə ölçülür və sonradan aşağıdakılardan ən üstün olanı ilə ölçülür:

- Zərər üzrə ehtiyatın məbləği; və
- İlk tanınma üzrə əldə olunan mükafatlardan 15 sayılı MHBS-in prinsiplərinə uyğun olaraq gəlirlər çıxılmaqla tanınır.

Qrup tərəfindən verilən kredit öhdəlikləri, zərər ehtiyatının məbləği kimi ölçülür. Qrup, aşağı bazar faiz dərəcəsində kredit təmin etmə və ya nağd pulla və ya başqa bir maliyyə alətinin təqdim edilməsi və ya buraxılması yolu ilə həll etmə öhdəliyi verməmişdir.

Kredit öhdəlikləri və maliyyə təminatı müqavilələri üzrə zərər ehtiyatı ehtiyat kimi tanınır. Bununla birlikdə, həm kredit, həm də yerinə yetirilməmiş öhdəlikdən ibarət olan müqavilələr üzrə və Qrup, yerinə yetirilməmiş öhdəlik komponenti üzrə ehtimal olunan kredit zərərlərini kredit komponenti üzrə fərqləndirə bilməz, lakin yerinə yetirilməmiş öhdəlik üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri kredit üzrə zərər ehtiyatı ilə birlikdə tanınır. Birləşdirilmiş gözlənilən kredit zərərləri, kreditin ümumi qalıq dəyərindən artıq olduqda, gözlənilən kredit zərərləri ehtiyat kimi tanınır.

DMGƏD-də olan kapital alətləri. Ticarət üçün nəzərdə tutulmayan kapital investisiyasının ilkin tanınmasında, Qrup digər məcmu gəlirin ədalətli dəyərindəki sonrakı dəyişiklikləri təqdim etmək üçün dönməz seçim edə bilər. Bu cür təsnifat hər bir alət əsasında müəyyənləşdirilir.

Bu kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərəre çevrilmir. Qrup alətin dəyərinin bir hissəsinin bərpası kimi daxilolmalar üzrə mənfəət əldə etməsi və bu halda belə gəlirlərin DMG-də qeydə alınması halı istisna olmaqla, dividendlər ödəmə haqqı təqdim edilən zaman digər gəlir kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır. DMGƏD-də olan kapital alətləri dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirməyə məruz qalmır. Bu alətlərin silinməsindən sonra yığılmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar. Biznes modeli və pul vəsaitlərinin hərəkəti xarakteristikalarına əsasən, Qrup borc qiymətli kağızlarına qoyduğu investisiyaları AD, DMGƏD və ya MZƏD kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirir. Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar mühasibat uçotu mühitinin uyğunsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün könüllü olaraq MZƏD-də təyin edilmərsə, belə investisiyalar AD-də təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin toplanması və satılması üçün saxlanılırsa və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti YƏMFÖ-ni təmsil edirsə və əgər onlar MZƏD-də təyin edilərsə, DMGƏD-də təsnifləşdirilir. Bu aktivlər üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə edərək hesablanır və mənfəət və ya zərərdə tanınır. Gözlənilən kredit zərəri modelindən istifadə etməklə ehtimal olunan dəyərsizləşmə ehtiyatı il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Qalıq dəyəri üzrə olan bütün digər dəyişikliklər DMG-də tanınır. Borc qiymətli kağızlarının tanınması dayandırılan zaman, əvvəllər DMG-də tanınan məcmu gəlir və ya zərərlər DMG-dən çıxarılaraq mənfəət və ya zərər hesablarında təsnifləşdirilir.

Borc qiymətli kağızları üzrə investisiyalar AD və ya DMGƏD-ə dair meyarlara cavab vermirsə, MZƏD-də təsnifləşdirilir. Bu opsiyanın tətbiqi müxtəlif mühasibat uçotu əsasları üzrə tanınan və ya ölçülən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri arasındakı mühasibat uçotu uyumsuzluğunu əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa, Qrup ilkin tanınma zamanı MZƏD-də olan borc qiymətli kağızları üzrə investisiyaları qəti şəkildə təyin edə bilər.

Binalar və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır. Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əsas vəsaitlərin əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Amortizasiya. Torpaq və başa çatdırılmamış tikililər üçün amortizasiya hesablanmır. Əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yəni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır.

<u>2023 və 2022</u>	<u>Qalıq dəyərlər</u>	<u>Faydalı istismar müddəti</u>
Binalar	40%	50 il
Ofis və kompüter avadanlıqları	20%	5 - 6 il
Mebel, qurğular və digər avadanlıqlar	30%	5 - 8 il
İcarəyə götürülmüş aktivlərin təkmilləşdirilməsi	-	- müvafiq icarə müqaviləsinin müddəti ərzində
Aktivdən istifadə hüququ	-	- müvafiq icarə müqaviləsinin müddəti ərzində

Başə çatdırılmamış tikililər hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Dəyərə peşəkar xidmət haqqları daxildir. Belə başə çatmamış tikililər, onların tikintisi başə çatdıqda və təyinatı üzrə istismara hazır olduqda, müvafiq əmlak və avadanlıq kateqoriyaları üzrə təsnif edilir.

Bu aktivlərin köhnəlməsi, digər əmlak aktivləri halında olduğu kimi, təyinatı üzrə istismara hazır olduğu andan etibarən hesablanmağa başlayır.

Aktiv faydalı istismar müddətinin sonuna nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı hesablanmış xərclər çıxıldıqdan sonra, Qrup tərəfindən həmin aktivin satışından əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istismar müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda düzəlişlər edilir.

Qalıq dəyəri ilə gəlirləri müqayisə etməklə müəyyən olunmuş satış üzrə gəlirlər və zərərlər il üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında (digər əməliyyat gəlirləri və ya xərcləri hissəsində) tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, onların tanınması dayandırılır. Bu aktivlərin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

İnvestisiya mülkiyyəti. İnvestisiya mülkiyyəti Qrup tərəfindən icarə gəlirləri əldə etmək və ya kapital dəyərini artırmaq və ya hər ikisi üçün saxlanılmış, lakin, Qrupun icarəyə götürülmədiyi mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyəti əmlak və avadanlıq kimi gələcək istifadəsi nəzərdə tutulan tikilələrdən ibarətdir.

İnvestisiya mülkiyyəti, zəruri olduğu təqdirdə, yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla dəyər ilə ifadə olunur.

Sonrakı xərclər gələcək iqtisadi gəlirlərin Qrupa axın ediləcəyi ehtimalı olduqda kapitallaşdırılır və bu halda xərclər etibarlı şəkildə ölçülə bilər. Digər texniki və təmir xərcləri yarandığı müddətdə xərclərə aid edilir. Əgər investisiya mülkiyyəti sahibkar tərəfindən tutulursa, bu zaman bina və avadanlıqlara yenidən təsnif edilir. İnvestisiya mülkiyyəti üzrə köhnəlmə, onların dəyərini təxmin edilən faydalı ömürlərindən asılı olaraq qalıq dəyərləri üzrə bölünməsi üçün azaldılmış qalıq üsulu ilə hesablanır. İnvestisiya mülkiyyətinin təxmini faydalı ömrü 50 ildir. Hər hesabat dövrünün sonunda rəhbərlik investisiya əmlakının dəyərsizləşməsinin hər hansı bir göstəricisinin olub-olmamasını qiymətləndirir. Əgər belə bir göstərici mövcuddursa, rəhbərlik, rəhbərlik satışa çıxarılan xərclər və istifadə dəyəri çıxılmaqla aktivin ədalətli dəyərindən daha yüksək olaraq təyin olunan bərpa edilə bilən dəyəri qiymətləndirir. Aktivin satışı üçün, ölçülmə tarixinə bazar şərtləri altında bazar iştirakçıları arasında nizamlı əməliyyatların həyata keçirildiyi qiymət üzrə, etibarlı təxminlər irəli sürmək üçün əsas olmadığından, satış xərcləri çıxılmaqla, ədalətli dəyəri ölçmək mükün deyil. Bu halda müəssisə aktivin dəyərini bərpa edilə bilən məbləğ kimi istifadə edir. Qalıq dəyəri bərpa edilə bilən məbləğə endirilir və dəyərsizləşmə zərərləri il üzrə mənfəət və zərər hesabatında tanınır. Aktivin istifadə dəyərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilən ehtimallarda dəyişiklik baş verərsə, əvvəlki illərdə aktiv üzrə tanınmış dəyərsizləşmə zərərlərinə düzəliş edilir.

Silinmələr üzrə mənfəət və zərər, gəlirlərin qalıq dəyəri ilə müqayisəsi ilə müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər. Müəyyən istismar müddəti olan, ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin faydalı istismar müddətləri üzrə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istismar müddəti 10 ildir. Hesablanmış faydalı istismar müddəti və amortizasiya metodu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması. Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdən silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Müsadirə edilmiş girovlar. Qrup məqsəduyğun hesab edilən hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının müsadirə olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar bu aktivlər üzrə iddianın qaldırılması üçün əsas yaradır.

Bəzi hallarda, aktivlər ödənişi yerinə yetirilməyən kreditlərin geri alınma hüququ itirildikdən sonra müsadirə olunur. Müsadirə edilmiş girov ilk olaraq həmin girovun aid olduğu kreditin balans dəyərinə bərabər məbləğdə tanınır. Geri alınmış aktivlər satış dəyəri çıxılmaqla balans və ədalətli dəyərdən aşağı olanı ilə ölçülür.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi. Qrup maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşmə zərərinə məruz qalıb-qalmadığını müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığını gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər də fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər, yaxud əks halda, müvafiq qaydada və ardıcılığını gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərləri çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərini və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəlişlərin edilmədiyi aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərini onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə üzrə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş olunmuş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

İcarələr. Müqavilə bağlanarkən, Qrup müqavilənin icarə olduğunu və ya icarə elementləri ehtiva etdiyini qiymətləndirir. Bu hal, müqavilənin müəyyən bir ödəniş müqabilində müəyyən edilmiş aktivin təyin edilmiş bir müddət ərzində istifadəsinə nəzarət etmək hüququnun əldə edilməsi zamanı baş verir.

Qrup icarəçi qismində. Qrup qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanıma və ölçmə yanaşmasını tətbiq edir. Qrup icarə ödənişlərini həyata keçirmək üçün icarə öhdəliklərini, eləcə də əsas aktivlərdən istifadə hüququ təmin edən istifadə hüquqlarını aktiv olaraq tanıyır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aktivlərdən istifadə hüququ. Qrup aktivlərdən istifadə hüququnu icarənin başlanğıc tarixində tanıyır (əsas aktivin istifadə üçün mövcud olduğu tarix). Aktivlərdən istifadə hüququ yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə ölçülür və icarə öhdəliklərinin yenidən ölçülməsi üçün tənzimlənir. Aktivlərdən istifadə hüququnun dəyərində tanınmış icarə öhdəliklərinin məbləği və alınmış icarə təşviqləri çıxılmaqla başlama tarixinə qədər və ya daha əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. Aktivlərdən istifadə hüququ icarə müddəti ərzində düz xətt əsasında amortizasiya olunur.

İcarəyə götürülmüş aktivin mülkiyyəti icarə müddətinin sonunda Qrupa keçirsə və ya dəyəri bir alışı opsiyasının həyata keçirilməsini əks etdirirsə, amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı ömrü istifadə olunmaqla hesablanır. İstifadə hüququ verən aktivlər də dəyərsizləşməyə məruz qalır.

İcarə öhdəlikləri. İcarənin başlanğıc tarixində Qrup, icarə müddəti ərzində həyata keçiriləcək icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə ölçülmüş icarə öhdəliklərini tanıyır. İcarə ödənişlərinə, hər hansı alınacaq güzəştli icarə ödənişləri, indeksdən və ya dərəcədən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri çıxılmaqla qalıq dəyər zəmanəti ilə ödənilməsi ehtimal olunan məbləğlər daxil olmaqla sabit ödənişlər (maddi sabit ödənişlər daxil olmaqla) daxildir. İcarə ödənişlərinə, həmçinin Qrup tərəfindən həyata keçirilməsinə əsaslı olaraq müəyyən edilmiş satınalma opsiyonunun icra qiyməti və icarə müddəti Qrupun ləğv etmə seçimini həyata keçirdiyini əks etdirirsə, icarəyə xitam verildiyi hallarda təbiiq olunan cərimələrin ödənişləri də daxildir.

İndeksdən və dərəcədən asılı olmayan dəyişkən icarə ödənişləri, ödənişə səbəb olan hadisə və ya şərtin baş verdiyi dövrdə xərc olaraq (mal və material ehtiyatlarının istehsalı üçün çəkilmədiyi təqdirdə) kimi tanınır.

İcarə ödənişlərinin cari dəyərini hesablayarkən, icarəyə aid olan konkret faiz dərəcəsinin təyin olunması mümkün olmadığı üçün Qrup icarə müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarixdə mövcud olan əlavə borcun cəlb edilməsi üzrə faiz dərəcəsinə istinad edir. Müqavilənin qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra, icarə öhdəliklərinin məbləği faizlərin artmasını əks etdirmək üçün artırılır və edilmiş icarə ödənişləri üçün azaldılır. Bundan əlavə, icarə öhdəliklərinin qalıq dəyəri hər hansı bir modifikasiya və ya icarə müddətində, eləcə də icarə ödənişlərində hər hansı bir dəyişiklik olduqda (bu cür icarə ödənişlərini təyin etmək üçün istifadə olunan indeks və ya faiz dərəcəsinə dəyişiklik nəticəsində gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya əsas aktivin satın alınması üçün hər hansı bir seçimin qiymətləndirilməsi üzrə dəyişiklik olduğu təqdirdə, yenidən ölçülür.

Banklara ödəniləcək vəsaitlər. Banklara ödəniləcək vəsaitlər kontragent banklar tərəfindən Qrupa nağd pul və ya sair aktivlər verildiyi zaman qeydə alınır. Qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərlə uçota alınır. Qrup verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə aid edilir.

Müştəri hesabları. Bu hesablar fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci/kredit cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, sair məcmu gəlirlərdə və ya birbaşa olaraq kapitalda qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl maliyyə hesabatlarının təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və sair əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istinad edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya qismən minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə qiymətləndirilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qiymətləndirməsi Qrupun hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa etməsindən və ya ödəməsindən asılı olaraq yaranacaq vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

Cari və təxirə salınmış vergi öhdəliklərini müəyyən etmək üçün Şirkət qeyri-müəyyən vergi mövqeyinin təsirini, əlavə vergiləri, penyalı və ödənilməmiş vergi faizlərini nəzərə almalıdır. Şirkət vergi qanunvericiliyin təfsirinə və əvvəlki təcrübəsinə əsaslanaraq hesab ki, vergi öhdəlikləri üçün hesablaşmalar bütün açıq vergi illərinə görə adekvatdır. Həmin qiymətləndirmə ehtimal və fərziyyəyə əsaslanaraq həyata keçirilir və uyğun olaraq gələcək haqqında mühakimələrin yürüdülməsinə səbəb olur. Şirkətin öz qərarlarını dəyişməsinə səbəb olan yeni bir məlumat yarana, bu da öz növbəsində vergi öhdəliklərinə təsir edə və həmçinin vergi xərci məbləğini dəyişdirə bilər.

Nizamnamə kapitalı. Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Yeni səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə məsrəflər kapitalda daxilolmaların azalması kimi (vergi çıxılmaqla) göstərilir. Alınmış məbləğin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsi kapitalda səhm mükafatı kimi qeydə alınır.

Kapital ehtiyatları. Qrupun maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatının kapital hissəsində (digər məcmu gəlirlər) qeydə alınmış DMGVƏD-də investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərindəki dəyişiklikləri özündə əks etdirən “digər ehtiyat” daxildir.

Gəlir və xərclərin uçotu. Faiz gəliri və xərcləri amortizasiya olunmuş dəyerdə və ya DMGVƏD ilə əlavə etmə əsasında, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, borc alətləri üzrə uçota alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Qrup tərəfindən alınmış komissiya haqları, Qrupun xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Qrup kredit verilməsi üzrə öhdəlikləri MZVƏD ilə ölçülən maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif etmir.

Kredit dəyərsizləşməsi ilə əldə edilmiş və ya satın alınmış maliyyə aktivləri üçün effektiv faiz dərəcəsi ehtimal edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti (ilkin ehtimal olunan kredit zərərləri də daxil olmaqla) ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə (adətən alış qiyməti ilə) diskont edilmiş dərəcəsidir. Nəticədə, effektiv faiz dərəcəsi kredit uçotu ilə tənzimlənir.

Faiz gəlirləri, aşağıdakılar istisna olmaqla maliyyə aktivlərinin ümumi qalıq dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır:

- kredit üzrə dəyərsizləşməyə uğramış (3-cü mərhələ) maliyyə aktivləri üzrə faiz dərəcəsi onların effektiv faiz dərəcəsinə amortizasiya dəyərində (EOKZ çıxılmaqla) tətbiq etməklə hesablanır; və
- əldə edildikdə və ya satın alındıqda kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aktivləri, amortizasiya dəyərində tətbiq edilən kreditə müvafiq olaraq düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq olunmaqla.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri. Bütün digər haqlar, komissiyalar və digər gəlir və xərc vahidləri dövr ərzində xidmətlərin bir hissəsi kimi göstərilən alıcının adətən Qrupun düz xətt üsulu üzrə olan mənfəətlərini alıb istifadə etməsinə istinad edərək hesablama metodu əsasında qeyd olunur.

Danışıqlar üzrə yaranmış və ya üçüncü tərəflərlə əməliyyat danışıqları üzrə komissiya və haqlar, məsələn kreditlərin, səhmlərin və digər qiymətli kağızların alınması və ya əsas əməliyyatın icrası nəticəsində qazanılmış müəssisələrin satışı onun tamamlanması üzrə uçota alınır. Portfel və digər idarəetmə məsləhət və xidmət haqları, adətən düz xətt əsasında Qrup tərəfindən yerinə yetirilən mənfəətlərin müştəri tərəfindən eyni anda alınıb istifadə edilməsi üzrə olan müddətdə tətbiq olunan xidmət müqavilələri əsasında tanınır.

İnvestisiya fondları ilə bağlı aktivlərin idarə olunması üzrə olan haqlar müştərinin eyni vaxtda adətən düz xətt əsasında Qrup tərəfindən yerinə yetirilən mənfəətlərin alınıb istifadə edilməsi üzrə olan müddətdə tətbiq olunan xidmətlər əsasında tanınır. Eyni prinsip, uzun müddət ərzində davamlı təmin olunan mülkiyyətin idarə edilməsi, maliyyə planlaşdırılması və saxlama xidmətlərinə tətbiq edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Qrupun funksional valyutası həmin müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Qrupun və onun törəmə müəssisəsinin funksional valyutası və Qrupun təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktivlər və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Qrupun hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Qrupun hər bir müəssisəsinin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə (xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə təqdimat valyutasına çevrilir.

Məzənnə dəyişikliklərinin xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

İl sonunda xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində Qrup tərəfindən istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.8766	1.8114

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Səhm üzrə mənfəət. Səhm üzrə mənfəət Qrupun səhmdarlarının payına düşən mənfəət və ya zərəri hesabat ili ərzində dövriyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

İşçi heyəti üzrə xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Qrupun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Qrupun yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

3. UÇOT SIYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMIYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Qrup növbəti maliyyə ili ərzində konsolidasiya edilmiş hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

EOKZ ehtiyatının ölçülməsi. EOKZ-un ölçülməsi metodologiyanın, modelin və giriş məlumatlarının müəyyən edilməsini özündə birləşdirdən mühüm bir təxmindir. EOKZ ölçülməsi üzrə metodologiya 29 sayılı Qeyddə açıqlanır. Aşağıdakı komponentlərin kredit zərəri ehtiyat üzrə əhəmiyyətli təsiri vardır: defoltun müəyyən edilməsi, KRƏA, defolt ehtimalı (“DE”), Defolt vəziyyətində riskə məruz qalma (“DVRMQ”) və defolt zamanı yaranan zərər (“DZY”), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər modelləri. Qrup müntəzəm olaraq ehtimal olunan kredit zərəri və faktiki zərər arandakı fərqlərin azaldılması üçün model və giriş məlumatlarını yoxlayır və nəzərdən keçirir. Perspektiv məlumatlar da daxil olmaqla, EOKZ ölçülməsi üzrə ətraflı məlumatları 29 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Kredit Riski üzrə Əhəmiyyətli Artım (“KRƏA”). Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını müəyyənləşdirmək üçün Qrup, hesabat tarixinin sonunda maliyyə alətinin ömürlük müddəti ərzində baş verən defolt riskini ilk dəfə tanınma tarixində mövcud sonuna olan risk ilə müqayisə edir. Qiymətləndirmə hesabat dövrünün sonunda müəyyən bir kredit riski səviyyəsinə çatmaqda, kredit riskinin nisbi artımını nəzərə alır. Qrup müştəri portfelinin davranış aspektləri də daxil olmaqla bir sıra amilləri əhatə edən xüsusi səy göstərmədən və xərc çəkmədən mövcud olan bütün məqbul və dəstəklənən gələcək məlumatları nəzərə alır. Qrupun rəhbərliyi kredit riskinin artması üzrə davranış göstəricilərini kredit alətləri üzrə gecikmələrin baş verməsindən öncə təyin etmiş və istər fərdi kredit aləti səviyyəsində, istərsə də alətin aid olduğu portfel səviyyəsində müvafiq sayılan gələcəklə bağlı məlumatları kredit riskinin dəyərləndirilməsi zamanı nəzərə almışdır. 29 sayılı Qeyddə nəzər salın.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi. Biznes modeli maliyyə aktivinin təsnifləşdirilməsini təyin edən amildir. Rəhbərlik biznes modellərinin dəyərləndirilməsi zamanı maliyyə alətləri üzrə birləşdirmə və portfelə aid etmə səviyyəsini təyin edərkən mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını dəyərləndirərkən Qrupun rəhbərliyi bu satışların müntəzəmliyi, zamanı və dəyəri barədə tarixi məlumatları, eləcə də satışın səbəbləri və gələcək satışlarla bağlı proqnozları nəzərə alır. Kreditin pisləşməsi ilə əlaqədar potensial itkilərin minimal həddə salınması ilə bağlı həyata keçirilən satış əməliyyatları “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin parametrlərinə uyğun gəlir. Alətin kredit riskinin idarə olunması ilə bağlı olmayan, müddəti bitməmiş həyata keçirilən digər satışlar da, fərdi və kollektiv qaydada müntəzəm olmadıqda və dəyər olaraq əhəmiyyət kəsb etmədikdə “toplamaq üçün saxlanılma” biznes modelinin çərçivəsində dəyərləndirilir. Qrupun rəhbərliyi satış əməliyyatlarının əhəmiyyətlilik səviyyəsini bu satışların dəyərinin biznes modeli üzrə qiymətləndirilən portfelin dəyərində olan nisbəti şəklində həmin portfelin orta müddəti üzrə təhlil edir. Əlavə olaraq, yalnız stressli vəziyyətlərdə və ya Qrupun nəzarətindən kənar olan ayrıca bir hadisəyə cavab məqsədilə həyata keçirilməsi güman edilən satış əməliyyatları biznes modelinin məqsədləri üçün təsadüfi sayılır və müvafiq maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi prosesinə təsir göstərmir.

“Toplamaq üçün saxlanılma və satış” biznes modeli dedikdə, aktivlərin əsasən nağd vəsaitlərin toplanılması üçün saxlanılması ehtiva edilir, yalnız bu biznes modelinin məqsədlərinə nail olmaq üçün likvidlik ehtiyacının idarə olunması, müəyyən bir gəlir göstəricilərinə nail olunması və ya maliyyə aktivlərinin müddətlərinin bu aktivləri maliyyələşdirmək üçün istifadə edilən maliyyə öhdəliklərinin müddətlərinə uyğunlaşdırılması kimi bir sıra satış əməliyyatları da model çərçivəsində nəzərə alınır.

Yerdə qalan aktivlər kateqoriyası elə maliyyə aktivləri portfellerindən ibarətdir ki, nağd vəsaitlərin reallaşdırılmasının əsas təyinatı satış vasitəsilə, məsələn ticarət məqsədilə satışın elementlərinin açıq şəkildə nəzərə çarpan olduğu hallar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Müqavilə üzrə pul axınının toplanması bu biznes modeli üçün çox vaxt təsadüfi olur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının dəyərləndirilməsi (“YƏMFÖ”). Nağd vəsaitlər axınının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olmasının təyin edilməsi mülahizələrdən istifadəni tələb edir. Pulun zaman dəyəri elementi müəyyən hallarda məsələn müqavilə üzrə faiz dərəcəsi dövrü olaraq dəyişdirilir amma bu dəyişikliklərin tezliyi borc aləti üzrə nəzərdə tutulan əsas faiz dərəcəsi göstəricisinə uyğun olmadıqda dəyişdirilə bilər. Buna misal olaraq faizləri üç aylıq banklararası faiz dərəcəsinə uyğun olaraq ödənilən, yalnız faiz dərəcəsinin həyət ay düzəldilən maliyyə alətlərini göstərmək olar. Pulun zaman dəyərinin dəyişdirilməsinin təsiri müvafiq alət üzrə nağd pul vəsaitləri axınının YƏMFÖ xarakterli bənzər maliyyə aləti üzrə nağd pul vəsaitləri axını ilə müqayisə edilərək dəyərləndirilir. Dəyərləndirmə məntiqli görsənən bütün mümkün ssenarilər üçün, o cümlədən maliyyə bazarlarında baş verməsi mümkün olan maliyyə stressi vəziyyətləri üçün aparılmışdır. Nağd pul vəsaitləri ilə bağlı yaranan ssenarinin bənzər alətlər üzrə mövcud olan göstəricilərdən fərqli olduğu hallarda, dəyərləndirilən alət üzrə yaranan nağd pul vəsaitləri YƏMFÖ olaraq nəzərə alınmır və bu alət MVZƏD maliyyə aləti olaraq təsnifləşdirilir.

Qrup rəhbərliyi müqavilə üzrə nəzərdə tutulan nağd pul vəsaitlərinin axınına dəyişdirmək qabiliyyətinə malik olan müqavilə şərtlərini təyin etmiş və nəzərə almışdır. Kredit sazişinin müddəalarına görə vaxtından öncə ödənişlərin mümkün olması və bu ödənişlərin əsas məbləğ və hesablanmış faizlərlə, eləcə də öncədən ödənişlə bağlı müştəridən alınmalı olan haqq və komissiyalarla bağlı olması halında YƏMFÖ üzrə kriteriyalar yerinə yetirilmiş sayılır. Aktiv üzrə əsas məbləğ ilkin tanınma zamanı mövcud olan ədalətli dəyərle sonrakı dövrlərdə əsas məbləğ üzrə ödənişlər (yəni effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə hesablanmış faiz ödənişləri nəzərə alınmadan yerdə qalan məbləğ) arasındakı fərq aid edilir. Bu prinsipə istisna olaraq standart həm də müəyyən ilkin ödəmə xüsusiyyətinə malik olan və aşağıdakı YƏMFÖ şərtlərinə cavab verən alətlərin də nəzərə alınmasına icazə verir: (i) maliyyə aktivini ilkin olaraq premiya və ya diskontla hazırlanmışdır, (ii) öncədən ödəniş məbləği müqavilə üzrə nəzərdə tutulmuşdur və əsas məbləğ, hesablanmış faizlər və məntiqli sayılan məbləğdə olmaqla müqaviləyə əvvəlcədən xitam verməklə bağlı kompensasiya ilə bağlıdırsa, və (iii) öncədən ödəniş imkanını yaradan müddəanın ədalətli dəyəri ilkin tanınma zamanı əhəmiyyətli sayılır.

Qrupun kredit müqavilələrində nəzərdə tutulmuş müddəalar müəyyən makroiqtisadi və ya tənzimləmə ilə bağlı yaranmış hallara cavab olaraq faiz dərəcələrinə dəyişikliyin edilməsinə icazə verir. Qrupun rəhbərliyi mülahizələrdən istifadə etməklə bank sektorunda rəqabətin mövcud olması və Qrupdan kredit alan müştərilərin potensial olaraq kreditləri yenidən maliyyələşdirmə imkanlarının olması fonunda faiz dərəcələrinin bazar faiz dərəcələrinə nisbətən artırılmasının mümkün olmaması qənaətinə gəlmiş və bu hal üzrə yaranan nağd pul vəsaitlərini YƏMFÖ çərçivəsində dəyərləndirmişdir.

Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin dəyişdirilməsi

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Qrup dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir. Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə (“əhəmiyyətli modifikasiya”) ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərde tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçuotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi haqları və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- sair haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərde tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Qrupdan tələb etdiyi təqdirdə ARMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Qrupun faiz dərəcəsinə dəyişməsi.

Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına, yeni ilkin maliyyə aktivini və dəyişikliyə uğramış və ya əvəzlənmiş maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyinə dair kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Qrup kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

əhəmiyyətli olub-olmadığını növbəti ardıcılıqda qiymətləndirir: keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri, keyfiyyət və kəmiyyət amillərinin birgə təsiri. Pul vəsaitləri əhəmiyyətli fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivləri üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə hüquqlarının vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Qrup maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması təlimatını nümunə götürür.

Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində əsas borc və faiz ödənişi (SPPI) meyarına uyğunsuzluqla nəticələnən dəyişiklik (məs., konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi)

Pul vəsaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərkən, adətən modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərinin mümkün qədər bərpa edilməsidir. Qrup maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələnəcək şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda ilk öncə aktiv qisminin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilib). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Amortizasiya edilmiş dəyerdə və ya sair məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən maliyyə aktivində modifikasiya maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnəndə Qrup ilk öncə aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərini yenidən hesablayır və alınmış düzəlişi mənfəət və ya zərərdə modifikasiya üzrə gəlir və ya zərər kimi tanıyır. Dəyişkən dərəcəli maliyyə aktivlərində modifikasiya üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinin modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini əks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir. Modifikasiyanın bir hissəsi olan istənilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində əks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçiriləndiyi təqdirdə (bax: 2(d)(iv) sayılı qeyd) gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir.

Borcalanın kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Qrup faiz dərəcəsini dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtləri dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Belə olan halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyerdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla, öhdəliklər daxildir.

Qrup keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kəmiyyət qiymətləndirməsi zamanı şərtlər o zaman əhəmiyyətli dəyişmiş sayılır ki, yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil olan, ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqlənsin.

Maliyyə öhdəliyində dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya olunmuş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul axınlarının ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişən dərəcəli maliyyə öhdəliklərində dəyişiklik üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə dəyişiklik zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alət üzrə effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Qrup adi fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün aktiv bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların şərtləri haqqında məlumat 32-ci Qeyddə açıqlanır.

4. ƏHƏMİYYƏTLİ UÇOT SİYASƏTLƏRİNDƏ DƏYİŞİKLƏR

Qrup 1 yanvar 2023-cü il tarixindən etibarən Uçot siyasətlərinin açıqlanması (MUBS 1-ə düzəlişlər və MHBS Praktik tövsiyələr 2) standartını qəbul etmişdir. Düzelisələr uçot siyasətlərinin özündə hər hansı dəyişikliklə nəticələnməyə də, maliyyə hesabatlarında açıqlanan uçot siyasəti haqqında məlumatlara təsir göstərmişdir. Düzelisələr “əsas” deyil, “əhəmiyyətli” uçot siyasətlərinin açıqlanmasını tələb edir. Düzelisələr, həmçinin, uçot siyasətlərinin açıqlanmasında əhəmiyyətliyin tətbiqi ilə bağlı təlimatlar təqdim etməklə, istifadəçilərin maliyyə hesabatlarında olan digər məlumatları başa düşmələri üçün lazım olan faydalı, təşkilata xas uçot siyasəti məlumatlarını təqdim etməkdə təşkilatlara kömək edir. Rəhbərlik uçot siyasətlərini nəzərdən keçirmiş və düzelislərə uyğun olaraq müəyyən hallarda açıqlanan məlumatlara yeniliklər etmişdir.

Əlavə olaraq, Qrup 1 yanvar 2023-cü il tarixindən etibarən Bir əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi (MUBS 12-yə düzəlişlər) standartını qəbul etmişdir. Düzelisələr ilkin tanınmadan azadolmanın əhatə dairəsini azaldaraq bərabər və əvəzləşdirici müvəqqəti fərqlərə təkan verən əməliyyatları – yeni icarələr və istismardan çıxarma öhdəliklərini istisna edir. İcarələr və istismardan çıxarma öhdəlikləri ilə bağlı təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri təqdim olunan ən erkən müqayisəli dövrün əvvəlindən etibarən tanınmalıdır. Qrup yuxarıda qeyd olunan əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergiyə malik olmadığından, bu düzelisələr uçot siyasətlərində hər hansı dəyişikliklə nəticələnməmişdir.

5. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR

Bir sıra yeni standartlar və standartlara düzelisələr 1 yanvar 2024-cü il tarixindən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir və onların erkən tətbiqinə icazə verilir. Buna baxmayaraq, Qrup hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını tərtib edərkən yeni və ya düzəliş edilmiş standartları erkən tətbiq etməmişdir.

Aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş standartların Qrupun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməyəcəyi gözlənilir.

- Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli və kovenantları olan uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnifatı (MUBS 1-ə düzəlişlər).
- Təchizatçının maliyyə razılaşmaları (MUBS 7 və MHBS 7-yə düzəlişlər).
- Mübadilə qabiliyyətinin olmaması (MUBS 21-ə düzəlişlər).
- Satış və geri icarədə icarə öhdəliyi (MHBS 16-ya düzəlişlər).

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

6. KAPİTALIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Qrupun kapitalının idarə olunmasında məqsəd (i) ARMB-nin kapitalın minimal məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini (ii) Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini təmin etməkdir.

ARMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı mövcud tələblərinə görə banklar: (a) qanunla müəyyən edilmiş məcmu minimum kapital məbləğini 50,000 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 50,000 min AZN) həcmində saxlamalı; (b) kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“kapital adekvatlığı əmsalı”) minimum 10% (31 dekabr 2022-ci il: 10%) və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“1-ci dərəcəli kapital adekvatlığı əmsalı”) minimum 5% (31 dekabr 2022-ci il: 5%) və ya yuxarı həcmdə saxlamalıdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank 31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərinə yerli qanunvericiliyə uyğun hesablanmış normativ tələblərə riayət etmişdir. Aşağıdakı cədvəldə ARMB-nin prudensial tələblərinə əsasən Bank tərəfindən hazırlanmış prudensial hesabatlar üzrə kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2023- cü il (auditi aparılmamış)	31 dekabr 2022- ci il (auditi aparılmamış)
Cəmi kapital	160,122	127,609
Risk üzrə ölçülmüş aktivlər	1,253,433	1,092,519
Kapital adekvatlığı əmsalı (%)	12.77%	11.68%

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixində Qrupun MHBS Mühasibatlıq Standartlarına uyğun hazırlanmış konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında və ARMB-nin qayda və qanunlarına əsasən müəyyən edilmiş cəmi normativ kapitalda xalis aktivlərin tərkibində olan fərqləri əhatə edir.

	31 dekabr 2023- cü il (auditi aparılmamış)	31 dekabr 2022- ci il (auditi aparılmamış)
Cəmi normativ kapital	160,122	127,609
Normativ kapital və MHBS-ə uyğun kapitalın arasında fərqlər:		
- bölüşdürülməmiş mənfəət	7,584	9,815
- ehtimal olunan kredit zərərləri	17,722	11,782
- zəmanətlər və oxşar öhdəliklər üzrə ehtiyat	(1,611)	(1,131)
- mənfəət vergisinin (xərci)/bərpası	1,126	(5,342)
- digərləri	(9,653)	4,506
- tutulmalardan yaranan fərqlər	19,220	19,819
- qeyri-maddi aktivlər	18,231	14,856
- təxirə salınmış vergi aktivləri	-	3,976
- investisiyalar	989	987
- ümumi ehtiyatlar	(12,248)	(9,750)
- digər kapital	(30,512)	(34,032)
Bankın MHBS-ə uyğun kapitalı	144,166	113,461
Törəmə müəssisənin MHBS-ə uyğun kapitalı	1,305	1,017
Bankın təsisçilərinə aid cəmi kapital	145,471	114,478

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

7. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Nağd vəsaitlər	63,184	71,640
ARMB-dəki nağd qalıqlar (məcburi ehtiyatlar daxil olmaqla)	129,678	71,075
ARMB tərəfindən 90 günə qədər ödəmə müddəti ilə buraxılmış qeydlər	-	5,957
Banklardan alınacaq, ödəmə müddəti 90 günə qədər olan vəsaitlər	89,434	-
Digər banklardakı müxbir hesablar:		
- A- və A+ reytingli (Fitch Ratings)	266	38,200
- BBB- və BBB+ reytingli (Fitch Ratings)	2,324	46,398
- reytingi BBB- dan aşağı (Fitch Ratings)	2,079	21,681
- reytingi olmayan	-	-
Digər banklardakı cəmi müxbir hesablar	4,669	106,279
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	286,965	254,951

31 dekabr 2023-cü il tarixində Qrup üç bankda (31 dekabr 2022-ci il: iki bank) cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin 10%-dən çox qalıqlara malik olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ümumi məbləği 192,510 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 122,317 min AZN) təşkil etmişdir.

Azərbaycan Respublikası üzrə ən son dərc olunmuş beynəlxalq reyting BB+/Fitch Ratings (2022-ci il: BB+/Fitch Ratings) təşkil edir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə ARMB-dəki nağd qalıqlar ARMB-də ümumilikdə 62,855 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 41,155 min AZN) məbləğində məcburi ehtiyatlardan ibarətdir. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə kredit təşkilatları əvvəlki ay üzrə müştərilərdən cəlb edilmiş manatla müəyyən öhdəliklərin orta qalıqlarının 5%-i məbləğində və əvvəlki ay üzrə xarici valyutada müəyyən öhdəliklərin orta qalıqlarının 6%-i məbləğində ARMB-də faizsiz nağd pul depoziti saxlamalıdır (məcburi ehtiyat). Bu faizlər ötən ilin müvafiq olaraq 4% və 5% dərəcələrindən yuxarıdır. Ötən ilin dərəcələri 3 iyul 2023-cü il tarixində qüvvədə olmuş və həmin tarixdə ARMB dərəcələri artırmaq barədə qərar qəbul etmişdir. EOKZ məbləğinin qiymətləndirilməsi məqsədləri üçün pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalıqları 1-ci Mərhələyə daxil edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə hesablanmış EOKZ əhəmiyyətli məbləğ olmadığından, Qrup pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə hər hansı kredit zərəri ehtiyatı tanımamışdır.

8. DİGƏR BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Qeyri-rezident banklarda müddətli qalıqlar	24,129	18,348
Maliyyə təşkilatları ilə repo müqavilələri	-	1,172
Digər banklardan alınacaq xalis vəsaitlər	24,129	19,520

31 dekabr 2023-cü il tarixinə digər banklardan alınacaq vəsaitlərə heç bir yığılmış faiz gəliri daxil edilməmişdir (31 dekabr 2022-ci il: sıfır).

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər girovla təmin edilməmişdir. Digər banklardan alınacaq qalıq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Cari və dəyərsizləşməmiş		
- > BBB (Fitch Ratings) reytingli	1,675	15,917
- < BBB (Fitch Ratings) reytingli	21,886	2,430
- > reytingi olmayan	568	1,173
Digər banklardan alınacaq xalis vəsaitlər	24,129	19,520

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrup üç bankda (31 dekabr 2022-ci il: iki bank) cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlərin 10%-dən çox qalıqlara malik olmuşdur. Bu qalıqların 31 dekabr 2023-cü il tarixində ümumi qalıq məbləği 22,398 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 18,222 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə banklardan alınacaq vəsaitlərə Qrupun plastik kart əməliyyatları üçün yerləşdirdiyi 16,311 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 14,884 min AZN) məbləğində bloklanmış zəmanət depozitləri daxildir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 2,645 min AZN ekvivalenti Qrupun zəmanətlərinə qarşı bloklanmış depozit məbləğindən ibarətdir (31 dekabr 2022-ci il: 909 min AZN).

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Bank EOKZ üzrə ehtiyat tanımamışdır (31 dekabr 2022-ci il: sıfır).

9. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Biznes kreditləri	163,864	151,900
Nağd istehlak kreditləri	378,944	335,008
Kredit kartları	250,883	202,776
Mikro kreditlər	173,855	135,125
Mənzillərin alışı və ipotekalar	87,339	61,786
Avtomobillərin alışı	556	356
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	1,055,441	886,951
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(62,449)	(41,837)
Müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	992,992	845,114

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup COVID-19 yenidənqurma proqramı çərçivəsində heç bir krediti restrukturizasiya etməmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 2,672 min AZN).

Müştəri kredit portfeli üzrə iqtisadi sektorun risk konsentrasiyası aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
<i>Pərakəndə kreditləri</i>				
Nağd istehlak kreditləri	378,944	35.9%	335,008	37.8%
Kredit kartları	250,883	23.8%	202,776	22.9%
Mənzillərin alışı və ipotekalar	87,339	8.3%	61,786	7.0%
Avtomobillərin alışı	556	0.1%	356	0.04%
Cəmi pərakəndə kreditləri	717,722	68.0%	599,926	67.6%
<i>Mikro kreditlər</i>				
Ticarət və xidmətlər	99,129	9.4%	55,275	6.2%
Kənd təsərrüfatı	65,292	6.2%	72,393	8.2%
İstehsal	7,524	0.7%	6,198	0.7%
Tikinti	1,350	0.1%	927	0.1%
Digər	560	0.1%	333	0.04%
Cəmi mikro kreditlər	173,855	16.5%	135,126	15.2%
<i>Biznes kreditləri</i>				
Ticarət və xidmətlər	100,897	9.6%	97,601	11.0%
İstehsal	35,635	3.4%	32,470	3.7%
Kənd təsərrüfatı	19,843	1.9%	13,054	1.5%
Tikinti	2,888	0.2%	3,140	0.4%
Digər	4,601	0.3%	5,635	0.6%
Cəmi biznes kreditləri	163,864	15.5%	151,900	17.1%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,055,441	100.0%	886,852	100%

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində Qrupun kredit portfelində kredit qalığı 1,000 min manatdan yuxarı olan 30 borcalanı (31 dekabr 2022-ci il: 27 borcalan) olmuşdur. Bu borcalanlar üzrə ümumi qalıq 59,404 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 65,020 min AZN) və ya ümumi kredit portfelinin 5.7%-ni təşkil edir (31 dekabr 2022-ci il: 7.3%).

31 dekabr 2023-cü il tarixində Azərbaycan İpoteka Fondu ilə bağlanmış kredit müqaviləsində nəzərdə tutulan proqram çərçivəsində cəmi ipoteka kreditləri 67,764 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 57,736 min AZN) olmuşdur. Bundan əlavə, bu kreditlərin 221 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 579 min AZN) məbləğində hissəsinin həmin proqrama daxil edilməsinin Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən təsdiqlənməsi gözlənilir ki, bunun da nəticəsində kredit müqaviləsinə uyğun olaraq gələcəkdə Qrupa kreditin verilməsi nəzərdə tutulur.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kredit və avanslara daxil olan yığılmış faiz gəlirləri 18,707 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 13,163 min AZN) təşkil etmişdir.

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə ümumi kreditlərin və müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir:

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	779,990	62,131	44,275	555	886,951
1-ci Mərhələyə köçürülmə	8,476	(7,031)	(1,445)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(16,230)	17,247	(1,017)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(19,179)	(9,867)	29,046	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	584,814	24,521	31,074	-	640,409
Ödənilmiş kreditlər	(420,900)	(25,104)	(5,993)	(133)	(452,130)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	3,369	-	3,369
Silinmiş məbləğlər	-	-	(26,918)	(376)	(27,294)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	4,136	-	4,136
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	916,971	61,897	76,527	46	1,005,441

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	(10,506)	(5,102)	(26,229)	-	(41,837)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(1,754)	444	1,310	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	400	(1,061)	661	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	1,468	1,581	(3,049)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(8,420)	(2,425)	(18,378)	-	(29,223)
Xalis yenidən ölçülmə	6,638	3,310	(20,750)	5,059	(5,743)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(3,369)	(5,435)	(8,804)
Silinmiş məbləğlər	-	-	26,918	376	27,294
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(4,136)	-	(4,136)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(12,174)	(3,253)	(47,022)	-	(62,449)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllər 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə ümumi kreditlərin və müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilin əvvəlinə olan qalığı ilə ilin sonuna olan qalığının üzləşdirilməsi xülasəsini əks etdirir:

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	612,031	33,173	89,539	5,098	739,841
1-ci Mərhələyə köçürülmə	9,261	(7,280)	(1,981)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(29,357)	29,853	(496)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(12,096)	(7,780)	19,876	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	544,852	29,202	18,607	-	592,661
Ödənilmiş kreditlər	(344,701)	(15,037)	(27,856)	(1,873)	(389,467)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	3,407	-	3,407
Silinmiş məbləğlər	-	-	(58,849)	(2,670)	(61,519)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	2,028	-	2,028
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	779,990	62,131	44,275	555	886,951

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	(11,672)	(4,727)	(64,395)	-	(80,794)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(2,287)	943	1,344	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	768	(1,249)	481	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	2,116	5,013	(7,129)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(8,740)	(3,889)	(11,145)	-	(23,774)
Xalis yenidən ölçülmə	9,309	(1,193)	1,129	1,944	11,189
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(3,335)	(4,614)	(7,949)
Silinmiş məbləğlər	-	-	58,849	2,670	61,519
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(2,028)	-	(2,028)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(10,506)	(5,102)	(26,229)	-	(41,837)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə biznes kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	112,847	26,262	12,791	-	151,900
1-ci Mərhələyə köçürülmə	3,308	(3,305)	(3)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(1,877)	1,877	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(625)	(689)	1,314	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	102,517	679	67	-	103,263
Ödənilmiş kreditlər	(84,422)	(5,056)	(4,088)	-	(93,566)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	2,771	-	2,771
Silinmiş məbləğlər	-	-	(632)	-	(632)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	128	-	128
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	131,748	19,768	12,348	-	163,864

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	2023			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	(719)	(737)	(7,608)	-	(9,064)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(48)	48	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	27	(27)	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	5	206	(211)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(1,089)	(25)	(5)	-	(1,119)
Xalis yenidən ölçülmə	(771)	404	1,900	-	1,533
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(2,770)	-	(2,770)
Silinmiş məbləğlər	-	-	632	-	632
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(128)	-	(128)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(2,595)	(131)	(8,190)	-	(10,916)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə biznes kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	122,762	6,828	61,355	-	190,945
1-ci Mərhələyə köçürülmə	2,449	(2,434)	(15)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(23,158)	23,173	(15)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(2,761)	(619)	3,380	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	83,269	1,228	141	-	84,638
Ödənilmiş kreditlər	(69,714)	(1,914)	(18,724)	-	(90,352)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	2,678	-	2,678
Silinmiş məbləğlər	-	-	(36,110)	-	(36,110)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	101	-	101
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	112,847	26,262	12,791	-	151,900

	2022			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	(2,664)	(481)	(46,200)	-	(49,345)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(8)	8	-	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	522	(522)	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	154	171	(325)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(559)	(239)	(50)	-	(848)
Xalis yenidən ölçülmə	1,836	326	5,564	-	7,726
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(2,606)	-	(2,606)
Silinmiş məbləğlər	-	-	36,110	-	36,110
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(101)	-	(101)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(719)	(737)	(7,608)	-	(9,064)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə nağd istehlak kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	282,058	28,375	24,020	555	335,008
1-ci Mərhələyə köçürülmə	4,053	(2,754)	(1,299)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(5,460)	6,100	(640)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(10,742)	(6,991)	17,733	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	225,363	19,032	28,110	-	272,505
Ödənilmiş kreditlər	(191,453)	(17,038)	(1,219)	(133)	(209,843)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	346	-	346
Silinmiş məbləğlər	-	-	(21,878)	(376)	(22,254)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	3,182	-	3,182
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	303,819	26,724	48,355	46	378,944

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	(5,314)	(3,723)	(14,826)	-	(23,863)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(1,488)	308	1,180	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	205	(747)	542	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	1,316	1,202	(2,518)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(4,738)	(2,143)	(17,044)	-	(23,925)
Xalis yenidən ölçülmə	4,147	2,618	(16,457)	5,059	(4,633)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(347)	(5,435)	(5,782)
Silinmiş məbləğlər	-	-	21,878	376	22,254
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(3,183)	-	(3,183)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(5,872)	(2,485)	(30,775)	-	(39,132)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə nağd istehlak kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	238,344	20,593	20,699	5,098	284,734
1-ci Mərhələyə köçürülmə	4,088	(2,961)	(1,127)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(3,511)	3,967	(456)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(6,075)	(5,963)	12,038	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	217,693	23,795	15,770	-	257,258
Ödənilmiş kreditlər	(168,481)	(11,056)	(6,682)	(1,873)	(188,092)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	338	-	338
Silinmiş məbləğlər	-	-	(18,104)	(2,670)	(20,774)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	1,544	-	1,544
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	282,058	28,375	24,020	555	335,008

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	(5,572)	(3,046)	(13,903)	-	(22,521)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(1,803)	649	1,154	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	146	(600)	454	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	1,467	4,047	(5,514)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(4,591)	(3,366)	(9,668)	-	(17,625)
Xalis yenidən ölçülmə	5,039	(1,407)	(3,571)	1,944	2,005
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(338)	(4,614)	(4,952)
Silinmiş məbləğlər	-	-	18,104	2,670	20,774
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(1,544)	-	(1,544)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(5,314)	(3,723)	(14,826)	-	(23,863)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə kredit kartları üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalığı dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalığı dəyəri					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	190,996	6,400	5,380	-	202,776
1-ci Mərhələyə köçürülmə	1,003	(915)	(88)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(7,483)	7,858	(375)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(6,410)	(1,833)	8,243	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	81,179	2,948	1,532	-	85,659
Ödənilmiş kreditlər	(32,138)	(2,376)	(37)	-	(34,551)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	128	-	128
Silinmiş məbləğlər	-	-	(3,813)	-	(3,813)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	684	-	684
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	227,147	12,082	11,654	-	250,883

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	(2,096)	(592)	(2,854)	-	(5,542)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(143)	80	63	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	137	(254)	117	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	100	152	(252)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(818)	(208)	(726)	-	(1,752)
Xalis yenidən ölçülmə	991	290	(5,442)	-	(4,161)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(128)	-	(128)
Silinmiş məbləğlər	-	-	3,812	-	3,812
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	(684)	-	(684)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(1,829)	(532)	(6,094)	-	(8,455)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə kredit kartları üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalığı dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalığı dəyəri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	122,370	3,564	3,691	-	129,625
1-ci Mərhələyə köçürülmə	1,013	(899)	(114)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(2,404)	2,428	(24)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(2,505)	(800)	3,305	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	111,948	3,421	2,322	-	117,691
Ödənilmiş kreditlər	(39,426)	(1,314)	(979)	-	(41,719)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	120	-	120
Silinmiş məbləğlər	-	-	(3,261)	-	(3,261)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	320	-	320
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	190,996	6,400	5,380	-	202,776

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	(2,755)	(882)	(2,411)	-	(6,048)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(269)	216	53	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	92	(115)	23	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	460	574	(1,034)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(1,322)	(250)	(1,230)	-	(2,802)
Xalis yenidən ölçülmə	1,698	(135)	(1,076)	-	487
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(120)	-	(120)
Silinmiş məbləğlər	-	-	3,261	-	3,261
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	(320)	-	(320)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(2,096)	(592)	(2,854)	-	(5,542)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə mikro kreditlər üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalığı dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023				Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	
Ümumi qalığı dəyəri	132,921	1,017	1,187	-	135,125
1 yanvar 2023-cü il tarixinə					
1-ci Mərhələyə köçürülmə	77	(40)	(37)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(683)	685	(2)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(1,338)	(326)	1,664	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	143,081	1,494	1,285	-	145,860
Ödənilmiş kreditlər	(105,788)	(620)	(306)	-	(106,714)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	41	-	41
Silinmiş məbləğlər	-	-	(595)	-	(595)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	138	-	138
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	168,270	2,210	3,375	-	173,855

	2023				Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	(2,302)	(39)	(612)	-	(2,953)
1 yanvar 2023-cü il tarixinə					
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(41)	2	39	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	26	(28)	2	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	47	16	(63)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(1,653)	(27)	(574)	-	(2,254)
Xalis yenidən ölçülmə	2,231	47	(857)	-	1,421
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(41)	-	(41)
Silinmiş məbləğlər	-	-	596	-	596
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	(138)	-	(138)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(1,692)	(29)	(1,648)	-	(3,369)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mikro kreditlər üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalığı dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022				Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	
Ümumi qalığı dəyəri	75,369	796	1,863	-	78,028
1 yanvar 2022-ci il tarixinə					
1-ci Mərhələyə köçürülmə	45	(40)	(5)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(229)	230	(1)	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(495)	(216)	711	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	120,154	758	374	-	121,286
Ödənilmiş kreditlər	(61,923)	(511)	(848)	-	(63,282)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	41	-	41
Silinmiş məbləğlər	-	-	(1,008)	-	(1,008)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	60	-	60
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	132,921	1,017	1,187	-	135,125

	2022				Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı	(602)	(173)	(1,240)	-	(2,015)
1 yanvar 2022-ci il tarixinə					
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(41)	28	13	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	6	(10)	4	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	28	121	(149)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(2,242)	(34)	(197)	-	(2,473)
Xalis yenidən ölçülmə	549	29	50	-	628
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(41)	-	(41)
Silinmiş məbləğlər	-	-	1,008	-	1,008
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəlişi	-	-	(60)	-	(60)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(2,302)	(39)	(612)	-	(2,953)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə mənzillərin alınması və ipoteka kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	60,812	77	897	-	61,786
1-ci Mərhələyə köçürülmə	35	(17)	(18)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(727)	727	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(64)	(28)	92	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	32,193	367	79	-	32,639
Ödənilmiş kreditlər	(6,818)	(12)	(259)	-	(7,089)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	3	-	3
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	85,431	1,114	794	-	87,339

	2023				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	(75)	(11)	(329)	-	(415)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(34)	6	28	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	5	(5)	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	-	5	(5)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(107)	(21)	(30)	-	(158)
Xalis yenidən ölçülmə	40	(50)	23	-	13
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(3)	-	(3)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(171)	(76)	(316)	-	(563)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənzillərin alınması və ipoteka kreditləri üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Ümumi qalıq dəyəri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	53,186	1,388	1,599	-	56,173
1-ci Mərhələyə köçürülmə	1,666	(946)	(720)	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	(55)	55	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	(260)	(182)	442	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	11,432	-	-	-	11,432
Ödənilmiş kreditlər	(5,157)	(238)	(416)	-	(5,811)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	31	-	31
Silinmiş məbləğlər	-	-	(42)	-	(42)
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	3	-	3
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	60,812	77	897	-	61,786

	2022				
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	(79)	(145)	(351)	-	(575)
1-ci Mərhələyə köçürülmə	(166)	42	124	-	-
2-ci Mərhələyə köçürülmə	2	(2)	-	-	-
3-cü Mərhələyə köçürülmə	7	100	(107)	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(26)	-	-	-	(26)
Xalis yenidən ölçülmə	187	(6)	(3)	-	178
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(31)	-	(31)
Silinmiş məbləğlər	-	-	42	-	42
EOKZ-nin cari dəyəri üzrə diskonta düzəliş	-	-	(3)	-	(3)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(75)	(11)	(329)	-	(415)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə avtonəqliyyat vasitələri kreditlərinin alınması üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Ümumi qalıq dəyəri	356	-	-	-	356
1 yanvar 2023-cü il tarixinə					
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	481	-	-	-	481
Ödənilmiş kreditlər	(281)	-	(83)	-	(364)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	83	-	83
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	556	-	-	-	556

	2023			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2023-cü il tarixinə	-	-	-	-	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(15)	-	-	-	(15)
Xalis yenidən ölçülmə	-	-	83	-	83
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(83)	-	(83)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(15)	-	-	-	(15)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə avtonəqliyyat vasitələri kreditlərinin alınması üzrə müvafiq EOKZ və ümumi qalıq dəyərindəki dəyişikliyin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Ümumi qalıq dəyəri	-	4	332	-	336
1 yanvar 2022-ci il tarixinə					
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	356	-	-	-	356
Ödənilmiş kreditlər	-	(4)	(207)	-	(211)
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	199	-	199
Silinmiş məbləğlər	-	-	(324)	-	(324)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	356	-	-	-	356

	2022			SƏKD	Cəmi
	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə EOKZ ehtiyatı					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə	-	-	(290)	-	(290)
Xalis yenidən ölçülmə	-	-	165	-	165
Silinmiş kreditlərin bərpası	-	-	(199)	-	(199)
Silinmiş məbləğlər	-	-	324	-	324
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	-	-	-	-	-

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Kredit kartları	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Mikro kreditlər	Avtomobilərin alışı	Cəmi
1-ci Mərhələ (12 aylıq EOKZ)	131,748	303,819	227,147	85,431	168,270	556	916,971
2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	19,768	26,724	12,082	1,114	2,210	-	61,898
- vaxtı keçməmiş	16,639	12,095	6,185	635	631	-	36,185
- 30 gündən az gecikdirilmiş	814	6,913	3,513	427	886	-	12,553
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	2,315	7,716	2,384	52	693	-	13,160
3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ):	12,348	48,355	11,654	794	3,375	-	76,526
- vaxtı keçməmiş	123	8,165	415	101	321	-	9,125
- 30 gündən az gecikdirilmiş	158	2,317	99	16	88	-	2,678
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	293	5,363	653	220	543	-	7,072
- 90 gündən artıq gecikdirilmiş	11,774	32,510	10,487	457	2,423	-	57,651
SƏKD	-	46	-	-	-	-	46
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	163,864	378,944	250,883	87,339	173,855	556	1,005,441
Çıxılsın: Kredit zərəri üzrə ehtiyat	(10,916)	(39,132)	(8,455)	(562)	(3,369)	(15)	(62,449)
Cəmi müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	152,948	339,812	242,428	86,777	170,486	541	992,992

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2022-ci il tarixində müştərilərə verilmiş kreditlər kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Kredit kartları	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Mikro kreditlər	Avtomobillərin alışı	Cəmi
1-ci Mərhələ (12 aylıq EOKZ)	112,847	282,058	190,996	60,812	132,921	356	779,991
2-ci Mərhələ (ömürlük EOKZ)	26,262	28,375	6,400	77	1,017	-	62,131
- vaxtı keçməmiş	6,323	352	-	-	20	-	6,695
- 30 gündən az gecikdirilmiş	8,816	21	-	-	33	-	8,870
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	11,123	28,002	6,400	77	964	-	46,566
3-cü Mərhələ (ömürlük EOKZ):	12,791	24,020	5,380	897	1,187	-	44,275
- vaxtı keçməmiş	-	147	124	-	-	-	271
- 30 gündən az gecikdirilmiş	2,118	49	111	-	-	-	2,278
- 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş	-	132	157	-	-	-	289
- 90 gündən artıq gecikdirilmiş	10,673	23,692	4,988	897	1,187	-	41,438
SƏKD	-	555	-	-	-	-	555
Cəmi müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər və avanslar	151,900	335,008	202,776	61,786	135,125	356	886,951
Çıxılısın: Kredit zərəri üzrə ehtiyat	(9,064)	(23,863)	(5,542)	(415)	(2,953)	-	(41,837)
Cəmi müştərilərə verilmiş xalis kreditlər və avanslar	142,836	311,145	197,234	61,371	132,172	356	845,114

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə həddən artıq girovlanmanın təsiri istisna olmaqla, 3-cü Mərhələ ilə əlaqəli müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Kredit kartları	Mikro kreditlər	Cəmi
Daşınmaz əmlak	3,947	-	477	-	299	4,723
Şəxsi nəqliyyat	58	-	-	-	-	58
Daşınar əmlak	10	-	-	-	-	10
Bank depozitləri	-	8	-	-	-	8
Cəmi	4,015	8	477	-	299	4,799

Qrup kredit portfelinin dəyərsizləşmə üçün birgə qiymətləndirilməsi zamanı realizasiya olunmuş girovların ədalətli dəyərini nəzərə alır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə həddən artıq girovlanmanın təsiri istisna olmaqla, 3-cü Mərhələ ilə əlaqəli müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Biznes kreditləri	Nağd istehlak kreditləri	Mənzillərin alışı və ipotekalar	Kredit kartları	Mikro kreditlər	Cəmi
Daşınmaz əmlak	5,014	-	568	-	160	5,742
Şəxsi nəqliyyat	60	-	-	-	-	60
Bank depozitləri	-	-	-	28	-	28
Cəmi	5,074	-	568	28	160	5,830

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların valyuta, faiz dərəcəsi, coğrafi və likvidlik təhlili 29 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların hər bir kateqoriyasının ehtimal olunan ədalətli dəyərində görə 31 sayılı Qeydə baxın. Əlaqəli tərəflərlə bağlı məlumatlar 32 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

10. İNVESTİSİYA QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31-Dec-23	31-Dec-22
Azərbaycan Respublikasının dövlət qiymətli kağızları (DMGVƏD)	53,855	51,123
Korporativ qiymətli kağızlar (DMGVƏD)	2,196	3,118
Korporativ səhmlər – kotirovkası olmayan (DMGVƏD)	929	927
Azərbaycan Respublikasının dövlət qiymətli kağızları (AD)	6,398	3,306
Korporativ borc qiymətli kağızları (AD)	12,694	15,299
Çıxılın kredit zərəri üzrə ehtiyat	(67)	(95)
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	76,005	73,678

31 dekabr 2023-cü il tarixinə investisiya qiymətli kağızlarına daxil olan faiz gəlirləri 868 min AZN (31 dekabr 2022: 785 min AZN) təşkil etmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində DMGVƏD ilə borc qiymətli kağızlarına münasibətdə ümumi qalıq dəyərlərində və əlaqəli EOKZ-lərdə dəyişikliklərin təhlili aşağıda təqdim olunur:

DMGVƏD ilə borc qiymətli kağızları	2023	2022
1 yanvar tarixinə ümumi qalıq dəyəri	54,241	32,848
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər (2023: illik 5.11% - 11,50%, 2022: illik 4.75%-10.88%)	45,528	24,427
Ödənilmiş və ya satılmış aktivlər	(44,084)	-
Ədalətli dəyərdə dəyişiklik	252	(3,037)
Valyuta mübadiləsi və digər hərəkətlər	114	3
31 dekabr tarixinə	56,051	54,241

DMGVƏD ilə borc qiymətli kağızları	2023	2022
1 yanvar tarixinə EOKZ üzrə ehtiyat	(94)	(75)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	-	(32)
EOKZ hesablamalarında istifadə olunan modellərdə və Digər hərəkətlər	52	-
31 dekabr tarixinə	(42)	(94)

31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində MZVƏD ilə borc qiymətli kağızlarına münasibətdə ümumi qalıq dəyərlərində dəyişikliklərin təhlili aşağıda təqdim olunur:

MZVƏD ilə borc qiymətli kağızları	2023
1 yanvar tarixinə ümumi qalıq dəyəri	-
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər (2023: illik 6.00% - 8.48%, 2022: sıfır)	227,900
Ödənilmiş aktivlər	(227,900)
31 dekabr tarixinə	-

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il ərzində MZVƏD ilə borc qiymətli kağızlarının hərəkəti olmamışdır.

31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində amortizasiya dəyərində borc qiymətli kağızlarına münasibətdə ümumi qalıq dəyərlərində və əlaqəli EOKZ-lərdə dəyişikliklərin təhlili aşağıda təqdim olunur:

Amortizasiya dəyərində borc qiymətli kağızları	2023	2022
1 yanvar tarixinə ümumi qalıq dəyəri	18,605	28,804
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər (2023: illik 5.11% - 13,00%, 2022: illik 3.50% - 13.50%)	238,382	10,490
Ödənilmiş aktivlər	(241,874)	(21,004)
Valyuta mübadiləsi və digər hərəkətlər	3,979	315
31 dekabr tarixinə	19,092	18,605

Amortizasiya dəyərində borc qiymətli kağızları	2023	2022
1 yanvar tarixinə EOKZ üzrə ehtiyat	(95)	(330)
Əldə edilmiş və ya satın alınmış yeni aktivlər	(28)	(87)
Ödənilmiş və ya satılmış aktivlər	8	165
EOKZ hesablamalarında istifadə olunan modellərdə və giriş Digər hərəkətlər	48	-
31 dekabr tarixinə	(67)	(95)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

DMGVƏD ilə ölçülmüş kotirovkası olmayan korporativ səhmlər üzrə ətraflı məlumat aşağıda göstərilmişdir:

Ad	Fəaliyyət növü	Mülkiyyət hüququ %	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
“Milli Kart” MMC	Kart prosessinq	6.7	400	400
Azərbaycan Kredit Bürosu	Data prosessinq	12.5	250	250
Bakı Fond Birjası	Fond birjası	6.0	240	240
S.W.I.F.T SCRL	Rabitə	0.5	39	37
Cəmi investisiya qiymətli kağızları			929	927

31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərinə bütün borc investisiya qiymətli kağızları 1-ci Mərhələdədir. 31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində bitmiş il ərzində ümumi qalıq dəyəri və investisiya qiymətli kağızları üzrə müvafiq EOKZ ehtiyatında dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2023	2022
1 yanvar tarixinə ümumi qalıq dəyəri	72,846	61,652
Qalıq dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	2,297	11,194
31 dekabr tarixinə	75,143	72,846
	2023	2022
1 yanvar tarixinə EOKZ ehtiyatı	(95)	(330)
EOKZ dəyəri üzrə xalis dəyişiklik	28	235
31 dekabr tarixinə	(67)	(95)

31 dekabr 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə ümumi qalıq dəyəri və investisiya qiymətli kağızları üzrə müvafiq EOKZ ehtiyatı arasındakı mərhələlər arasında köçürmələr olmamışdır.

Qrup 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində DMGVƏD ilə borc investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyər dəyişikliyi üzrə 252 min AZN məbləğində gəlir (2022: borc investisiya qiymətli kağızlarının ədalətli dəyər dəyişikliyi üzrə 3,037 min AZN məbləğində zərər) tanımışdır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

11. BİNALAR, AVADANLIQLAR VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Torpaq və binalar	Ofis və kompüter avadanlıqları	Mebel, qurğu və digər avadanlıqlar	Başa çatdırılmamış tikintilər	İcarəyə götürülmüş əmlakın təkmilləşdirilməsi	Cəmi binalar və avadanlıqlar	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	52,798	9,748	12,229	619	5,809	81,203	15,574	96,777
Əlavələr	2,705	3,480	2,778	2,721	4,489	16,173	3,351	19,524
Daxilolmalar/(köçürmələr)	2,721	-	-	(2,721)	-	-	-	-
Silinmələr	(276)	(2)	(98)	-	(249)	(625)	(513)	(1,138)
Silinmələrin yığılmış amortizasiyası	200	-	71	-	249	520	513	1,033
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(2,204)	(1,946)	(1,276)	-	(1,442)	(6,868)	(2,757)	(9,625)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə dəyər	69,375	22,166	25,218	619	15,056	132,434	29,677	162,111
31 dekabr 2022-ci il tarixinə yığılmış köhnəlmə/amortizasiya	(13,431)	(10,886)	(11,514)	-	(6,200)	(42,031)	(13,510)	(56,541)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	55,944	11,280	13,704	619	8,856	90,403	16,167	106,570
Əlavələr	4,952	7,272	3,174	1,879	3,267	20,544	8,214	28,757
Daxilolmalar/(köçürmələr)	-	-	-	(619)	-	(619)	-	(619)
Silinmələr	(2,075)	(479)	(1,533)	-	-	(4,087)	-	(4,087)
Silinmələrin yığılmış amortizasiyası	312	400	1,169	-	-	1,881	-	1,881
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(2,224)	(2,204)	(1,561)	-	(2,144)	(8,133)	(3,098)	(11,231)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə dəyər	72,252	28,959	26,859	1,879	18,323	148,272	37,891	186,163
31 dekabr 2023-cü il tarixinə yığılmış köhnəlmə/amortizasiya	(15,343)	(12,690)	(11,906)	-	(8,344)	(48,283)	(16,608)	(64,891)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə xalis qalıq dəyəri	56,909	16,269	14,953	1,879	9,979	99,989	21,283	121,272

Başa çatdırılmamış tikintilərə filialların tikintisi və təmiri xərcləri daxildir. Tikinti işləri başa çatdırıldıqdan sonra aktivlər torpaq sahələri və binalar kateqoriyasına köçürülür. 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində 619 min AZN məbləğində başa çatdırılmamış tikili satışı məqsədləri üçün digər aktivlərə köçürülmüşdür.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində binalar və avadanlıqlar kateqoriyasına daxil edilmiş 9,895 min AZN məbləğindəki torpaq və tikililər 26 filial sahəsinin icarə müqaviləsi əsasında aktivdən istifadə hüququdur (31 dekabr 2022-ci il: 7,960 min AZN).

Qeyri-maddi aktivlərə proqram təminatı və lisenziyalar daxildir. Əlavə olaraq 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində qeyri-maddi aktivlərə 8,082 min AZN məbləğində təhlükəsizlik proqramları, korporativ internet-bank proqramları, bank mühasibat proqramı modulları və digər lisenziyalar daxil edilmişdir (2022-ci il: 3,351 AZN məbləğində təhlükəsizlik proqramı, korporativ internet bank proqramı, bank mühasibat proqramı modulları və digər lisenziyalar).

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bina və avadanlıqların ümumi qalığına, ilkin dəyəri 232 min AZN məbləğində olan və hələ də istifadədə olan tamamilə amortizasiya olunmuş aktivlər daxil edilmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 595 min AZN).

12. DİGƏR MALİYYƏ AKTİVLƏRİ

	<u>31 dekabr</u> <u>2023-cü il</u>	<u>31 dekabr</u> <u>2022-ci il</u>
Onlayn ödənişlər üzrə debitor borcları	64,328	51,103
Kredit və debet kart əməliyyatları üzrə debitor borcları	19,231	6,054
Broker əməliyyatları	4,215	4,866
Pul köçürməsi əməliyyatları üzrə qalıqlar	1,611	665
Digər maliyyə aktivləri	1,898	811
	<u>91,283</u>	<u>63,499</u>

Kredit və debet kartları üzrə debitor borcları digər bankların müştəriləri tərəfindən Bankın ATM-lərindən çıxarılmış nağd pul üzrə digər yerli banklardan alınacaq xalis vəsaitləri təşkil edir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Qrup vaxtı keçmiş digər maliyyə aktivlərinə malik olmamışdır. Bütün digər maliyyə aktivləri 1-ci Mərhələdədir və onların EOKZ-i 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə əhəmiyyətli deyil.

13. DİGƏR AKTİVLƏR

	<u>31 dekabr</u> <u>2023-cü il</u>	<u>31 dekabr</u> <u>2022-ci il</u>
Müsadirə edilmiş girovlar	16,164	17,048
Avadanlıqların alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	12,766	10,471
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	10,174	4,196
İnvestisiya mülkiyyəti	1,203	1,218
Digər	1,252	3,276
	<u>41,559</u>	<u>36,209</u>
Çıxılsın: Müsadirə edilmiş girovların dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(2,979)	(3,438)
Cəmi digər cari aktivlər	<u>38,580</u>	<u>32,771</u>

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə başa çatmış illər üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatında hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1 yanvar tarixinə qalıq	3,438	998
Dəyərsizləşmə ehtiyatında artım/(azalma)	(349)	2,626
Aktivlərin satılması nəticəsində tanınması dayandırılmış	(110)	(186)
31 dekabr tarixinə qalıq	<u>2,979</u>	<u>3,438</u>

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müsadirə edilmiş girovlar əsasən dəyərsizləşmiş kreditlər və lizinq üzrə debitor borcları ilə əlaqədar olaraq Qrup tərəfindən müsadirə edilmiş daşınmaz əmlakı əks etdirir. 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup 349 min AZN məbləğində müsadirə edilmiş girovlar üzrə dəyərsizləşmə gəliri (2022-ci il: 2,626 min AZN məbləğində müsadirə edilmiş girovlar üzrə dəyərsizləşmə zərəri) tanımışdır.

Aşağıdakı cədvəl dövrün əvvəlində və sonunda investisiya mülkiyyətinin ilin əvvəlinə və sonuna qalıq dəyərləri arasında uzlaşmanı təmin edir:

	İnvestisiya mülkiyyəti
İlkin dəyər	
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	1,286
Silinmə	(254)
“Müsadirə edilmiş girovlar”a köçürülmə	254
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	1,286
Amortizasiya	
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	(53)
Silinmənin yığılmış amortizasiyası	
Amortizasiya xərcləri	(15)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(68)
Qalıq dəyəri	
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	1,218
İlkin dəyər	
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	1,286
Silinmə	(201)
“Müsadirə edilmiş girovlar”a köçürülmə	201
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	1,286
Amortizasiya	
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	(68)
Amortizasiya xərcləri	(15)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(83)
Qalıq dəyəri	
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	1,203

31 dekabr 2023-cü il tarixinə investisiya mülkiyyəti ilkin dəyəri ilə uçota alınmışdır. Rəhbərlik 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərini qalıq dəyərinə yaxınlaşdığını ehtimal edir. Qrupun investisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyəri ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü səviyyəsinə aid edilir.

14. BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSƏİTLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Digər bankların və maliyyə təşkilatlarının qısamüddətli depozitləri	8,502	48,615
Digər bankların müxbir hesabları və overnayt depozitləri	10,229	25,596
Maliyyə təşkilatları ilə imzalanmış repo müqavilələri əsasında ödəniləcək vəsaitlər	2,455	2,091
Cəmi digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	21,186	76,302

31 dekabr 2023-cü il tarixində digər bankların və maliyyə təşkilatlarının qısamüddətli yerləşdirmələri bir neçə rezident bank üzrə ödəmə müddəti 2024-cü ilin birinci rübünün sonunda başa çatan və illik 5.50-9.75% faiz dərəcəsinə malik depozitdən ibarət olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: bir neçə rezident bankın ödəmə müddəti 2022-ci ilin dekabr ayında başa çatan və illik 3.00-8.75% faiz dərəcəsinə malik depoziti).

31 dekabr 2023-cü il tarixinə banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək məbləğlərə daxil olan faiz xərcləri 8 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2022: sıfır).

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrup 3 bank və digər maliyyə təşkilatı (31 dekabr 2022-ci il: 4 bank) ilə cəmi banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlərin 10%-dən çox hissəsini təşkil edən qalıqlara malik olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il tarixində bu qalıqların ümumi məbləği 18,497 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 74,117 min AZN) təşkil etmişdir.

15. MÜŞTƏRİ HESABLARI

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Fiziki şəxslər		
- Müddətli depozitlər	665,760	540,903
- Cari/tələb hesabları	299,434	240,180
Digər hüquqi şəxslər		
- Müddətli depozitlər	50,857	31,301
- Cari/hesablaşma hesabları	218,326	195,877
Dövlət müəssisələri və ictimai təşkilatlar		
- Cari/hesablaşma hesabları	860	931
Cəmi müştəri hesabları	<u>1,235,237</u>	<u>1,009,192</u>

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə cəmləşməsi aşağıdakı kimidir:

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>		<u>31 dekabr 2022-ci il</u>	
	<u>Məbləğ</u>	<u>%</u>	<u>Məbləğ</u>	<u>%</u>
Fiziki şəxslər	965,194	78.1	781,083	77.4
Ticarət və xidmətlər	192,432	15.6	162,855	16.1
Enerji və mədən sənayesi	37,630	3.0	17,355	1.7
Maliyyə sektoru	17,391	1.4	23,683	2.3
İstehsal	8,824	0.7	6,089	0.6
Kommunikasiya və nəqliyyat	5,787	0.5	11,298	1.1
Tikinti sahəsi	2,914	0.3	2,518	0.2
Kənd təsərrüfatı	2,164	0.2	2,456	0.2
Digər	2,901	0.2	1,855	0.2
Cəmi müştəri hesabları	<u>1,235,237</u>	<u>100.0</u>	<u>1,009,192</u>	<u>100.0</u>

31 dekabr 2023-cü il tarixində Qrupun müştəri hesablarında vəsaitlərinin ümumi qalığı 1,000 min manatdan yuxarı olan 62 müştərisi (31 dekabr 2022-ci il: 50 müştəri) olmuşdur. Həmin vəsaitlərin ümumi qalığı 354,276 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 255,334 min AZN) və ya ümumi müştəri hesablarının 29%-ni (31 dekabr 2022-ci il: 25%) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına müvafiq olaraq, 16,043 min AZN və 12,086 min AZN məbləğlərində ödəniləcək yığılmış faizlər daxil edilmişdir.

Verilmiş kreditlər üzrə girov olaraq bloklaşdırılmış əmanətlər 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına daxil edilmiş, müvafiq olaraq 25,095 min AZN və 17,056 min AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına Azərbaycan Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən təmin edilmiş 759,162 min AZN və 636,461 min AZN məbləğində əmanətlər daxildir.

16. MÜDDƏTLİ BÖRÇ VƏSAİTLƏRİ

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Rezident banklardan və dövlət təşkilatlarından borc alınmış vəsaitlər	92,352	95,690
Cəmi müddətli borc vəsaitləri	<u>92,352</u>	<u>95,690</u>

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan alınmış və müvafiq olaraq 12,895 min manat və 15,900 min manat təşkil edən kreditlər daxildir. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 1% olan vəsaitlər verilir və Bank öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 6%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 10 ilədəkdir.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan alınmış müvafiq olaraq 68,144 min manat və 58,908 min manat təşkil edən kreditlər daxildir. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 1-4% olan vəsaitlər verilir və Bank öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 7%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 5 ildən 30 ilədəkdir.

2023-cü ildə ARMB Qrupa yeni kredit verməmişdir. 2020 və 2019-cu illər ərzində isə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlili kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanına əsasən ARMB Qrupa problemlili kreditlərin restrukturizasiyası üçün illik faiz dərəcəsi 0.1% olan 34,725 min manat ümumi məbləğində kredit vermişdir. Bu kreditlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərdə qeydə alınmışdır. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bu kreditlərin amortizasiya edilmiş balans dəyəri müvafiq olaraq 7,478 min manat və 15,289 manat təşkil edir.

1 fevral 2020-ci il tarixində Qrup Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar kredit və İnkişaf Agentliyi ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq məbləğ 3,835 min manat (31 dekabr 2022: 5,593 min manat) təşkil etmişdir. Bu proqram çərçivəsində Banka illik faiz dərəcəsi 2-2.5% olan vəsaitlər verilir və Bank öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 7-12%-dən çox olmayan kreditlər verir. Kreditlər verildiyi tarixdən etibarən 3 il müddətində geri ödənilməlidir.

Qrup rəhbərliyi hesab edir ki, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan müddətli borc öhdəliklərinə bənzər digər maliyyə aləti mövcud deyil və bu bazarı ayrıca bazar kimi nəzərdən keçirir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə müddətli borc vəsaitlərinə daxil olan ödənilmiş faizlər 2,093 min AZN (31 dekabr 2022: 3,191 min AZN) təşkil etmişdir.

Müddətli borcların ilin əvvəlinə və ilin sonuna məbləğlərinin maliyyə fəaliyyətlərindən əldə olunan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıda göstərilmişdir:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1 yanvar	95,690	96,203
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Daxilolmalar	22,910	23,298
Ödənişlər	(27,085)	(25,220)
Ödənilmiş faizlər	<u>(2,263)</u>	<u>(2,046)</u>
Nağdsız dəyişikliklər		
Faiz xərci	<u>3,100</u>	<u>3,455</u>
31 dekabr	<u>92,352</u>	<u>95,690</u>

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

17. İCARƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Qrup baş ofisinin bir hissəsini və filial ofislərini icarələyir. İcarələrin müddəti əsasən 5-10 ildir.

Qrup, həmçinin, öz bankomatları üçün ərazilər icarələyir və onların icarə müddəti bir ildən on ilədəkdir. Bu ərazilər müqavilədə dəqiq müəyyən edilməyib və Qrup bu ərazilərdən istifadənin iqtisadi faydalarına nəzərət edə bilmir, yəni müəyyən edilən aktivin istifadəsini istiqamətləndirmək hüququna malik deyil.

	<u>31 dekabr</u> <u>2023-cü il</u>	<u>31 dekabr</u> <u>2022-ci il</u>
İcarə öhdəlikləri (cari)	1,986	1,749
İcarə öhdəlikləri (uzunmüddətli)	8,151	6,522
Cəmi icarə öhdəlikləri	<u>10,137</u>	<u>8,271</u>

31 dekabr 2023-cü il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>Minimal icarə ödənişləri</u>		<u>Cəmi</u>
	<u>Bir il ərzində</u>	<u>Bir ildən on ilədək</u>	
İcarə ödənişləri	2,350	10,108	12,458
Maliyyə xərcləri	(364)	(1,957)	(2,321)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə xalis cari dəyər	<u>1,986</u>	<u>8,151</u>	<u>10,137</u>

31 dekabr 2022-ci il tarixinə gələcək minimal icarə ödənişləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<u>Minimal icarə ödənişləri</u>		<u>Cəmi</u>
	<u>Bir il ərzində</u>	<u>Bir ildən on ilədək</u>	
İcarə ödənişləri	2,068	8,229	10,297
Maliyyə xərcləri	(319)	(1,707)	(2,026)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis cari dəyər	<u>1,749</u>	<u>6,522</u>	<u>8,271</u>

İlin əvvəlinə və ilin sonuna olan icarə öhdəlikləri məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklər ilə üzvləşdirilməsi aşağıdakı kimi göstərilir:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1 yanvar tarixinə qalıq	8,271	6,914
Nağd pul axınının maliyyələşdirilməsi üzrə dəyişikliklər		
İcarə borcunun əsas hissəsinin qaytarılması	(1,531)	(1,202)
Digər dəyişikliklər		
Faiz xərcləri	656	584
Ödənilmiş faiz	(690)	(591)
Yeni icarələr	2,842	2,345
Modifikasiya	321	346
Təkrar ölçmə	1,788	-
Tanınmanın dayandırılması	(1,520)	(125)
31 dekabr tarixinə qalıq	<u>10,137</u>	<u>8,271</u>

İcarə müddətinin uzadılması hüququ

Qrup icarəyə götürdüyü bəzi ofis və filialların icarə müddətini xitam edilə bilməyən müqavilə müddəti bitdikdən sonra bir ilədək uzada bilər. Qrup əməliyyat imkanlarını artırmaq məqsədilə mümkün olduqca müqaviləyə müddətin uzadılması şərtini daxil edir. Bu hüquq icarəyəverənlərə deyil, yalnız Qrupa şamil edilir. Qrup icarə müddətinin başladığı tarixdə bu hüququndan istifadə edib-etməyəcəyini qiymətləndirir. Qrup nəzərət etdiyi şəraitdə əhəmiyyətli dəyişiklik olduqda və ya əhəmiyyətli hadisə baş verdikdə bu hüququndan istifadə edib-etməyəcəyini yenidən qiymətləndirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

18. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Debit və ya kredit kartı üzrə kreditor borcları	30,793	21,894
Ödənilməkdə olan vəsaitlər	2,523	2,015
Digər	3,458	458
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	36,774	24,367
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	5,692	3,932
Ödəniləcək vergilər	9,920	4,826
Zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə ehtiyat	1,611	1,131
Digər	2,512	2,309
Cəmi digər qeyri- maliyyə öhdəlikləri	19,735	12,198
Cəmi digər öhdəliklər	56,509	36,565

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə EOKZ ehtiyatının dəyişikliyi təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	1-ci Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(1,131)	(1,131)
EOKZ-nin bərpası/(xərci) və tanınmanın dayandırılması	(480)	(480)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	(1,611)	(1,611)

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə zəmanətlər və bənzər öhdəliklər üzrə EOKZ ehtiyatının dəyişikliyi təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	1-ci Mərhələ	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə EOKZ ehtiyatı	(205)	(205)
EOKZ-nin bərpası və tanınmanın dayandırılması	(926)	(926)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(1,131)	(1,131)

19. BURAXILMIŞ BÖRÇ QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Buraxılmış börc qiymətli kağızları	16,380	15,929
Buraxılmış subordinasiya börc qiymətli kağızları	44,868	39,869
Cəmi buraxılmış börc qiymətli kağızları	61,248	55,798

26 oktyabr 2021-ci il tarixində Qrup tərəfindən 15,000 min ABŞ dolları məbləğində subordinasiya börc qiymətli kağızları buraxılmışdır. Börc qiymətli kağızlarının illik faiz dərəcəsi 6%, ödəmə tarixi isə 26 oktyabr 2027-ci ildir.

30 noyabr 2022-ci il tarixində Qrup 15,000 min ABŞ dolları məbləğində, illik faiz dərəcələri 8% olan və ödəmə müddəti 30 noyabr 2028-ci il tarixində olan subordinasiya börc qiymətli kağızlarını buraxmışdır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

7 sentyabr 2023-cü il tarixində Qrup 20 milyon AZN məbləğində borc qiymətli kağızları buraxmışdır. Borc qiymətli kağızlarının illik faiz dərəcəsi 11.5%, ödəmə müddəti isə 1 sentyabr 2024-cü il tarixidir.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə subordinasiya borcuna daxil olan ödəniləcək yığılmış faizlər 598 min AZN (31 dekabr 2022-ci il: 684 min AZN) təşkil etmişdir.

Qrup likvidasiya olunduğu təqdirdə, subordinasiya borc öhdəlikləri bütün digər kreditorlar qarşısında öhdəliklər yerinə yetirildikdən sonra ödənilir.

Aşağıda buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ilin əvvəlinə və ilin sonuna olan məbləğləri ilə maliyyə fəaliyyətindən müvafiq pul vəsaitləri və nağdsız dəyişikliklər ilə uyğunlaşdırılması təqdim edilmişdir:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1 yanvar	55,798	25,641
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Buraxılmış	25,656	43,218
Yenidən satın alma/yenidən ödənişlər	(20,442)	(13,744)
Ödənilmiş faizlər	(3,947)	(2,173)
Nağdsız dəyişikliklər		
Faiz xərci	4,183	2,856
31 dekabr	61,248	55,798

Buraxılmış törəmə maliyyə öhdəliklərinin ilkin və yekun məbləğlərinin maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə üzləşdirilməsi aşağıda göstərilmişdir:

	<u>Törəmə aktivlər</u>	<u>Törəmə öhdəliklər</u>
İlin əvvəlinə qalıq, 1 yanvar 2023-cü il	1,463	(936)
İl ərzində alışlar	-	(578)
Ödəniş	(1,463)	(112)
Törəmə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərində dəyişiklik	-	64
Diskontla əlaqədar pul axınına təsir	-	-
İlin sonuna qalıq, 31 dekabr 2023-cü il	-	(1,562)
	<u>Törəmə aktivlər</u>	<u>Törəmə öhdəliklər</u>
İlin əvvəlinə qalıq, 1 yanvar 2022-ci il	-	(83)
İl ərzində alışlar	1,463	(936)
Ödəniş	-	-
Törəmə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərində dəyişiklik	(793)	83
Diskontla əlaqədar pul axınına təsir	793	-
İlin sonuna qalıq, 31 dekabr 2022-ci il	1,463	(936)

20. SƏHM KAPİTALI

	<u>Dövriyyədə olan adi səhmlərin sayı</u>	<u>Adi səhmlər</u>	<u>Səhm mükafatı</u>	<u>Cəmi</u>
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	50,808,968	138,200	484	138,684
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	50,808,968	138,200	484	138,684

31 dekabr 2023-cü il tarixində Bankın qeydiyyatdan keçmiş buraxılmış səhmdar kapitalının nominal dəyəri 138,200 min AZN təşkil edir (31 dekabr 2022-ci il: 138,200 min AZN).

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə Bankın səhmdarları aşağıda göstərilmişdir:

No	Səhmdarlar	31 dekabr 2023-cü il, % (yüzdə birə qədər yuvarlaqlaşdırılmışdır)	31 dekabr 2022-ci il, % (yüzdə birə qədər yuvarlaqlaşdırılmışdır)
1	Cənab Eldar Qəribov	94.08	94.08
2	Digər fiziki şəxslər (minoritar səhmdarlar)	5.92	5.92

Səhm mükafatı səhmlər üçün ödənilmiş dəyərlərin buraxılmış bu səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsidir.

Cənab Eldar Qəribov Qrupun son nəzarətçi tərəfi olaraq qalır.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bütün adi səhmlərin nominal dəyəri bərabərdir və hər səhmə görə 2,72 AZN (31 dekabr 2022: bir səhm üzrə 2,72 AZN) təşkil edir. Hər səhm bir səsə malikdir. 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə heç bir dividend elan edilməmiş və ödənilməmişdir (31 dekabr 2021: sıfır).

Ödəniləcək dividendlər Qrupun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş maksimal bölüşdürülməmiş mənfəəti ilə məhdudlaşır. Xalis aktivlər nizamnamə kapitalından az olduqda banklara dividend ödəməyə icazə verilmir. 2023-cü ildə Bank dividend elan etməmiş və ya ödəməmişdir.

21. FAİZ GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri:		
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	196,460	155,171
- Digər banklardan və müxbir hesablardan alınacaq vəsaitlər	5,717	1,068
- İnvestisiya qiymətli kağızları	4,322	3,440
Cəmi faiz gəliri	206,499	159,679
Amortizasiya edilmiş dəyərlə qeyd olunan maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri:		
- Fiziki şəxslərin müddətli depozitləri	(55,331)	(44,314)
- Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına müddətli borclar	(8,479)	(6,355)
- Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(4,183)	(2,858)
- Hüquqi şəxslərin müddətli depozitləri	(3,140)	(1,650)
- İcarə öhdəliyi	(656)	(584)
Cəmi faiz xərci	(71,789)	(55,761)
Xalis faiz gəliri	134,710	103,918

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

22. EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRLƏRİNİN BƏRPASI/(EHTİMAL OLUNAN KREDİT ZƏRƏRİ ÜZRƏ EHTİYAT)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim edilmiş maliyyə alətləri üzrə EOKZ (xərcləri)/bərpası göstərilmişdir:

Qeyd	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(1,782)	885	(39,128)	5,059	(34,966)
- İnvestisiya qiymətli kağızları	28	-	-	-	28
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri ehtiyatının bərpası	(1,754)	885	(39,128)	5,059	(34,938)
- İstifadə edilməmiş kredit xətləri və zəmanətləri	(480)	-	-	-	(480)
Cəmi kredit zərəri ehtiyatının bərpası	(2,234)	885	(39,128)	5,059	(35,418)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim edilmiş maliyyə alətləri üzrə EOKZ (xərcləri)/bərpası göstərilmişdir:

Qeyd	1-ci Mərhələ	2-ci Mərhələ	3-cü Mərhələ	SƏKD	Cəmi
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9 569	(5,082)	(10,016)	1,944	(12,585)
- İnvestisiya qiymətli kağızları	10 235	-	-	-	235
Maliyyə aktivləri üzrə kredit zərəri ehtiyatının bərpası	804	(5,082)	(10,016)	1,944	(12,350)
- İstifadə edilməmiş kredit xətləri və zəmanətləri	30 (926)	-	-	-	(926)
Cəmi kredit zərəri ehtiyatının bərpası	(122)	(5,082)	(10,016)	1,944	(13,276)

23. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Plastik kart əməliyyatları	73,226	41,064
Hesablaşma əməliyyatları	11,464	8,670
Nağd pul əməliyyatları	4,178	3,872
Broker əməliyyatları	1,947	1,918
Buraxılmış zəmanət və akkreditivlər	423	514
Digər	2,367	2,319
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	93,605	58,357
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Plastik kart əməliyyatları	(36,957)	(35,215)
Nağd pul əməliyyatları	(15,353)	(14,208)
Mərkəzləşdirilmiş kredit reyestri	(4,332)	(4,570)
Hesablaşma əməliyyatları	(1,194)	(879)
Zəmanət və akkreditivlər	(79)	(68)
Digər	(391)	(385)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(58,306)	(55,325)
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	35,299	3,032

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

24. XARİCİ VALYUTA ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ YARANMIŞ XALIS GƏLİRLƏR

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Gəlirlər, xarici valyutada ticarət üzrə zərər çıxılmaqla	13,942	3,643
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlirlər/(zərərlər), xalis	(663)	(169)
Xarici valyuta törəmə alətləri üzrə xalis nəticə	(1,942)	(1,555)
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə yaranmış xalis gəlirlər	11,337	1,919

25. İNZİBATI VƏ DİGƏR ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçi heyəti üzrə xərclər	(64,024)	(55,130)
Bina və avadanlıqların amortizasiya xərcləri	(8,133)	(6,868)
Reklam xərcləri	(7,509)	(6,349)
Müştəri əmanətlərinin sığortalanması xərcləri	(5,560)	(4,339)
Kompüter proqram təminatı xərcləri	(4,272)	(4,036)
Qeyri-maddi aktivlərin köhəlməsi	(3,098)	(2,757)
Rəbitə xərcləri	(3,036)	(3,062)
Plastik kart əməliyyatları ilə bağlı xərclər	(2,406)	(2,006)
Peşəkar xidmət haqları	(1,694)	(1,714)
İcarə xərcləri	(1,362)	(1,101)
Təmir və istismar xərcləri	(1,336)	(1,416)
Kommunal xərclər	(1,323)	(1,227)
Təhlükəsizlik xərcləri	(1,237)	(1,178)
Nəşriyyat xərcləri və ofis təchizatı	(976)	(1,685)
Nümayəndəlik xərcləri	(972)	(817)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(805)	(768)
Sığorta xərcləri	(363)	(360)
Digər xərclər	(2,968)	(2,610)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(111,074)	(97,423)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə işçi heyəti üzrə xərclərə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 7,858 min AZN məbləğində (31 dekabr 2022-ci il: 6,755 min AZN) köçürülən icbari ödənişlər daxildir.

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə peşəkar xidmət haqlarına 252 min AZN (2022: 186 min AZN) məbləğində audit haqqı əlavə edilmişdir.

26. MƏNFƏƏT VERGİSİ

(a) Mənfəət vergisi gəliri üzrə komponentlər

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Cari mənfəət vergisi	(4,863)	(162)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi	(6,861)	(6,093)
İl üzrə mənfəət vergisi (xərci)/bərpası	(11,724)	(6,255)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

(b) Nəzərdə tutulan və faktiki tətbiq edilən vergi hesablamalarının üzləşdirilməsi

Qrupun mənfəətinin əsas hissəsinə 20% mənfəət vergisi hesablanmışdır. Nəzərdə tutulan və faktiki tətbiq edilən vergi hesablamalarının üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir.

	31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki gəlir	42,795	1,195
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsi (20%) ilə nəzəri vergi	(8,559)	(239)
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və aradan qaldırılması	(3,031)	-
Uçota alınmamış təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivində dəyişiklik	-	5,060
Xalis gəlirdən çıxılmayan bəndlərin vergi təsiri	(134)	(864)
Əvvəlki ilin vergi zərərlərinin vergi təsirinin başa çatması	-	(10,212)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(11,724)	(6,255)

(c) Müvəqqəti fərqlərin növü üzrə təxirə salınmış vergilərin təhlili

MHBS Mühasibatlıq Standartlarına və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və verginin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərləri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda göstərilir və 20% dərəcəsinə qeydə alınır.

	1 yanvar 2023-cü il	Mənfəət və ya zərəre daxil edilmiş	Digər məcmu gəlirə daxil edilmiş	31 dekabr 2023-cü il
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Müştəri hesabları	429	1	-	430
Digər öhdəliklər	1,263	(382)	-	881
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	3,679	(3,679)	-	-
İcarə öhdəliyi	(548)	439	-	(109)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(5,436)	73	-	(5,363)
Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	(2,396)	(55)	-	(2,451)
Digər aktivlər	(1,739)	1,095	-	(644)
İnvestisiya qiymətli kağızları	637	(36)	(330)	271
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	210	114	-	324
Törəmə maliyyə aktivləri	(315)	315	-	-
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(7)	(176)	-	(183)
Digər müvəqqəti fərqlər	(86)	(595)	-	(681)
Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərəri	3,975	(3,975)	-	-
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(334)	(6,861)	(330)	(7,524)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 yanvar 2022-ci il	Mənfəət və ya zərəre daxil edilmiş	Digər məcmu gəlirə daxil edilmiş	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Müştəri hesabları	151	278	-	429
Digər öhdəliklər	652	611	-	1,263
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	3,371	308	-	3,679
İcarə öhdəliyi	(282)	(266)	-	(548)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(4,667)	(769)	-	(5,436)
Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	(2,314)	(82)	-	(2,396)
Digər aktivlər	(2,538)	799	-	(1,739)
İnvestisiya qiymətli kağızları	71	(41)	607	637
Törəmə maliyyə öhdəlikləri	17	193	-	210
Törəmə maliyyə aktivləri	-	(315)	-	(315)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(7)	-	-	(7)
Digər müvəqqəti fərqlər	(86)	-	-	(86)
Gələcək dövrlərə keçirilmiş vergi zərəri	15,844	(11,869)	-	3,975
Qiymətləndirmə ehtiyatından əvvəlki təxirə salınmış vergi aktivləri	10,212	(11,153)	607	(334)
Uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(5,060)	5,060	-	-
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	5,152	(6,903)	607	(334)

Qrupun cari strukturu və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi baxımından qrupun ayrı-ayrı müəssisələrinin vergi zərərləri və cari vergi aktivləri digər müəssisələrin cari vergi öhdəlikləri və vergiyə cəlb olunan mənfəəti ilə əvəzləşdirilə bilməz. Müvafiq olaraq, vergi zərəri yarandıqda belə vergilər hesablanmalıdır. Bu səbəbdən təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri yalnız vergiyə cəlb edilən eyni müəssisə və eyni vergi orqanına aid olduqda qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilir.

Qrupu təşkil edən ayrı-ayrı müəssisələr daxilində əvəzləşdirmədən sonra Qrupun cəmi xalis təxirə salınmış vergi aktivlərinin tərkibi aşağıdakı şəkildədir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	(7,524)	(334)
Cəmi xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(7,524)	(334)

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin qiymətləndirmə ehtiyatında dəyişiklik olmamışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin qiymətləndirilməsi üzrə hərəkətlər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il
1 yanvar tarixinə qalıq	(5,060)
Mənfəət və ya zərəre daxil edilmiş	5,060
Cəmi uçota alınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	-

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

27. SƏHM ÜZRƏ MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)

Səhm üzrə əsas (zərər)/mənfəət Qrupun səhmdarlarına aid olan (zərəri)/mənfəəti dövr ərzində buraxılmış adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır (xəzinə səhmləri istisna olmaqla).

Qrup səhm üzrə (zərərin)/mənfəətin azaldılması effektivə malik olan potensial adi səhmlərə malik deyil. Buna görə də səhm üzrə azaldılmış (zərərin)/mənfəətin məbləği səhm üzrə əsas (zərərin)/mənfəətin məbləğine bərabərdir.

	Qeyd	31 dekabr 2023-cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2022-ci il tarixində başla çatmış il üzrə
İl üzrə adi səhmlərin sahiblərinə aid olan mənfəət/(zərər)		31,071	(5,060)
Buraxılmış adi səhmlərin ölçülmüş orta sayı (min ədədlə)	20	50,809	49,838
Adi səhm üzrə əsas və azaldılmış mənfəət/(zərər) (bir səhm üzrə AZN ilə)		0.61	(0.10)

28. SEQMENTLƏR ÜZRƏ TƏHLİL

Əməliyyat seqmentləri biznes fəaliyyətini həyata keçirərkən mənfəət əldə edən və ya xərclərin yaranmasını nəzərdə tutan, fəaliyyət nəticələri əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs (CODM) tərəfindən müntəzəm olaraq təhlil edilən və haqqında ayrıca maliyyə məlumatları mövcud olan komponentlərdir. CODM resursların bölüşdürülməsi və müəssisə fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə məşğul olan şəxs və ya şəxslər qrupu ola bilər. CODM-in funksiyaları Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən yerinə yetirilir.

(a) Hesabat seqmentinin gəlir mənbəyi olan məhsul və xidmətlərin təsviri

Qrup əsas biznes seqmentləri əsasında təşkil edilmişdir:

- Pərakəndə – fiziki şəxslərə bank xidmətlərinin göstərilməsi, fiziki şəxslər üçün cari hesabların açılması, əmanətlərin, depozitlərin qəbulu, kredit və debet kartlarının açılması, istehlak və ipoteka kreditlərinin verilməsi daxildir. Bu hesabları Pərakəndə Bankçılıq Departamentinin məsul şəxsləri idarə edirlər;
- Biznes – işgüzar müştərilərə kredit və digər kredit alətlərinin verilməsi, cari hesablar üzrə xidmətlərin göstərilməsi, depozitlərin qəbulu, overdraftlar Mikro Müştərilərlə İş Departamenti və KOB və Korporativ Departamentlərin məsul şəxsləri tərəfindən həyata keçirilir. Bu seqmentin müştəriləri hüquqi şəxslər və sahibkarlardan ibarətdir.
- Xəzinədarlıq – xəzinə əməliyyatları və qiymətli kağızların alqı-satqısı daxildir.

(b) Hesabat seqmentlərinin müəyyən edilməsi üçün rəhbərliyin istifadə etdiyi amillər

Qrupun seqmentləri ayrı-ayrı müştərilərə yönələn strateji struktur bölmələrini əks etdirir. Hər bir bölmə üçün fərqli marketing strategiyası və xidmət səviyyəsi tələb olunduğuna görə onlar ayrıca idarə olunur.

CODM tərəfindən təhlil edilən seqmentlər üzrə maliyyə məlumatlarına Qrupun törəmə müəssisələrinin əməliyyat nəticələri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı daxildir. Törəmə müəssisələrin müntəzəm təhlili bu müəssisələrin rəhbərliyinə həvalə edilir, lakin, CODM həmin müəssisələri müntəzəm olaraq konsolidasiya prinsiplərinə əsasən təhlil edir. Qrupun törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatları CODM tərəfindən əldə edilir. Belə maliyyə məlumatları CODM-ə təqdim edilən daxili seqment təhlilinə qismən uyğundur.

Bu səbəbdən əməliyyat seqmentlərinin əsasını təşkil edən qismən uyğun olan maliyyə məlumatlarını müəyyən edərək rəhbərlik “Əməliyyat Seqmentləri” adlı 8 sayılı MHBS standartının əsas prinsiplərini tətbiq etmişdir. Rəhbərlik lazım olduqda törəmə müəssisələr haqqında məlumatların mövcud olması faktını nəzərə alaraq, həmin müəssisələr haqqında məlumatın seqmentdə əks olunduğu qənaətinə gəlmişdir.

(c) Əməliyyat seqmentləri üzrə mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs MHBS Mühasibatlıq Standartlarına uyğun hazırlanmış maliyyə məlumatlarını təhlil edir.

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən şəxs seqmentlər üzrə fəaliyyət nəticələrini vergidən əvvəlki mənfəət əsasında qiymətləndirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

(d) Hesabat seqmentləri üzrə mənfəət və ya zərər, aktiv və öhdəliklər haqqında məlumat

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə Qrupun əsas hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Pərakəndə	Biznes	Xəzinədarlıq	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup
31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə					
Faiz gəlirləri	177,864	18,596	10,039	-	206,499
Haqq və komissiya gəlirləri	74,938	14,173	4,922	(428)	93,605
Cəmi gəlirlər	252,802	32,769	14,961	(428)	300,104
Faiz xərcləri	(56,570)	(6,084)	(9,135)	-	(71,789)
Haqq və komissiya xərcləri	(52,077)	(4,569)	(2,088)	428	(58,306)
Müsadirə edilmiş girov üzrə dəyərsizləşmə zərəri	-	267	-	-	267
Ehtimal olunan kredit zərərləri	(34,547)	(419)	28	-	(34,938)
Zəmanətlər və kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	(480)	-	-	-	(480)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlir/(zərər), xalis	-	-	-	-	-
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(86,698)	(12,586)	(554)	-	(99,838)
Seqment nəticələri	22,430	9,378	3,212	-	35,020
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə					
Faiz gəlirləri	139,227	15,663	4,508	281	159,679
Haqq və komissiya gəlirləri	46,763	9,774	2,407	(587)	58,357
Cəmi gəlirlər	185,990	25,437	6,915	(306)	218,036
Faiz xərcləri	(42,668)	(5,873)	(6,939)	(281)	(55,761)
Haqq və komissiya xərcləri	(50,217)	(4,862)	(833)	587	(55,325)
Müsadirə edilmiş girov üzrə dəyərsizləşmə zərəri	-	(2,410)	-	-	(2,410)
Ehtimal olunan kredit zərərləri	(17,618)	5,033	235	-	(12,350)
Zəmanətlər və kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtimal olunan kredit zərərləri	(926)	-	-	-	(926)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə gəlir/(zərər), xalis	-	-	-	-	-
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(75,693)	(10,769)	(1,307)	-	(87,769)
Seqment nəticələri	(1,132)	6,556	(1,929)	-	3,495

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə hesabat olunan seqment üzrə cəmi aktiv və öhdəliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Pərakəndə	Biznes	Xəzinədarlıq	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup 31 dekabr 2023-cü il tarixinə
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	1,080,114	198,478	92,111	9,388	1,380,091
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	(1,109,234)	(203,829)	(94,595)	(3,927)	(1,411,585)
Kapital xərcləri	23,070	3,906	-	-	26,976
	Pərakəndə	Biznes	Xəzinədarlıq	Çıxarılmalar	Cəmi Qrup 31 dekabr 2022-ci il tarixinə
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	799,135	277,986	107,309	8,833	1,193,263
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	(829,602)	(288,584)	(111,400)	(8,332)	(1,237,918)
Kapital xərcləri	18,665	3,495	-	-	22,160

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

(e) Hesabat seqmentləri üzrə gəlirlərin, mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin üzlaşdırilməsi

Düzəliş edilmiş vergidən əvvəlki mənfəət ilə cəmi vergidən əvvəlki mənfəətin üzlaşdırilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Hesabat seqmentləri üzrə düzəliş edilmiş vergidən əvvəlki (mənfəət)/zərər	35,020	3,495
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir	11,337	1,919
Digər əməliyyat gəlirləri, xalis	8,188	5,618
Binalar və avadanlıqlar və investisiya mülkiyyətinin köhnəlməsi	(8,133)	(6,885)
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	(3,098)	(2,743)
Törəmə maliyyə alətlərindən xalis zərərlər	(514)	(183)
Vergi cərimələri	(5)	(26)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət/(zərər)	42,795	1,195

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlirlər/(zərər) seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.
- Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri Qrup tərəfindən seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.
- Digər əməliyyat zərəri və digər qeyri-əməliyyat gəlirləri Qrup tərəfindən seqmentlər üzrə bölüşdürülmür.

Hesabat seqmentlərinə aid olan aktivlərin cəmi aktivlər ilə üzlaşdırilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Cəmi hesabat seqmenti aktivləri	1,380,091	1,193,263
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	121,272	106,570
Digər maliyyə aktivləri	91,283	63,499
Digər aktivlər	38,580	32,771
Törəmə maliyyə aktivləri	-	1,463
Cəmi konsolidə edilmiş aktivlər	1,631,226	1,397,566

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Mənfəət vergiləri, digər aktivlər və digər maliyyə aktivləri rəhbərliyə daxili hesabat üçün hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.
- Binalar, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər rəhbərliyə hesabatların hazırlanması zamanı hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.

Hesabat seqmentlərinə aid olan öhdəliklərin cəmi öhdəliklər ilə üzlaşdırilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	<u>31 dekabr 2023-cü il</u>	<u>31 dekabr 2022-ci il</u>
Cəmi hesabat seqmenti öhdəlikləri	1,411,585	1,237,918
Digər maliyyə öhdəlikləri	36,774	24,367
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	19,735	12,198
İcarə öhdəliyi	10,137	8,271
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliyi	7,524	334
Cəmi konsolidə edilmiş öhdəliklər	1,485,755	1,283,088

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Düzəlişlərə aşağıdakılar aiddir:

- Cari mənfəət vergisi öhdəliyi, digər maliyyə öhdəlikləri və digər öhdəliklər rəhbərliyə hesabatların hazırlanması zamanı hesabat seqmentləri üzrə bölüşdürülmür.
- Rəhbərliyə hesabatların hazırlanması məqsədilə təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi hesablanmır.

Qrupun əməliyyatlarının böyük hissəsi Azərbaycan Respublikasında həyata keçirildiyinə görə o, coğrafi seqmentlər haqqında məlumatı təqdim etmir.

(f) Gəlirlərin məhsul və xidmətlər üzrə təhlili

Qrupun gəlirlərinin məhsul və xidmətlər üzrə təhlili 21 sayılı Qeyddə (Faiz gəlirləri) və 23 sayılı Qeyddə (Haqq və komissiya gəlirləri) təqdim edilir.

29. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar (o cümlədən xarici valyuta, faiz dərəcəsi və digər qiymət riskləri), kredit və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət olunmasıdır. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurların müvafiq qaydada yerinə yetirilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Qrup kredit, likvidlik, bazar və əməliyyat risklərindən ibarət maliyyə risklərinə məruz qalır. Risklərlə üzləşmə Qrupun fəaliyyətinin ayrılmaz hissəsidir.

Risklərin idarə edilməsi funksiyasının məqsədi risk və mənfəət arasında müvafiq balansın təmin edilməsi və Qrupun maliyyə fəaliyyətinə mümkün mənfi təsiri azaltmaqdan ibarətdir.

Risklərin idarəetmə sistemi

Risklərin idarə edilməsi funksiyası Qrupun daxil nəzarət sisteminin ayrılmaz hissəsidir və mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilir. Qrupun riskləri idarəetmə siyasətinin və yanaşmalarının məqsədi onun məruz qaldığı risklərin müəyyənləşdirilməsi, təhlil edilməsi, azaldılması və idarə edilməsindən ibarətdir. Bu, risk səviyyəsi üzrə müvafiq limitlərin və nəzarət mexanizmlərinin yaradılması, risk səviyyələrinin davamlı monitorinqi, məhdudiyətlərə və prosedurlara riayət edilməsi və bununla biznes proseslərinin düzgün formalaşdırılması vasitəsilə yerinə yetirilir.

Risklərin idarə edilməsi siyasəti və prosedurları bazar şərtlərində, təklif olunan məhsul və xidmətlərdə baş verən dəyişikliklərin əks etdirilməsi və “qabaqcıl təcrübənin” tətbiq edilməsi məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir. Qrup risk siyasətinin bir hissəsi kimi konservativ nəzarət mühitini qoruyub saxlamaq və davamlı olaraq inkişaf etdirmək məqsədilə düzlük, idarəetmə və peşə standartlarına xüsusi diqqət yetirir.

Riskləri idarəetmə orqanları və idarəçilik

Risklər üzrə idarəetmə siyasəti, qiymətləndirmə, təsdiqləmə, monitorinq və nəzarət mexanizmləri Qrupun nəzdində fəaliyyət göstərən bir sıra ixtisaslaşmış bölmələr tərəfindən həyata keçirilir. Bu bölmələr, həmçinin, Qrupun törəmə lizinq müəssisəsinin riskləri idarəetmə siyasətinə və nəzarət mexanizmlərinə nəzarət edirlər. Qrup Azərbaycan qanunvericiliyinə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının təlimatlarına və qabaqcıl təcrübəyə uyğun icraedici orqanlar, komitələr və departamentlər yaratmışdır.

Qrupun Müşahidə Şurası riskləri idarəetmə sistemində nəzarət, əsas risklərin idarə edilməsinin monitorinqi, risklərin idarə edilməsi siyasəti, eləcə də bəzi əsas risk limitlərinin, o cümlədən böyük kredit riskləri, iqtisadi və sənaye sektoru üzrə risk limitlərinin təsdiqlənməsi səlahiyyətlərinin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır. Şura, həmçinin, müəyyən səlahiyyət səviyyələrini İcraedici Şuraya və Kredit Komitəsinə həvalə etmişdir.

İcraedici Şura, İcraedici Komitə, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, Audit Komitəsi (“AK”), Daxili Audit Departamenti və Kredit Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən yaradılır, təyin edilir və birbaşa ona hesabat verir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

İcraedici Şura risklərin azaldılması tədbirlərinin həyata keçirilməsi və monitorinqinə görə məsuliyyət daşıyır və Qrupun müəyyən edilmiş risk parametrləri çərçivəsində fəaliyyət göstərməsini təmin edir. İcraedici Şuranın risklərin idarə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyan üzvü həmin şəxsə hesabat verən Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti ilə birlikdə risklərin idarəçiliyi ilə bağlı ümumi funksiyalara görə məsuliyyət daşıyır, maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyən edilməsi, ölçülməsi, azaldılması, idarə edilməsi və bu risklərə dair hesabatın hazırlanması üzrə ümumi prinsiplərin və metodların tətbiqini təmin edir.

Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsinə İcraedici Şuranın risk idarəçiliyinə görə məsuliyyət daşıyan üzvü sədrlik edir. Bu Komitə risklərin idarə edilməsi metodologiyalarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır və Qrupun riskə meylliliyinin strateji və biznes planlarında düzgün əks etdirilməsini təmin edir. Bu, bütün risk yanaşmaları və prosedurları üzrə dəyişikliklərin İcraedici Şura və Müşahidə Şurası tərəfindən müzakirə edilməsi və tövsiyələrin verilməsi üçün vacib forumdur. Bu forum Qrupun üzleşdiyi bütün potensial risklərin Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti, Kredit Komitəsi və İcraedici Şura tərəfindən nəzərdən keçirilməsini və bu məsələlərlə bağlı Müşahidə Şurasına hesabatların hazırlanmasını təmin edir.

Audit Komitəsi Qrupun daxili nəzarət sisteminin nəzarət və monitorinqinə, eləcə də bu sistemin ayrılmaz hissəsi olan risklərin idarə edilməsi siyasətini və prosedurlarının adekvatlığının qiymətləndirilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Müstəqil peşəkar auditor olan Audit Komitəsinin Sədri və digər iki Komitə üzvü iki səhmdarın nümayəndəsidir. Audit Komitəsinin üzvləri Qrupun işçiləri və ya idarəetmə strukturunun tərkibində ola bilməzlər. Onlar daxili nəzarət sisteminin inkişafına dair İcraedici Şura, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və Müşahidə Şurasına təkliflər verir, risklərin idarə edilməsi funksiyasının keyfiyyətinə və müəyyən edilmiş siyasət, prosedurlar və limitlərə riayət edilməsi ilə bağlı rəy bildirirlər. Audit Komitəsi birbaşa ona hesabat verən Daxili Audit Departamentinin fəaliyyətinə nəzarət edir. Daxili Audit Departamentinin iş planları, audit yoxlamaları və hesabatları, o cümlədən planlaşdırılmamış audit yoxlamalarının qrafiki Audit Komitəsi tərəfindən diqqətlə təhlil və təsdiq edilir.

Daxili Audit Departamentinin və Audit Komitəsinin tövsiyələrinə əsaslanan icra planları və auditin statusu haqqında hesabatlar İcraedici Şura tərəfindən təsdiq edilir və İcraedici Şuraya, Müşahidə Şurasına və Səhmdarların Ümumi Yığıncağına təqdim edilir.

Kredit Komitəsi beş üzvdən ibarətdir. Onların namizədlikləri Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi və İcraedici Şura tərəfindən irəli sürülür və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir. Kredit Komitəsi kreditlərin təsdiqlənməsi səlahiyyəti çərçivəsində hüquqi şəxslər, fiziki şəxslər və maliyyə təşkilatlarının tərəfdaşları ilə bağlı risklərini idarə edir, təsdiqləyir və təsdiqlənmə ilə bağlı öz tövsiyələrini verir. Kredit Komitəsi, həmçinin, təhlil metodologiyası və portfelin keyfiyyəti, o cümlədən ümumi struktur, diversifikasiya və qiymətləndirməni davamlı şəkildə nəzərdən keçirir və bunlara dair tövsiyələr verir. Kredit Komitəsi təsdiqlənmə və səlahiyyət limitləri, risklərin təhlili və qiymətləndirilməsi üzrə qabaqcıl standartlara riayət edilməsini təmin edən bölmələrdən biridir.

Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, Qrupun aktiv və öhdəliklər strukturunun idarə edilməsi və optimallaşdırılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Bu, likvidlik, xarici valyuta və faiz dərəcəsi riskləri daxil olmaqla, müxtəlif bazar risklərini əhatə edən risklərin idarə edilməsi prosesinin tərkib hissəsidir. Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsinin funksiyalarına qeyd olunan risklərlə bağlı strategiyaların, siyasətin və limitlərin təsdiqlənməsi üçün tövsiyələrin hazırlanması daxildir. Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, bu risk sahələrinə dair vaxtında və düzgün məlumatların və hesabatların təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, qiymətləndirmə siyasətinin və maliyyələşdirmə strategiyalarının müəyyənləşdirilməsinə yardım göstərir. Bundan əlavə, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi Qrupun digər riskləri idarəetmə və nəzarət bölmələri ilə yanaşı, Xəzinedarlıq və digər müvafiq bölmələrin Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, İcraedici Şura və Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş parametrlərə uyğun fəaliyyət göstərməsini təmin etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Kredit riski

Kredit riski müştərinin və ya qarşı tərəfin müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman Qrup üçün yaranan maliyyə itkisi riskidir. Kredit riski əsasən Qrupun müştərilərə və banklara verdiyi kreditlər və avanslardan, balans və balansdankənar kreditlər üzrə digər risklərdən yaranır. Risklər üzrə hesabat hazırlayarkən Qrup müştərilər və ya qarşı tərəfin ödəmə qabiliyyətinin olmaması riski və sənaye riski kimi kredit riskinin bütün elementlərini tam şəkildə nəzərə alır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Hüquqi, fiziki şəxslər və maliyyə təşkilatları üçün kredit risklərinin təsdiqlənməsi üzrə ümumi struktur aşağıdakı kimidir:

Təminatlı biznes kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurasının Sədri Kredit komitəsi ilə birlikdə qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 15%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi, Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru, Mikro Biznes Departamentinin Direktoru və Problemlı Biznes Kreditləri İdarəetmə Departamentinin Direktoru maksimum 150 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyirlər.

Təminatlı pərakəndə kreditlər üzrə:

- Müşahidə Şurasının Sədri qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 15%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi, Pərakəndə Bank Xidmətləri Departamenti və Problemlı Pərakəndə Kreditləri İdarəetmə Departamenti maksimum 150 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

Təminatsız biznes kreditləri üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 10%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri Kredit komitəsi ilə birlikdə qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 6%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi, Korporativ Bankçılıq Xidmətləri Departamentinin Direktoru, Mikro Biznes Departamentinin Direktoru və Problemlı Biznes Kreditləri İdarəetmə Departamentinin Direktoru maksimum 20 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyirlər.

Təminatsız pərakəndə kreditlər üzrə:

- Müşahidə Şurası qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 10%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Müşahidə Şurasının Sədri Kredit komitəsi ilə birlikdə qanunla müəyyən edilmiş məcmu kapitalın maksimum 6%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq görüşlər keçirir;
- Risklərin İdarə Edilməsi, Pərakəndə Bank Xidmətləri Departamenti və Problemlı Pərakəndə Kreditlərin İdarə Edilməsi Departamenti maksimum 20 min manatadək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir.

Müşahidə Şurası həmçinin kredit limitlərini və risklər üzrə səlahiyyət səviyyəsini aşağıdakı qaydada təsdiqləyir:

- Portfel üzrə limitlər: hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər, pərakəndə kreditlər və cəmi portfeldən banklararası faiz riski;
- Portfel üzrə limitlər: təminatlı obyekt və təminatsız obyekt cəmi portfəllərin faizi olaraq və pərakəndə portfelin faizi olaraq; və
- İqtisadi sektor və məhsul riskləri: korporativ və pərakəndə portfel faizi olaraq.

İcraedici Şura həmçinin kredit limitlərini və risklər üzrə səlahiyyət səviyyəsini aşağıdakı qaydada təsdiqləyir:

- Filiallar üzrə;
- Təminatın növü və kreditin təminata nisbəti üzrə;
- Fiziki şəxslərin səlahiyyəti üzrə.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə kredit portfelinin iqtisadi və məhsul sektorları üzrə təhlili 9 sayılı Qeyddə göstərilir.

Kredit risklərinin idarə edilməsi

Kredit siyasəti Qrupun risk profili və strateji planlarına uyğun olaraq Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti və İcraedici Şura tərəfindən hazırlanır. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kredit siyasəti aşağıdakıları müəyyən edir:

- Qarşı tərəflə bağlı risklərin yaranması, təhlili, yoxlanılması və təsdiqlənməsi üzrə prosedurlar;
- Qarşı tərəflər üzrə kreditin qiymətləndirilməsi metodologiyası;
- Qarşı tərəflər üzrə kredit reytingi metodologiyası;
- Təminatın qiymətləndirilməsi və nəzarəti metodologiyası;
- Kreditlərin sənədləşdirilməsi üzrə tələblər;
- Kreditlərin idarə edilməsi prosedurları;
- Kredit riskləri üzrə müntəzəm nəzarət prosedurları;
- Ətraf mühit siyasəti; və
- Kredit zərəri üzrə ehtiyatın yaradılması siyasəti.

Kreditin alınması üçün sənədlər toplusu (ərizələr) müştəri ilə iş üzrə menecerlər və kredit mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanır. Ərizələr müəyyən edilmiş limitlər çərçivəsində filiallar və ya müvafiq biznes vahidləri tərəfindən təsdiqlənir. Təsdiq olunmuş sənədlərin surətləri nəzarət prosesi, o cümlədən reytingin müəyyən edilməsi və monitoring cədvəlinə daxil edilməsi üçün Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinə təqdim olunur. Müəyyən edilmiş risk limitlərindən yuxarı olan limitləri əks etdirən ərizələr Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Kredit Qrupuna göndərilir. Kredit Qrupu ikinci dəfə təhlil aparır, hesabat, reyting və rəy təqdim edir. Əgər tələb olunan kredit məbləği müəyyən edilmiş limitdən aşağı olarsa və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən müsbət rəy verilərsə, eləcə də müvafiq işçilər tərəfindən imzalanarsa, kredit ərizəsi təsdiqlənmiş hesab edilir. Əgər Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən mənfi rəy verilərsə, kredit ərizəsi yenidən baxılmaq üçün Kredit Komitəsinə təqdim edilir. Təsdiqlənmiş kredit ərizəsində nəzərdə tutulan məbləğ Kredit Komitəsinin səlahiyyətindən yuxarı olarsa, həmin ərizə təsdiqlənmək üçün İcraedici Şuraya təqdim olunur. Böyük məbləğdə kredit ərizələri təsdiqlənmək üçün Müşahidə Şurasına təqdim edilir.

İstehlak kreditləşməsi bal modelinə əsasən qurulur. Model statistik məlumatlara əsasən yaradılmış empirikdir. Model, birinci səviyyə PD-nin ən aşağı, sonuncu səviyyə isə ən yüksək olduğu 7 bal qrupundan ibarətdir. Səviyyəsindən asılı olaraq istehlak kreditləşməsi üçün kredit məbləği və faiz dərəcələri verilir.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısının müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Qrup şərti öhdəlikləri qəbul edərkən balans üzrə maliyyə alətləri üçün tətbiq olunan və kredit əməliyyatlarının təsdiqlənməsinə, riskə nəzarət limitlərindən istifadəyə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Kreditlər portfel üzrə qiymətləndirilir və bu zaman kreditin məbləği və müddət limitləri, təsdiqləmə prosedurları, hədəf qruplar, məhsulların növləri, öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı məlumatlar, kredit/girov əmsalları (əgər tətbiq edilərsə) və qiymətləndirmə kimi amillərə daha çox diqqət yetirilir.

Ehtimal olunan kredit zərəri (EOKZ) üzrə ölçülmələr – anlayışlar

EOKZ modeli proqnoz modelidir. Proqnoz məlumatlarını daxil etmək zərurəti onu göstərir ki, standartın tətbiqi makroiqtisadi amillərdəki dəyişikliklərin EOKZ-lərə necə təsir edəcəyi ilə bağlı mühüm mülahizə tələb edəcəkdir.

Diskont Dərəcəsi – hesabat tarixində ehtimal edilən zərərin indiki dəyərə endirilməsi üçün bir alətdir. Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üçün effektiv faiz dərəcəsini (EFD) və ya onun təxmini uyğunlaşdırılmasını əks etdirir. Diskont müddəti 3 il hesab edilir.

Ömürlük müddət – PD verilmiş alətin bütün müddətini nəzərə almalıdır. Ümumi sadələşdirici mülahizə ondan ibarətdir ki, kredit riski prosesinin Təhlükə dərəcəsi (Kredit əyrisi) sabit Müddət strukturuna malikdir və bu da o deməkdir ki, hər hansı gələcək il üzrə marjinal defolt ehtimalı birinci illə eynidir.

Ömürlük EOKZ – maliyyə alətinin qalan ömür müddəti ərzində mümkün olan defolt hallarında baş verən itkilər.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

12 aylıq EOKZ – birillik defolt ehtimalı (PD) ömürlük PD-nin qısa icmalı hesab edilə bilər. Birillik və ömürlük PD-ni ayrıca hesablaşmanın iki səbəbi mövcuddur. Birincisi, banklar son iyirmi ildə birillik PD modellərini Bazəl II tələbləri əsasında hazırlayırlar. İkincisi, ümumi strukturun birillik və ömürlük PD-yə bölünməsi öyrənmə prosesini asanlaşdırır. 9 sayılı MHBS maddəsinə uyğun olaraq, EOKZ-nin qiymətləndirilməsində geniş konsepsiya, proqnozlaşdırılan məlumatları nəzərdən keçirməkdir.

Kredit Konvertasiya Əmsalı (KKƏ) - balansdankənar məbləğlərin müəyyən edilmiş müddətdə balans maddəsinə çevrilmə ehtimalı olduğunu göstərir. Bu, 12 aylıq və ya ömürlük dövr üçün hesablanma bilər. Həyata keçirilən təhlilə əsasında Qrup, 12 aylıq və ömürlük KKƏ-in eyni olduğunu ehtimal edir.

Satın alındıqda və ya əldə edildikdə kredit dəyərsizləşməsinə uğramış aktivlər (SƏKD) ilkin tanımada kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış maliyyə aktivləridir.

Aşağı kredit riskli maliyyə aktivləri – xarici reyting agentlikləri və ya müvafiq daxili reyting tərəfindən investisiya dərəcəsi verilmiş aktivlər, Azərbaycan Respublikası tərəfindən buraxılmış və manatla irəli sürülmüş borc alətləri, Azərbaycan Respublikasının mülkiyyətində olan şirkətlərə verilmiş manat ilə olan kreditlər. Maliyyə aktivləri üzrə ödənişlərin 30 gündən çox gecikməsi halında ilkin tanınma tarixinə nisbətən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsi ehtimalı istisna edilməmişdir.

Defolt və kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış aktiv – Defolt vəziyyətində olan kredit aşağıda göstərilən meyarlardan birinə və ya bir neçəsinə cavab verdikdə, “kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış” aktivin tərfi ilə tamamilə uyğunlaşdırılmış hesab olunur:

- Müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq 90 gündən çox vaxtı keçmiş;
- Sınaq müddətində gecikmə günləri olan restrukturlaşdırılmış kreditlər (sınaq müddətini keçməmiş);
- Borcalanın xarici reytingi Caa2-dən aşağıdır;
- Borcalanın iflas və ya defolt vəziyyətinə dair digər əldə edilən məlumatlar.

Defolt və kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış aktiv – Defolt vəziyyətində olan bank riski aşağıda göstərilən meyarlardan birinə və ya bir neçəsinə cavab verdikdə, “kredit dəyərsizləşməsinə məruz qalmış” aktivin tərfi ilə tamamilə uyğunlaşdırılmış hesab olunur:

- gecikmə günləri;
- Borcalanın xarici reytingi Caa2-dən aşağıdır;
- Borcalanın iflas və ya defolt vəziyyətinə dair digər əldə edilən məlumatlar.

Kredit Komitəsi aşağıda sadalanan aşağıdakı ödəmə ehtimalının olmaması meyarlarına əsasən borcalanı kredit zərəri yaradan şəxs kimi tanıyır:

- Borcalan likvidlik problemi ilə üzləşmişdir;
- Borcalanın iflasa girməsi ehtimalı artır;
- Borcalan vəfat edir;
- Borcalanın öhdəliklərini müvəffəqiyyətlə yerinə yetirməkdə çətinlikləri əks etdirən digər meyarlar.

Ardıcıl altı aylıq müddət ərzində heç bir defolt meyarlarına cavab vermədikdə, alət artıq defolt vəziyyətində mövcud hesab edilmir (yəni, artıq bərpa olunmuşdur).

Kredit Riskində Əhəmiyyətli Artım (KRƏA) – KRƏA qiymətləndirməsi fərdi və portfel əsasında həyata keçirilir. AD və ya DMGƏD-də hesablanmış fiziki və hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər üçün, KRƏA aşağıda göstərilən şərtlərin monitorinqi əsasında fərdi şəkildə qiymətləndirilir. KRƏA-nın müəyyənləşdirilməsi üçün istifadə edilən kriteriyalar Qrupun Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən uyğunluq üçün mütəmadi olaraq izlənilir və nəzərdən keçirilir.

Qrup maliyyə alətini aşağıda göstərilən kəmiyyət, keyfiyyət və ya dəstəkləyici meyarlardan birinin və ya bir neçəsinin yerinə yetirildiyi zaman KRƏA-ya uğraması kimi dəyərləndirir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər və hüquqi şəxslər tərəfindən buraxılmış istiqrazlar üçün:

- 31-90 gündən artıq gecikdirilmiş;
- Restrukturizasiya olunmuş və 6-30 gün arası gecikdirilmiş;
- Monitorinqlər göstərir ki, borcalanın maliyyə çətinliyi vardır.

Banklararası əməliyyatlar və banklar tərəfindən buraxılan istiqrazlar üçün:

- Kənar reytingdə pisləşmə;
- Monitorinqlər göstərir ki, borcalanın maliyyə çətinliyi vardır.

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üçün:

- 31-60 gün arası gecikdirilmiş;
- Restrukturizasiya olunmuş və 6-30 gün arası gecikdirilmiş;

KRƏA meyarlarına artıq cavab vermədiyi və bunun ən az 6 ay davam etməsinə dair sübutlar olduqda, alət 1-ci Mərhələyə qaytarılır. Keyfiyyət göstəricisinə əsasən, risk 2-ci Mərhələyə köçürülmüşdürsə, Qrup göstəricinin mövcud olması və ya dəyişməsi dinamikasını izləyir.

EOKZ-nin ölçülməsi – qiymətləndirmə üsullarının təsviri

Ümumi prinsip

SƏKD olmayan maliyyə aktivləri üçün, EOKZ, ilk olaraq tanınma tarixindən sonra borcalanın kredit riskinə əhəmiyyətli dərəcədə artmış olub-olmamasına bağlı olaraq, iki müxtəlif müddətdən biri üzrə defolt riskinə əsasən qiymətləndirilir. Bu yanaşma EOKZ ölçülməsi üçün üç mərhələli bir modeldə göstərilə bilər:

1-ci Mərhələ: ilkin tanınma zamanı kredit zərərinə məruz qalmamış maliyyə aləti və onun kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmamışdır; zərərin ödənilməsi 12 aylıq EOKZ-lərə əsaslanır.

2-ci Mərhələ: ilkin tanınmadan sonra KRƏA-nın müəyyən edildiyi təqdirdə, maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə köçürülür, lakin, hələ də kredit zərərinə məruz qalmamışdır; zərərin ödənilməsi ömürlük EOKZ-lərə əsaslanır.

3-cü Mərhələ: maliyyə aləti kredit zərərinə məruz qalarsa, maliyyə aləti daha sonra 3-cü Mərhələyə köçürülür və zərərin ödənilməsi ömürlük EOKZ-lərə əsaslanır.

SƏKD maliyyə aktivləri üçün EOKZ həmişə ömürlük ölçülür (3-cü Mərhələ), buna görə hesabat tarixində Qrup yalnız ömürlük ehtimal olunan kredit zərərlərindəki məcmu dəyişiklikləri tanıyır.

Qrup EOKZ ölçülməsi üçün üç ayrı yanaşma həyata keçirə bilər:

- Fərdi əsasda qiymətləndirmə;
- Portfel əsasında qiymətləndirmə;
- Xarici reytingə əsaslanan qiymətləndirmə.

Qrup hüquqi şəxslərə verilən aşağıdakı kredit növləri üzrə fərdi əsasda qiymətləndirmə aparır: vahid kredit riski xüsusiyyətlərinə malik kreditlər, fərdi əhəmiyyətli kreditlər və dəyersizləşmiş kreditlər.

Qrup, aşağıdakı növ aktivlər üzrə portfel əsasında qiymətləndirməni həyata keçirir: hüquqi şəxslərə verilmiş kreditlər və kreditlə bağlı öhdəliklər (standart kredit, ixtisaslaşdırılmış kreditlər, lizinq kreditləri və s.), fərdi kreditlər və KOB-ə verilmiş kreditlər). Bu yanaşma, portfelin borcalanın xüsusi məlumatlarına əsaslanan həmcins seqmentlərə birləşməsinə əhatə edir.

Qrup aşağıdakı kredit növləri üçün xarici reytinglər üzrə qiymətləndirmələr aparır: banklararası kreditlər, banklar tərəfindən verilmiş borc qiymətli kağızları, hüquqi şəxslər və suveren, suveren kreditlər.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Fərdi əsasda qiymətləndirmə prinsipləri - fərdi əsasda EOKZ qiymətləndirmələri hər bir nəticənin ehtimalına qarşı müxtəlif mümkün nəticələrə görə kredit zərərləri üzrə təxminlərini ölçülməsi ilə həyata keçirilir. Qrup, hər bir kredit üçün ən azı iki mümkün nəticəni müəyyən edir ki, bunlardan biri belə bir ssenarinin ehtimalına baxmayaraq kredit zərərinə səbəb olur. Fərdi qiymətləndirmə əsasən Problemlı Kreditlərin Toplanması Departamentinin ekspert qərarına əsaslanır. Ekspert hesabatları və faktiki zərərlər arasındakı fərqi azaltmaq üçün müntəzəm olaraq təhlil edilir.

Portfel bazasında qiymətləndirmə prinsipləri – riskə məruz qalma mərhələsini qiymətləndirmək və zərər ehtiyatını kollektiv əsasda qiymətləndirmək üçün, Qrup, riskləri bir qrup daxilində, eyni xüsusiyyətləri olan, bölüşdürülmüş kredit riski xüsusiyyətləri əsasında riskləri seqmentlərə birləşdirir.

Xüsusiyyətlərə daxildir: müştərinin növü (məsələn, gəlir gətirən əmlak və ya lizinq şirkətləri), məhsul növü (kredit kartları və ya pul kreditləri kimi), kredit riski reytingi və ilkin tanınma tarixi.

Fərqli seqmentlər DE və DZYZ kimi kredit risk parametrlərindəki fərqləri əks etdirir. Qrupların uyğunluğu Risklərin İdarə edilməsi Departamenti tərəfindən dövrü olaraq izlənilir və nəzərdən keçirilir.

Ümumiyyətlə, EOKZ aşağıdakı kredit riski parametrlərinin birləşməsidir: DVRMQ, DE və DNZ (parametrlərin tərifləri yuxarıda göstərilmişdir). EOKZ hesablanması üzrə ümumi yanaşma aşağıda göstərilmişdir. Bu yanaşma portfel əsasında qiymətləndirilmiş məhsullar üzrə və bankın həmin məhsul üzrə borcalanını xüsusi məlumatı əsasında kredit riski reytingi qiymətləndirməsi olan məhsul üzrə tətbiq oluna bilər.

EOKZ növbəti 12 ay və ya ömürlük alətlər üzrə kredit riski parametrlərinin (EAD, DE və DZYZ) proqnozlaşdırılması ilə müəyyən edilir. Bu üç komponent birlikdə artırılır və qalıq ehtimalı (yəni əvvəlki dövrdə ödənilmiş və ya defolt vəziyyətində riskə məruz qalmışdır) üzrə düzəliş edilir.

Kredit riski parametrlərinin hesablanması qısa olaraq əsasları aşağıdakılardır.

DVRMQ-lar gözlənilən ödəniş profilinə əsasən müəyyən edilir ki, bu da məhsul növünə görə dəyişir:

- məhsulların və annuitet əsasında ödənilən kreditlərin amortizasiyası üçün DVRMQ, borcalanın 12 aylıq və ya ömürlük əsasda borclu olduğu müqavilə ödəmələrinə əsaslanır.
- Məhsulların dövriyyəsi üçün DVRMQ, defolt anına qalmış limitin gözlənilən istifadəsini nəzərə alaraq, cari istifadə edilmiş qalıq alınması və kredit konversiyası əmsalının əlavə edilməsi yolu ilə proqnozlaşdırılır.

EOKZ-lərin hesablanması üçün DE-nin iki növü istifadə edilir: 12 aylıq və ömürlük DE:

- 12 aylıq DE-lər – Defoltun növbəti 12 ay ərzində (və ya maliyyə alətinin qalan ömrü 12 aydan az olduqda) təxmin edilən baş verməsi ehtimalı. Bu amil 12 aylıq EOKZ-ları hesablamaq üçün istifadə edilir. 12 aylıq DE-nin qiymətləndirilməsi ən son mövcud tarixi məlumatlara əsaslanır və lazım olduğu təqdirdə gələcək perspektiv məlumatlar üçün uyğunlaşdırılır. Data is divided into window periods of six months and the calculated PD's are forward-looking.
- Ömürlük DE-lər – Defoltun maliyyə alətinin qalan ömrü üzrə təxmin edilən baş verməsi ehtimalı. Bu amil ömürlük EOKZ-ləri 2-ci Mərhələ riskləri üzrə hesablamaq üçün istifadə edilir. Ömürlük DE-nin qiymətləndirilməsi ən son mövcud tarixi məlumatlara əsaslanır və lazım olduğu təqdirdə gələcək perspektiv məlumatlar üçün uyğunlaşdırılır. Məlumatlar altı aylıq pəncərə dövrlərinə bölünür və hesablanmış DE-lər proqnostikdir.

Ömürlük DE-ni hesablamaq üçün, Qrup 12 aylıq DE-lərin miqrasiya cədvəllərinə əsasən ekstrapolyasiya edilməsi və tarixi defolt məlumatına əsaslanan ömürlük DE-nin ayrılık əmsalı kimi seqment və məhsul növündən asılı olaraq müxtəlif statistik yanaşmalardan istifadə edir. Ömürlük DE hesablamaları üçün, Qrup tarixi defolt məlumatları və defolt məlumatların mövcud olmadığı uzun müddətlər üçün isə trendlərin ekstrapolyasiyasından istifadə edir.

DNYZ, defolt riski ilə bağlı olaraq Qrupun yarana bilən zərərlə bağlı gözləntisini əks etdirir. DNYZ, məhsul, mərhələ, girovun və ya digər bu kimi kreditin təminatının mövcudluğuna görə fərqli nəticələr göstərir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

12 aylıq və ömürlük DNYZ-lər, defolt hadisəsindən sonra gözlənilən əldə ediləcək vəsaitlərə təsir edən amillər əsasında müəyyən edilir.

DNYZ-in ölçülməsinə yanaşma üç mümkün qrupa bölünə bilər:

- girovun özəl xüsusiyyətlərinə əsasən DNYZ-nin ölçülməsi;
- bərpa statistikasına əsaslanaraq portfel əsasında DNYZ-nin hesablanması;
- fərqli amil və ssenarilərdən asılı olaraq fərdi qaydada müəyyən edilmiş DNYZ.

Daşınmaz əmlakın girov qoyulduğu kreditlər üçün qrup DNYZ-ni girovun xüsusiyyətləri əsasında, məsələn, proqnozlaşdırılan girov dəyərləri, satış üzrə tarixi güzəştlər və digər amillər ilə hesablayır.

Korporativ, pərakəndə, və korporativ istiqrazların xüsusi seqmentləri üçün DNYZ son mövcud statistik məlumatlara əsasən kollektiv əsasda hesablanır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üçün EOKZ ölçülməsi

Hüquqi şəxslərin istifadə edilməmiş kredit xətləri üçün kredit kartları, fərdi şəxslərə verilmiş kredit kartları və maliyyə zəmanətləri üzrə KKƏ, defolt vəziyyətində olan dəyərin statistik təhlili əsasında müəyyən edilir.

Xarici reytinglərə əsaslanan qiymətləndirmə prinsipləri - xarici reytinglər əsasında EOKZ hesablamalarının prinsipləri portfel əsasında qiymətləndirmə ilə eynidir. Müştərilər xarici kredit reytingini müəyyən etdiyinə görə, kredit riski parametrləri (DE) beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən dərc edilmiş defolt və bərpa statistikasından götürülə bilər.

Qrup kredit portfeli üzrə kredit zərərinin hesablanması makroiqtisadi dəyişənləri üçün davranışın qiymətləndirilməsi modelindən istifadə etmişdir.

KRƏA meyarlarının qiymətləndirilməsi pərakəndə borcalanlar üçün ömürlük DE istifadə edilməklə, digər maliyyə aktivləri üçün isə keyfiyyət və təminat göstəriciləri ilə bərabər 12 aylıq DE-dən də istifadə edilməklə həyata keçirilir. Bu proses bütün maliyyə alətlərinin 1-ci Mərhələ, 2-ci Mərhələ və ya 3-cü Mərhələdə olub-olmadığını və dolayısı ilə 12 aylıq və ya ömürlük EOKZ-un tanınmasına zərurətin olub-olmadığını müəyyənləşdirir. Bu qiymətləndirmədən sonra Qrup EOKZ-ni 12 aylıq EOKZ (1-ci Mərhələ) ehtimalına əsasən və ya ehtimal olunan ömürlük EOKZ (2-ci və 3-cü Mərhələ) kimi qiymətləndirir. Bu ehtimal əsasında formalaşan EOKZ-lar müvafiq EOKZ modelinin tətbiqi ilə müəyyən edilir.

Hər hansı bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, baş vermiş proqnozlar və ehtimallar yüksək dərəcədə qeyri-müəyyənliklə bağlıdır və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan məlumatlardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Qrup, bu proqnozların gözlənilən nəticələrə dair mümkün ən yaxşı qiymətləndirməni təmsil etdiyini hesab edir və seçilmiş ssenarilərin mümkün ssenarilərin ən uyğun nümunəsinin olmasından əmin olmaq üçün Qrupun müxtəlif portfellerində qeyri-xətlilik və assimetriyaları təhlil etmişdir.

Yoxlama

Qrup mütəmadi olaraq qiymətləndirmələr və faktiki kredit zərərləri arasında mümkün fərqləri azaltmaq üçün öz metodologiyası və fərziyyələrini nəzərdən keçirir. Belə təhlil ən azı ildə bir dəfə həyata keçirilir. EOKZ ölçü metodologiyası üzrə yoxlamanın nəticələri Qrup rəhbərliyinə çatdırılır və model və fərziyyələrin tənzimlənməsi üçün növbəti addımlar səlahiyyətli şəxslər arasında müzakirələrdən sonra müəyyənləşdirilir.

Girov və digər kredit təminatları

Kredit riski, həmçinin, əmlak üzrə ipoteka faizi, aktiv və qiymətli kağızların girovu formasında təminat və depozitlər, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən verilmiş zəmanətlər daxil olmaqla digər təminat növlərinin əldə olunması, nəzarəti və monitorinqi vasitəsilə qiymətləndirilir və idarə edilir.

Kredit riskinin qiymətləndirilməsində girovun əsas amil olmasına baxmayaraq, Qrupun kredit siyasəti kreditləri müştərilərin yalnız təklif etdiyi girova deyil, onların ödəniş qabiliyyətinə əsasən müəyyən etməkdən ibarətdir. Girov kreditin qaytarılması üçün ikinci ödəniş mənbəyi hesab edilir. Kreditlər nadir hallarda müştərinin maliyyə vəziyyətindən, yaxud kredit məhsulunun növündən və ya həcmindən asılı olaraq təminatlı ola bilər. Qrup risk portfelinin təminatlı kreditləri üzrə müxtəlif limitlər müəyyən etmişdir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun qəbul etdiyi əsas girov növləri aşağıdakılardır:

- Kommersiya əmlakı;
- Yaşayış binaları;
- Korporativ kapital aktivləri;
- Korporativ likvid aktivlər;
- Nəqliyyat vasitələri;
- Müddətli depozitlər;
- Digər, o cümlədən qiymətli metallar.

Qrupda qəbul edilmiş bütün girov növləri üzrə dəqiq qiymətləndirmə, sənədləşdirmə və müvafiq halda, qeydiyyat prosedurları mövcuddur. Kreditlərin girova nisbəti İcraedici Şura tərəfindən təsdiqlənir və Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən nəzarət edilir. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə kredit-təminat nisbəti üzrə limitlər aşağıdakılardır:

Girovun növü	Kredit məbləğinin girovun likvid dəyərinə nisbəti
Daşınmaz əmlak	80%-dək
Maşın, avadanlıqlar	50%-dək
Avtomobillər, nəqliyyat	70%-dək

Bank əlavə təminat kimi fiziki şəxslərin zəmanətlərini qəbul edə bilər.

Təminatla bağlı təlimatlara dair hər hansı istisna İcraedici Şura tərəfindən təsdiqlənməlidir.

Monitoring Qrupu monitoring prosesləri üzrə planın hazırlanması, onun yerinə yetirilməsi və monitoring nəticələrinin qənaətbəxş olmadığı təqdirdə müvafiq tərəflərin məlumatlandırılması və tədbirlər planı ilə bağlı tövsiyələrin verilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Monitoring Qrupu müəyyən edilmiş məbləğdən yuxarı olan bütün əməliyyatların monitoringini aparır və bu məbləğdən aşağı olan əməliyyatları seçmə üsulu ilə yoxlayır. Müəyyən edilmiş məbləğdən yuxarı olan bütün əməliyyatlar üzrə monitoring ilk olaraq kreditin ödənilməsi aydan əvvəl və ya ən azı bir ay müddətində aparılır. Müvafiq olaraq, monitoring cədvəlinə uyğun olaraq risklərə nəzarət olunur.

Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Statistika Qrupu qarşı tərəflərlə bağlı kredit riskləri üzrə bütün məsələlər, o cümlədən bütün limitlərə uyğunluq, risk cəmləşmələri, portfel tendensiyaları, vaxtı keçmiş kreditlər və öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə bağlı statistika, kredit zərəri üzrə ehtiyatlar və girov statistikasına barədə məlumatların toplanması və təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Müntəzəm aylıq hesabatlardan başqa, həmin departament seçilmiş kredit prosedurlarına riayət edilməsi haqqında hesabatlar tərtib edir.

Əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlər

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı “əlaqəli tərəflər” kateqoriyası ilə bağlı dəqiq anlayışlar müəyyən etmişdir. Bu kateqoriyaya əsasən səhmdarların və ya fiziki şəxslərin və yaxud onların yaxın ailə üzvlərinin mülkiyyətində/nəzarətində olan hüquqi şəxslər daxildir. Buraya, həmçinin, Qrupda baş rəhbərlik/səlahiyyətli vəzifələrdə çalışan fiziki şəxslər daxildir. Fiziki şəxs olan əlaqəli tərəfə verilən ən böyük kreditlər Qrupun konsolidasiya edilmiş kapitalının 3%-dən artıq ola bilməz. Müvafiq hüquqi şəxslər üzrə isə bu limit 10% təşkil edir. Əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlər üzrə risklər üçün ümumi limit 20%-dir. Qiymətləndirmə və digər şərtlər tərəflərin müstəqilliyi prinsipi əsasında müəyyən edilməlidir.

Kredit zərəri üzrə ehtiyat – ehtiyatın yaradılması siyasəti

Qrup kredit zərəri üzrə ehtiyat yaradır ki, buraya da risklə üzləşməsindən yaranan təxmini zərərlər daxildir.

MHBS-ə uyğun hesabatların hazırlanması məqsədilə Qrup 9 sayılı BMUS-a uyğun metodologiyadan istifadə edir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kredit riskinə maksimum məruzqalma

Qrupun balans üzrə məruz qaldığı kredit riskinin maksimum səviyyəsi, adətən, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir.

Balansdankənar maddələr, xüsusilə akkreditivlər və zəmanətlər üzrə kredit riskinin maksimum səviyyəsi öhdəliyin ümumi məbləğini əks etdirir. Qrupun balansdankənar maddələr üzrə kredit riski 30 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısının müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Qrup şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi, riskə nəzarət limitlərindən istifadə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Valyuta riski

Qrup yerli/xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə təsiri ilə əlaqədar valyuta riskinə məruz qalır. Valyuta riski valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin Qrupun mənfəətinə və ya maliyyə alətləri portfelinin dəyərinə təsir göstərdiyi zaman yaranan riskdir.

Xarici valyuta riski ilə əlaqədar Qrupun risk siyasətinin əsas elementi hər hansı valyuta üzrə ticarət əməliyyatlarının aparılması üçün planlaşdırılmış cəhdin olmamasıdır. Nadir hallarda açıq valyuta mövqeləri yalnız biznes fəaliyyətinin təbii nəticəsi kimi ortaya çıxır. Qrup aktiv və öhdəliklərini valyutalar üzrə uyğunlaşdırmaq üçün bütün səylərdən istifadə edir.

Bankın məruz qaldığı xarici valyuta riski, həmçinin, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının normativ tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.

Xarici valyuta riski Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən tənzimlənir. Bu departamentin hazırladığı gündəlik hesabatlara Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən baxılır və nəzarət edilir. Hesabat dövrünün sonunda Qrupun məruz qaldığı xarici valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	31 dekabr 2023-cü il				
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Forvard müqavilələri	SWAP müqavilələri	Xalis mövqe
AZN	1,222,497	(1,121,232)	-	(60,084)	41,181
ABŞ dolları	181,863	(257,677)	-	51,000	(24,814)
Avro	64,621	(75,957)	-	9,121	(2,215)
Digər	2,393	(2,068)	-	-	325
Cəmi	1,471,374	(1,456,934)	-	37	14,477

	31 dekabr 2022-ci il				
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Forvard müqavilələri	SWAP müqavilələri	Xalis mövqe
AZN	986,181	(943,043)	-	(58,500)	(15,362)
ABŞ dolları	184,334	(236,903)	-	51,000	(1,569)
Avro	77,560	(86,991)	-	9,057	(374)
Digər	8,687	(2,683)	-	-	6,004
Cəmi	1,256,762	(1,269,620)	-	1,557	(11,301)

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Yuxarıdakı cədvələ yalnız pul aktivləri və öhdəlikləri daxildir. Qrup hesab edir ki, səhmlər üzrə investisiyalar və qeyri-monetar aktivlər əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına gətirib çıxarmır.

Qrup xarici valyuta ilə kreditlər və avansların vermişdir. Borcalanın gəlir axınından və xərc strukturundan asılı olaraq, kredit və avansların verildiyi xarici valyutaların dəyərinin Azərbaycan Manatına qarşı artması borcalanın ödəniş qabiliyyətinə mənfi təsir göstərə bilər və bu səbəbdən gələcəkdə kreditlər üzrə mümkün zərərlərin artması ilə nəticələnmə bilər.

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtiylə, mənfəət və zərərin hesabat dövrünün sonunda tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərə qarşı həssaslığı aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2023- cü il	31 dekabr 2022- ci il
ABŞ dollarının 50% güclənməsi (2022: 50%)	(9,926)	(628)
ABŞ dollarının 50% zəifləməsi (2022: 50%)	9,926	628
Avronun 50% güclənməsi (2022: 50%)	(886)	(150)
Avronun 50% zəifləməsi (2022: 50%)	886	150
Digər valyutanın 50% güclənməsi (2022: 50%)	130	2,402
Digər valyutanın 50% zəifləməsi (2022: 50%)	(130)	(2,402)

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Qrupun mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitalla hər hansı təsiri yoxdur.

Risk, yalnız Qrupun müvafiq müəssisəsinin əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanır.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə bazar faiz dərəcələrində dəyişikliklər nəticəsində dəyişəcəyi riskidir. Qrup, bazar faiz dərəcələrinin səviyyələrində dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin axını təsirinə məruz qalır. Faiz marjaları bu cür dəyişikliklərin nəticəsində yüksələ bilər, lakin, eyni zamanda, gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdikdə azala yaxud itkilərə gətirib çıxara bilər.

Faiz dərəcələri arasında fərqlərin təhlili

Faiz dərəcəsi riski, əsasən, faiz dərəcələri arasında fərqlərə nəzarət etməklə tənzimlənir. Aşağıdakı cədvəldə əsas maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələri arasında fərqlər təqdim olunur:

	1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	1 ildən çox	Faiz gətirməyən	Qalıq məbləği
31 dekabr 2023-cü il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	60,519	89,434	-	-	137,012	286,965
Digər bankardan alınacaq vəsaitlər	-	568	1,284	3,264	19,013	24,129
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	45,071	233,946	266,259	436,226	11,490	992,992
İnvestisiya qiymətli kağızları	765	53,061	5,148	15,923	1,108	76,005
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	91,283	91,283
Cəmi maliyyə aktivləri	106,355	377,009	274,158	455,413	259,906	1,471,374
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(2,450)	(8,500)	-	-	(10,236)	(21,186)
Müştəri hesabları	(334,974)	(247,736)	(289,357)	(103,574)	(259,596)	(1,235,237)
Müddətli borc vəsaitləri	(1,076)	(4,774)	(10,445)	(73,964)	(2,093)	(92,352)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	(16,226)	(44,424)	(598)	(61,248)
İcarə öhdəliyi	(161)	(811)	(1,014)	(8,151)	-	(10,137)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	(36,774)	(36,774)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(338,661)	(261,821)	(317,042)	(230,113)	(309,297)	(1,456,934)
	(232,306)	115,188	(44,351)	225,300	(49,391)	14,440

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	1 ildən çox	Faiz gətirməyən	Qalıq məbləği
31 dekabr 2022-ci il						
AKTİVLƏR						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	132,632	-	-	-	122,319	254,951
Digər bankardan alınacaq vəsaitlər	1,172	-	-	3,288	15,060	19,520
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	39,323	186,957	227,624	378,595	12,615	845,114
İnvestisiya qiymətli kağızları	2,584	3,621	3,073	63,367	1,033	73,678
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	63,499	63,499
Cəmi maliyyə aktivləri	175,711	190,578	230,697	445,250	214,526	1,256,762
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(17,500)	(18,206)	(15,000)	-	(25,596)	(76,302)
Müştəri hesabları	(219,515)	(234,367)	(248,549)	(45,654)	(261,107)	(1,009,192)
Müddətli borc vəsaitləri	(1,202)	(2,706)	(8,870)	(79,960)	(2,952)	(95,690)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	(15,982)	(39,132)	(684)	(55,798)
İcarə öhdəliyi	(143)	(719)	(888)	(6,521)	0	(8,271)
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	-	-	(24,367)	(24,367)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(238,360)	(255,998)	(289,289)	(171,267)	(314,706)	(1,269,620)
	(62,649)	(65,420)	(58,592)	273,983	(100,180)	(12,858)

Qrup bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin, faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Hazırda Qrup mümkün hallarda özünün ödəmə tarixi və/və ya yenidən qiymətləndirmə mövqeyini müqayisə etməklə faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Bundan başqa, müvafiq hallarda öz aktivlərini yenidən qiymətləndirmək məqsədilə Qrupun aylıq faiz hədlərinə davamlı olaraq baxılır. Əməliyyat prosedurlarında məqbul faiz dərəcəsi həddi minimum 10% müəyyən edilir. Risklərin idarə edilməsi Departamenti daim bu həddin saxlanmasına nəzarət edir. Risklərin idarə edilməsi Komitəsi, həmçinin, faiz dərəcəsinin hərəkəti barədə hesabat və proqnozların hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır. Hazırda Qrupun müqayisə siyasəti və yüksək faiz dərəcəsi hədləri vasitəsilə potensial faiz dərəcəsi riskinin əhəmiyyətli olmadığı hesab edilir.

Risklərin idarə edilməsi Komitəsi və Aktiv və Passivlərin idarə edilməsi Komitəsi (“APIK”) Qrupun aktiv və öhdəliklər strukturunun idarə edilməsi və optimallaşdırılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Bu, likvidlik, xarici valyuta və faiz dərəcəsi riskləri daxil olmaqla, müxtəlif bazar risklərini əhatə edən risklərin idarə edilməsi prosesinin tərkib hissəsidir. Risklərin idarə edilməsi Komitəsinin funksiyalarına qeyd olunan risklərlə bağlı strategiyaların, siyasətin və limitlərin təsdiqlənməsi üçün tövsiyələrin hazırlanması daxildir. Risklərin idarə edilməsi Komitəsi bu risk sahələrinə dair vaxtında və düzgün məlumatların və hesabatların təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Risklərin idarə edilməsi Komitəsi qiymətləndirmə siyasətinin və maliyyələşdirmə strategiyalarının müəyyənləşdirilməsinə yardım göstərir. Bundan əlavə, Risklərin idarə edilməsi Komitəsi Qrupun digər riskləri idarəetmə və nəzarət bölmələri ilə yanaşı, Xəzinedarlıq və digər müvafiq bölmələrin Risklərin idarə edilməsi Komitəsi, İcraedici Şura və Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş parametrlərə uyğun fəaliyyət göstərməsini təmin etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrup maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Aşağıdakı cədvəl rəhbərliyin təhlil etdiyi hesabatlara əsasən formalaşmış faiz dərəcələrini təqdim edir:

	31 dekabr 2023-cü il				31 dekabr 2022-ci il			
	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər	ABŞ dolları	AZN	Avro	Digər
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4.9	6.7	3.8	-	3.5	5.7	1.9	-
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	1.0	-	-	6.3	0.5	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	6.0	22.0	7.0	-	5.5	21.4	5.2	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	4.8	7.9	-	-	4.7	8.4	1.8	-
Öhdəliklər								
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	8.9	-	-	-	6.3	-	-
Müştəri hesabları	2.1	7.6	-	-	2.2	8.1	0.1	-
Müddətli borc vəsaitləri	-	2.9	-	-	-	2.3	-	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	6.9	11.5	-	-	8.1	9.0	-	-
İcarə öhdəliyi	-	7.5	-	-	-	7.5	-	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən “-” işarəsi Qrupun müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

Coğrafi risk konsentrasiyası

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	251,194	2,511	33,260	286,965
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	22,641	1,488	24,129
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	984,516	577	7,899	992,992
İnvestisiya qiymətli kağızları	73,442	2,563	-	76,005
Digər maliyyə aktivləri	91,283	-	-	91,283
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	1,400,435	28,292	42,647	1,471,374
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	(11,152)	-	(10,034)	(21,186)
Müştəri hesabları	(1,123,251)	(66,014)	(45,972)	(1,235,237)
Müddətli borclar	92,352	-	-	92,352
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(61,248)	-	-	(61,248)
İcarə öhdəliyi	(10,137)	-	-	(10,137)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(36,774)	-	-	(36,774)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(1,150,210)	(66,014)	(56,006)	(1,272,230)
XALIS MÖVQE	250,225	(37,722)	(13,359)	199,144
KREDİTLƏRLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR	324,223	-	-	324,223

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər ümumiyyətlə qarşı tərəfin yerləşdiyi ölkəyə əsaslanır. Azərbaycan Respublikası ilə həmkarlar ittifaqı tərəfdaşlarının Azərbaycan Respublikasına qarşı olan təəflər arasında əslində qeyri-adi tərəfdaşları olan Azərbaycan Respublikası ilə müqayisədə "Azərbaycan Respublikası" başlığı yerləşdirilib. Əldəki nağd pul və binalar fiziki olaraq saxlanılan ölkəyə əsasən ayrılmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	169,603	84,462	886	254,951
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	1,172	18,279	69	19,520
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	843,917	294	903	845,114
İnvestisiya qiymətli kağızları	67,618	6,060	-	73,678
Digər maliyyə aktivləri	63,499	-	-	63,499
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	1,145,809	109,095	1,858	1,256,762
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ:				
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	(50,772)	(25,530)	-	(76,302)
Müştəri hesabları	(902,089)	(84,527)	(22,576)	(1,009,192)
Müddətli borclar	(95,690)	-	-	(95,690)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(55,798)	-	-	(55,798)
İcarə öhdəliyi	(8,271)	-	-	(8,271)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(24,367)	-	-	(24,367)
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	(1,136,987)	(110,057)	(22,576)	(1,269,620)
XALIS MÖVQE	8,822	(962)	(20,718)	(12,858)
KREDİTLƏRLƏ BAĞLI ÖHDƏLİKLƏR	236,965	-	-	236,965

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində Qrupun çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Bu, depozitlərin geri çəkilməsi və maliyyə alətləri ilə əlaqəli digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün yetərli vəsaitin mövcudluğundan bəhs edir. Likvidlik riski, aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri üst-üstə düşmədikdə mövcud olur. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət edilən uyğunsuzluğu maliyyə institutlarının rəhbərliyi üçün əsasdır.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Qrup aktiv və öhdəliklərin idarə edilməsi prosesi çərçivəsində müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə ehtimal olunan gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə gündəlik olaraq nəzarət edir. Qrup, həmçinin Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının müəyyən etdiyi minimal likvidlik tələblərinə riayət etməlidir. Həmin əmsal yüksək likvidlik dərəcəsinə malik aktivlərin tələb edildikdə ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanır.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı minimum likvidlik səviyyəsini müəyyən etmişdir. Likvidlik mövqeyi ARMB-nin müəyyən etdiyi minimum 30% likvidlik əmsalı əsasında ilk növbədə Bank tərəfindən müstəqil əsasda qiymətləndirilir və idarə olunur. 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur.

	2023 (%) Auditi aparılmamış	2022 (%) Auditi aparılmamış
Ani likvidlik əmsalı (bir gün ərzində alına və ya satıla bilən aktivlər/tələb əsasında ödəniləcək öhdəliklər)	45.26	40.49

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Qrupun likvidlik siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımı likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Qrupun strateji məqsədlərinə uyğun maliyyə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və beləliklə, Qrupun ölkədaxili və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidlik dərəcəsinə malik və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının vaxt çərçivələrində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması;
- Likvidlik əmsallarının yerli qanunvericilik tələblərinə uyğunluğunun gündəlik monitorinqi; və
- Aktiv və öhdəliklər strukturunun vaxt çərçivələri üzrə daimi monitorinqi.

Qrupun Xəzinədarlıq Departamentinin vəzifələri aşağıdakılardır:

- Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının likvidlik tələblərinə, həmçinin, xarici maliyyələşdirmə mənbələri ilə sazişlərdəki xüsusi likvidlik şərtlərinə əmələtmə;
- Rəhbərliyə gündəlik hesabatlar, o cümlədən əsas valyutalarda (AZN, ABŞ dolları, Avro) pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozların səviyyəsi, pul vəsaitlərinin mövqeləri, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdakı dəyişikliklər haqqında rəhbərliyə hesabatların hazırlanması;
- Likvid aktivlərin səviyyəsi üzrə daimi nəzarət/monitorinq;
- Depozit və digər öhdəliklərin konsentrasiyası üzrə monitorinq; və
- Gərgin vəziyyətlərdə likvidliyin təmin edilməsi üçün pul vəsaitlərinin ani artımı üzrə planın tərtib edilməsi.

İcraedici Şura, İcraiyə Komitəsi, RİK, APIK, Audit Komitəsi (“AK”), Daxili Audit Departamenti və Kredit Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən yaradılır, təyin olunur və bilavasitə ona hesabat verir.

Risqlərin İdarə Edilməsi Komitəsi, Qrupun likvidlik mövqeyinin Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən düzgün şəkildə idarə olunmasını təmin edir. APIK Bankın strateji planı və digər daxili siyasətləri nəzərə alınmaqla likvidlik riskinin, valyuta riskinin və faiz dərəcəsi riskinin müvafiq səviyyədə saxlanmasına cavabdehdir. Bu fəaliyyət üzrə nəzarətə görə Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti məsuliyyət daşıyır. Likvidlik mövqeləri və onların idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar İcraedici Şura tərəfindən qəbul olunur. Maliyyələşdirmə Planları Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2023-cü il tarixində öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış pul vəsaitlərini, o cümlədən ümumi kredit öhdəliklərini və maliyyə zəmanətlərini əks etdirir. Bu cür diskontlaşdırılmamış pul vəsaitləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlər diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinə əsaslanır.

Ödəniləcək məbləğ sabit olmadıqda, açılan məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə əsasən müəyyən edilir. Xarici valyuta ödənişləri hesabat dövrünün sonunda qüvvədə olan müvafiq məzənnədən istifadə etməklə çevrilir.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023-cü il tarixində maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(12,686)	(8,501)	-	-	-	-	(21,187)
Müştəri hesabları	(587,190)	(274,076)	(304,220)	(111,931)	-	-	(1,277,417)
Müddətli borclar	(3,376)	(5,877)	(11,674)	(29,846)	(65,297)	-	(116,070)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(1,008)	(2,049)	(18,067)	(54,724)	-	-	(75,848)
İcarə öhdəliyi	(222)	(1,102)	(1,342)	(7,866)	(2,052)	-	(12,584)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(36,774)	-	-	-	-	-	(36,774)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(641,256)	(291,605)	(335,303)	(204,367)	(67,349)	-	(1,539,880)
Kreditlə bağlı öhdəliklər	324,223	-	-	-	-	-	323,223
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanmış törəmə alətlərin təsiri							
- Daxil olan	-	154	26,030	32,585	-	-	58,769
- İstifadə edilən	388	888	25,426	32,787	-	-	59,489
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanmış törəmə alətlərin xalis təsiri	(388)	(734)	604	(202)	-	-	(720)

31 dekabr 2022-ci il tarixində maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Öhdəliklər							
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(43,307)	(18,950)	(15,270)	-	-	-	(77,527)
Müştəri hesabları	(478,193)	(254,680)	(258,618)	(48,822)	-	-	(1,040,313)
Müddətli borclar	(4,389)	(3,883)	(10,179)	(30,896)	(66,302)	-	(115,649)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(1,021)	(1,687)	(17,409)	(35,710)	(14,632)	-	(70,459)
İcarə öhdəliyi	(187)	(956)	(1,160)	(5,834)	(2,011)	-	(10,148)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(24,367)	-	-	-	-	-	(24,367)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(551,464)	(280,156)	(302,636)	(121,262)	(82,945)	-	(1,338,463)
Kreditlə bağlı öhdəliklər	236,965	-	-	-	-	-	236,965
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanmış törəmə alətlərin təsiri							
- Daxil olan	10,651	25,613	-	27,071	-	-	63,335
- İstifadə edilən	7,585	25,925	842	26,898	-	-	61,250
Risqlərin idarə edilməsi üçün saxlanmış törəmə alətlərin xalis təsiri	3,066	(312)	(842)	173	-	-	2,085

Yuxarıda göstərilmiş cədvəldə müştəri hesabları müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə göstərilmişdir. Lakin Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinə əsasən fiziki şəxslər öz depozitləri üzrə hesablanmış faizlərə hüquqlarını itirdikləri halda, həmin depozitləri ödəmə müddətindən əvvəl geri götürə bilərlər.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixində gözlənilən ödəniş müddətləri üzrə Qrupun maliyyə aktivi və öhdəliklərinin likvidlik vəziyyətinin təhlili göstərilmişdir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	1 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	197,531	89,434	-	-	-	286,965
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	12,904	2,959	8,210	56	24,129
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	56,561	233,946	266,259	436,226	-	992,992
İnvestisiya qiymətli kağızları	76	53,892	5,185	15,923	929	76,005
Digər maliyyə aktivləri	91,283	-	-	-	-	91,283
Cəmi maliyyə aktivləri	345,451	390,176	274,403	460,359	985	1,471,374
Öhdəliklər						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(12,686)	(8,500)	-	-	-	(21,186)
Müştəri hesabları	(582,359)	(255,214)	(293,203)	(104,461)	-	(1,235,237)
Müddətli borclar	(3,169)	(4,774)	(10,445)	(73,964)	-	(92,352)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(598)	-	(16,226)	(44,424)	-	(61,248)
İcarə öhdəliyi	(161)	(811)	(1,014)	(8,151)	-	(10,137)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(36,774)	-	-	-	-	(36,774)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(635,747)	(269,299)	(320,888)	(231,000)	-	(1,456,934)
Törəmə alətlərin təsiri						
- Daxil olan	-	154	26,736	35,415,	-	62,305
- İstifadə edilən	388	888	27,340	35,213	-	63,829
Törəmə alətlərin xalis təsiri	(388)	(734)	(604)	202	-	(1,524)
Xalis likvidlik boşluğu						
31 dekabr 2023-cü il üzrə	(290,684)	120,143	(47,089)	229,561	985	12,916
Məcmu likvidlik boşluğu						
31 dekabr 2023-cü il üzrə	(290,684)	(170,541)	(217,630)	11,931	12,916	

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 31 dekabr 2022-ci il tarixində gözlənilən ödəniş müddətləri üzrə Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik vəziyyətinin təhlili göstərilmişdir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	1 ildən artıq	Müəyyən edilməmiş	Cəmi
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	254,951	-	-	-	-	254,951
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	1,223	11,713	-	6,459	125	19,520
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	51,940	186,957	227,624	378,593	-	845,114
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,899	4,355	3,130	63,367	927	73,678
Digər maliyyə aktivləri	63,499	-	-	-	-	63,499
Cəmi maliyyə aktivləri	373,512	203,025	230,754	448,419	1,052	1,256,762
Öhdəliklər						
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər	(43,097)	(18,205)	(15,000)	-	-	(76,302)
Müştəri hesabları	(470,723)	(240,756)	(251,191)	(46,522)	-	(1,009,192)
Müddətli borclar	(4,156)	(2,704)	(8,870)	(79,960)	-	(95,690)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(684)	-	(15,982)	(39,132)	-	(55,798)
İcarə öhdəliyi	(143)	(719)	(888)	(6,521)	-	(8,271)
Digər maliyyə öhdəlikləri	(24,367)	-	-	-	-	(24,367)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(543,170)	(262,384)	(291,931)	(172,135)	-	(1,269,620)
Törəmə alətlərin təsiri						
- Daxil olan	10,651	25,613	-	27,071	-	63,335
- İstifadə edilən	7,585	25,925	842	26,898	-	61,250
Törəmə alətlərin xalis təsiri	3,066	(312)	(842)	173	-	2,085
Xalis likvidlik boşluğu						
31 dekabr 2022-ci il üzrə	(166,592)	(59,671)	(62,019)	276,457	1,052	(10,773)
Məcmu likvidlik boşluğu						
31 dekabr 2022-ci il üzrə	(166,592)	(226,263)	(288,282)	(11,825)	(10,773)	

Qrupun rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Qrupun idarə olunması üçün əsas amillərdir. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin, eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı Qrupun likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının əksəriyyətinin tələb üzrə ödənilməli olduğuna baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Qrupun keçmiş təcrübəsi bu cür vəsaitlərin Qrupun fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaratdığını göstərir.

Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2023-cü il tarixinə 512,236 min manat (31 dekabr 2022-ci il: 435,268 min AZN) məbləğində cari hesabların ödəmə müddətləri cədvəlində “tələb edilənədək” kateqoriyasına aid edilməsinə baxmayaraq, bu vəsaitlərin hamısının bir ay ərzində çıxarılmayacağı aydındır. Keçmiş təcrübə göstərir ki, cari hesab qalıqları son on il ərzində 29%-dən çox azalmamışdır.

Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri üzrə ödəniş tələblərini təmin etmək üçün likvidlik tələbləri müvafiq öhdəliklərin məbləğindən çox aşağıdır. Çünki, Qrup adətən üçüncü şəxslərlə müqavilələrə əsasən müştərinin ödənişləri gecikdirməsini proqnozlaşdırmır. Kreditlərin verilməsi üçün müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin ümumi qalığı məbləği gələcəkdə ödənilməsi tələb olunan nağd vəsaitləri mütləq şəkildə əks etdirmir. Belə ki, bu cür öhdəliklərin əksər hissəsinin müddəti bitə və ya onların ödəmə müddətlərinin başa çatmasından əvvəl ləğv oluna bilər.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Əməliyyat riski

Qrup əməliyyat riskinə məruz qalır. Əməliyyat riski kredit, bazar və likvidlik riskləri istisna olmaqla, birbaşa və ya dolayısı ilə qeyri-adekvat və ya düzgün fəaliyyəti olmayan daxili proseslərin, işçilər və ya sistemlərin, yaxud kənar amillərin səbəb olduğu zərər riskidir. Qeyri-adekvat və ya düzgün təşkil edilməmiş biznes prosesləri, idarəetmə nöqsanları, texnoloji qüsurlar, nöqsanlara nəzarət strukturu, işçilərin nöqsanları, fırıldaqçılıq və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarına riayət edilməməsi müəssisəyə zərər yetirə bilər.

Əməliyyat risklərinin idarə edilməsində Qrupun məqsədi, fəaliyyətin ümumi effektivliyi və xərclərin səmərəliliyi ilə maliyyə itkilərindən yayınmaq və Qrupun nüfuzuna dəyər biləcək zərərin qarşısını almaqdır.

Əməliyyat riski əməliyyatı aparan bölmədə yaranır və əməliyyat riskləri ilə bağlı qərarların qəbul edilməsinə görə hər bir biznes vahidi məsuliyyət daşıyır. Bu məsuliyyət dairəsinə Qrupun ümumi daxili nəzarət sistemi çərçivəsində ümumi standartların işlənilib hazırlanması daxildir. Qrupun daxili nəzarət sistemi üzrə yanaşması aşağıdakıları əhatə edir:

- müvafiq vəzifə bölgüsü üzrə tələblər, o cümlədən maraqların ziddiyyətinə yol verilməməsi, əməliyyatın müstəqil şəkildə təsdiqlənməsi və sistemdən istifadə hüquqlarının dəqiq təsviri;
- əməliyyatların üzləşdirilməsi və monitorinqi tələbləri;
- tənzimləyici və digər hüquqi tələblərə uyğunluq;
- nəzarət qaydaları, prosedur və təlimatların sənədləşdirilməsi, biznes və risklərin idarə edilməsi sahələri üzrə təsdiqlənməsi;
- effektiv daxili audit funksiyası daxil olmaqla, nəzarət qaydalarına, prosedurlara və təlimatlara riayət edilməsi üzrə daimi nəzarət və monitorinq;
- mövcud və ehtimal olunan əməliyyat risklərinin davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- müəyyən edilmiş risklərlə bağlı qərar qəbul edərkən nəzarət qaydaları və prosedurlarının davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- gözlənilməz hallar üzrə planların tərtib edilməsi;
- İT təhlükəsizlik məsələlərinin davamlı şəkildə qiymətləndirilməsi;
- əməliyyat səhvləri və itkiləri haqqında hesabatın təqdim edilməsi və təklif olunmuş bərpa tədbirləri ilə bağlı tələblər;
- müvafiq personalın işə götürülməsi, təlim və ixtisaslandırma;
- Qrupun outsorsinq (kənar resursların cəlb edilməsi) siyasətinə uyğunluğun təmin olunması;
- etik normalar və davranış qaydaları; və
- risklərin azaldılması, o cümlədən sığorta ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Qrupun əməliyyat risklərinin idarə edilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində monitorinqin aparılması, hesabatların hazırlanması və tövsiyələrin verilməsinə görə Risklərin İdarə Edilməsi Departamentinin Əməliyyat Riskləri Qrupu və Daxili Audit Departamenti məsuliyyət daşıyır.

30. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ TƏƏHHÜDLƏR

Məhkəmə prosesləri – Qrup vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzləşir. Rəhbərlik düşünür ki, heç bir hesablanmamış əhəmiyyətli itkilər yaranmayacaq və bu səbəbdən də hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

Vergi – Azərbaycanın vergiqoyma sistemi qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərin baş verməsi ilə səciyələndirir. Vergi qanunvericiliyin birmənalı olmayan müddəalarının rəsmi şərhləri və tətbiq qaydaları ictimaiyyətə açıqlanmır və əksər hallarda aydın deyil, ziddiyyətlidir və müxtəlif formalarda təfsir olunur. Vergilər sərt cərimələr və faizlər tətbiq edən müxtəlif səviyyəli orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır, lakin müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər.

Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirləri gördüyünü hesab edir. Bununla belə, müvafiq səlahiyyətli orqanların şərhləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərhlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər – Bu alətlərin əsas məqsədi tələb olunduğu halda müştərilərə vəsaitlərin ayrılmasını təmin etməkdən ibarətdir. Müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi halda Qrupun ödənişləri edəcəyinə dair ləğvedilməz təminat qismində çıxış edən zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri, kreditlərin nəzərdə tutduğu eyni kredit riskini daşıyır. Qrupun müştəri adından yazılı öhdəliyi xarakterini daşıyan və üçüncü tərəfə Qrupa qarşı xüsusi şərt və müddəalar əsasında müəyyən edilmiş məbləğdə barat vekselinə təqdim etmək hüququ verən sənədli və kommersiya akkreditivləri aid olduqları mal daşımaları və ya pul depozitləri müqabilində girov götürülür və buna görə də birbaşa borcalma halı ilə müqayisədə daha az risk daşıyır.

Kreditlərin ayrılması ilə bağlı öhdəliklər belə vəsaitlərin kredit, zəmanət yaxud da akkreditiv formasında təqdim olunması üzrə təsdiq edilmiş ayırmaların istifadə olunmamış hissələrindən ibarətdir. Kreditlərin ayrılması ilə bağlı öhdəliklər üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup cəmi istifadə edilməmiş öhdəlik məbləğlərinə bərabər olan potensial itkilər riski ilə üzləşir. Lakin, itki məbləğinin cəmi istifadə edilməmiş öhdəlik məbləğindən az olacağı ehtimal edilir, ona görə ki, kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı cavab verə bilməsindən asılı olaraq şərtidir. Daha uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli öhdəliklərlə müqayisədə daha yüksək kredit riski daşdığından Qrup kredit ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi müddətlərini nəzərdə saxlayır.

Kreditlə bağlı yerinə yetirilməmiş öhdəliklər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	294,154	224,147
Zəmanət məktubları	30,069	12,818
	324,223	236,965
Çıxılsın: Kreditlə bağlı öhdəlik üzrə ehtimal olunan kredit zərəri	(1,611)	(1,131)
Cəmi kreditlə bağlı öhdəliklər	322,612	235,834

İstifadə edilməmiş kredit xətləri, akkreditivlər və zəmanətlərin müqavilə üzrə qalıq məbləğlərinin cəmi mütləq olaraq gələcək nağd ödəniş tələblərini nəzərdə tutmur, çünki, bu maliyyə alətləri üzrə müddət vəsait ayrılmadan başa çata, yaxud da ləğv edilə bilər. Kreditlə bağlı öhdəliklər aşağıdakı valyutalarla ifadə edilir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Azərbaycan manatı	313,877	229,921
ABŞ dolları	7,768	6,635
Avro	930	299
Rubl	37	110
Cəmi	322,612	236,965

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə bütün zəmanət məktubları və oxşar əlaqəli öhdəliklər 1-ci mərhələdədir.

Öhdəlik və təəhhüdlərlə bağlı likvidlik və valyuta təhlili 29 saylı Qeyddə açıqlanır. Əlaqəli tərəflərin qalıqları barədə məlumat 32 saylı Qeyddə açıqlanır.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

MHBS Mühasibatlıq Standartlarına əsasən ədalətli dəyər, qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyat çərçivəsində aktivin satışından alınan və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilən qiymət kimi müəyyən olunur.

Ədalətli dəyərin iyerarxiyası

Qrup ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- **1-ci səviyyə:** fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (nizamlanmamış).
- **2-ci səviyyə:** birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə üsulları.
- **3-cü səviyyə:** ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə ədalətli dəyərində ölçülən maliyyə alətlərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir. Məbləğlər konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan dəyərlərə əsaslanır:

	<u>31 dekabr</u> <u>2023-cü il</u>	<u>31 dekabr</u> <u>2022-ci il</u>
2-ci Səviyyədə investisiya qiymətli kağızları	60,253	54,429
3-cü Səviyyədə investisiya qiymətli kağızları	15,752	19,249
	<u>76,005</u>	<u>73,678</u>

Qrupun dövrü olaraq ədalətli dəyərlə ölçülməyən (lakin, ədalətli dəyər açıqlamalarının tələb olunduğu) maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri)

Direktorlar hesab edirlər ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınan maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin balans dəyərləri təxmini olaraq onların ədalətli dəyərlərini əks etdirir.

32. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı) (Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə bağlı qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il			31 dekabr 2022-ci il		
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların məbləği (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2023: illik 4% - 27.6%; 2022: illik 4% - 28%.)	499	42	503	396	115	216
Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(6)	-	(27)	(3)	-	(2)
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	650	-	-	650
Cari/hesablaşma hesabları	571	831	382	447	228	606
Müddətli depozitlər (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2023: illik 2.5% - 11%, 2022: illik 2% - 11.5%)	834	-	-	790	402	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızları (müqavilə üzrə faiz dərəcəsi: 2023: illik 11.5% 2022: illik 8%)	730	6,230	-	-	11,900	-

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə rəhbərliyin əsas üzvlərinə verilmiş kreditlər üçün qoyulmuş girovların ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 2,105 min AZN və 596 min AZN olmuşdur.

31 dekabr 2023 və 2022-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar üzrə gəlir və xərclər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2023-cü il			31 dekabr 2022-ci il		
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər
Faiz gəliri	49	-	24	34	7	29
Faiz xərci	(82)	(50)	(18)	(83)	(44)	(6)
Ehtimal olunan kredit zərərləri	(9)	-	(29)	(43)	-	(12)
Haqq və komissiya gəlirləri	7	11	86	6	13	78
Digər əməliyyat gəlirləri, xalis	30	121	57	23	141	21
İnzibati və digər xərclər	(3,340)	(2,304)	-	(3,250)	(1,800)	-

31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il ərzində rəhbərliyin əsas üzvlərinə əmək haqqı və mükafat ödənişləri 3,239 min AZN olmuşdur (31 dekabr 2022-ci il: 3,020 min AZN).

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə digər hüquq və öhdəliklər aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2023-cü il			31 dekabr 2022-ci il		
	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər	Rəhbərliyin əsas üzvləri	Son nəzarətçi tərəf	Digər əlaqəli tərəflər
Zəmanət məktubları	-	-	34	-	-	85

“UNİBANK KOMMERSİYA BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2023-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (davamı)
(Əksi göstərilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

---

33. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

13 fevral 2024-cü il tarixində keçirilmiş Səhmdarların Ümumi Yığıncağının qərarına əsasən, Bank 31 dekabr 2023-cü il tarixində başa çatmış il üzrə 4,065 min AZN məbləğində dividend elan etmişdir.